

ÖZGÜN ENÇLİK

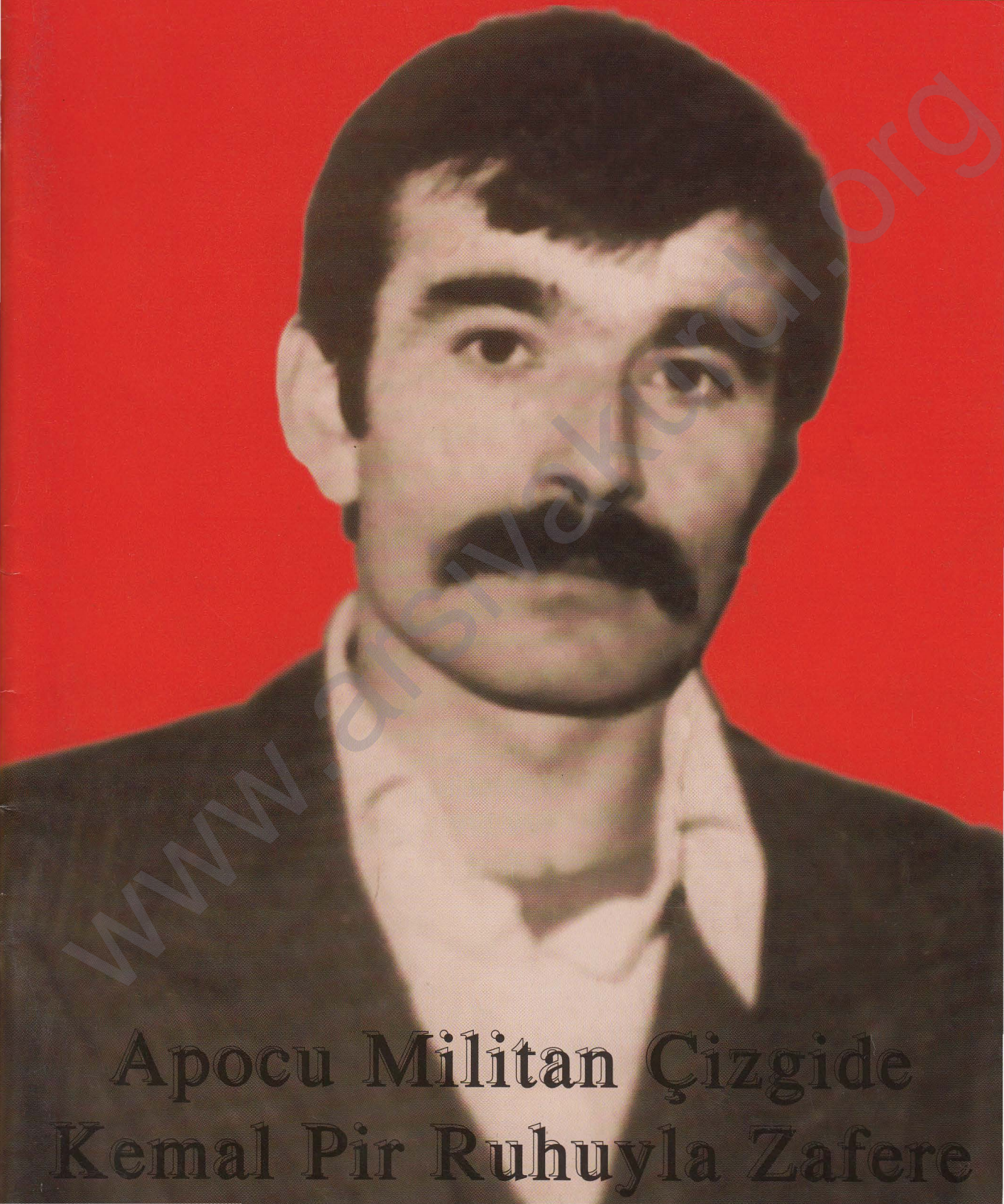
TİRMEH [7]
Arşiv - 2004

Aylık Gençlik Dergisi

Sayı: 7

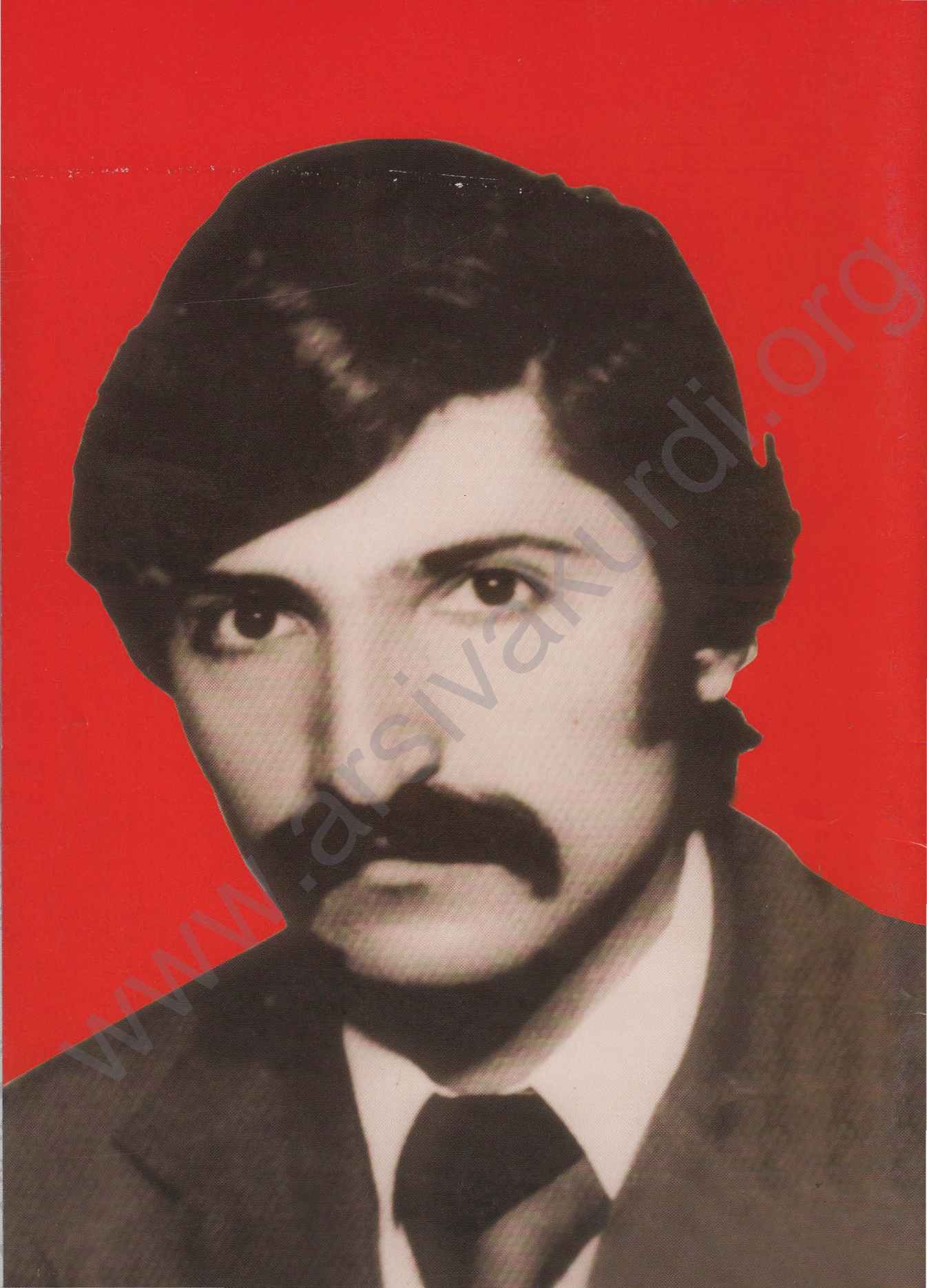
Genç Başladık Genç Başaracağız

Temmuz 2004

Apocu Militan Çizgide
Kemal Pir Ruhuyla Zafere

**NAVENDA ÇANDA HOZAN SEFKAN
SEFKAN KÜLTÜR MERKEZİ
SEFKAN KÜLTÜR ZENTRUM**

Solothurnerstrasse 4, 4053 Basel,

Tel.: 0041 / 76 402 56 29

E-mail: kulturz.sefkan@datacomm.ch

Şehit Selahattin AYDEMİR (ZINAR)

Yoldaşı Saygıyla Anıyoruz

*Yaşam dediğiniz ne ki
Bir damla göz yaşı oldum
Gittim işte
Ve yaşıyorum
Sakin öldüğümü sanmayın
Yaşadıkça, varoldukça bedenim
Barış köprüsü olsun
Ya da bir barış fidanı
Tatlı topraklarda
Kutsal ülkedeyim ben
Ve çocukluk çağıma döndüm
Bir melek olup uçtum
Geri döndüm sıcak beşiğime
Salla beni anneciğim
Salla ki ağlamayayım
Ağlamayayım ki rahat uyuyayım
Uyuyayım ki
Düşler ülkesine dalayım
Ve dilediğime kavuşayım
Durma anne salla beşiğimi*

Adı Soyadı: Selahattin AYDEMİR

Kod adı: Zınar

Doğum yeri ve tarihi: Iğdır / 1970

Mücadeleye katılım tarihi: 1989

Şehadet tarihi ve yeri: 2001/2002 Bestler

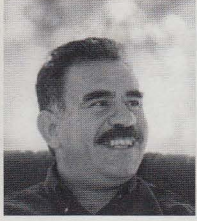
Seni hiç unutmayacağız sözünü vermiyoruz. Çünkü seni yüreğimizle yaşatacağız. Onurlu ve anlamlı yaşamının önünde saygıyla eğiliyoruz. Şehitlerimizin ışıklı yolu bizim ışıklı yolumuzdur.

Hollanda'dan yurtseverler ve akrabaları

İçindekiler

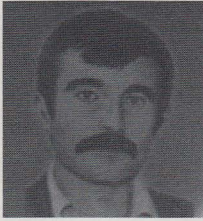
Editörden

Gençlik KONGRA-GEL'in Pratik Öncüsüdür.....2

Temel Sorun Yönetim ve Örgütlenme Sorunudur.....7

Başkan Apo'ya Özgürlük Şiiriyle Yaşamak Özgürlüğü Solumaktır.....14

Onlar Köleleştirilmek İstenen Yaşamı Özgürleştirmek İçin Ölümü Öldürerek Yaşadılar.....16

Vahsete Karşı Bir Onur Savaşı 14 TEMMUZ.....21

Özgür Gençlik Manifestosu.....28

Zanebûna Ji Daxwazan Bi Destxistinê Hêsan Dike.....31

Jerontokrasi.....35

Kafkasya'daki Kürt Gençliği....38

Tecrit û Gelê Kurd.....42

Votan Zapata Ölülerimizde Yaşiyor.....44

Linux'a Kurdi.....46

Olmaz Felsefesi.....48

Bir Gecenin Yaşattıkları.....51

Greenpeace.....58

Mizah.....63

Bulmaca.....64

Adresimiz

Postbus 2263
5600 cg.
Eindhoven/Nederland

Merhaba gençler ve genç kalanlar!

Katliam niteliğinde bir süreçten geçiyoruz. Kürt halkı ve onun örgütlü gücü olan Kürt Özgürlük Hareketinin "Önderliğimize Yaklaşım Kürt Halkına Yaklaşım"dır" belirlemelerini ısrarla vurgulamasına rağmen, tecrit ve izolasyon politikasyondan vazgeçilmiş değil. İmralı 9 kosterinden daha arızalı olan kafalara sahip olan uluslararası ve bölge gerici güçlerinin bu oyunu, çözümsüzlük ve imha politikasını derinleştirecek türden bir boyuta varmış durumda. 15 Şubat 1999 komplo sürecinden sonra Özgürlük Hareketinin en çok üzerine gelinen bir süreci yaşıyoruz. Bu zorlu dönemi aşmanın en önemli ve belki de yegane yolu, daha fazla örgütlenerek, halk olarak birbirine kenetlenerek, bir halkın umudu kimliğine sahip olan gençlik olarak sonuç alıcı eylemselliklerle harekete geçmektir.

Yaşadığımız sürecin hassasiyeti 14 Temmuz'un kahramanlık ruhuyla gençliğin görevlerine sahip çıkmasını zorunlu kılmaktadır. Başkan Apo'nun özgürlüğü O'nu sahiplenme düzeyimize bağlıdır. Tüm yaşam alanlarını bu amaca denk eylemliliklerle doldurmak bizi güneşe daha da yaklaştıracaktır.

Kemal Pir yoldaşın atılganlığı, M. Hayri Durmuş arkadaşın güvenirliliği, Ali Çiçek arkadaşın genç ruhu, Akif Yılmaz arkadaşın iddiası ile Güneşe doğru yürüyüşe geçme zamanıdır. Yaşam ideallerimiz karartılmayacak kadar temiz ve büyüktür. İdeallerimizin yaratıcısı ve temsilcisi Başkan Apo'nun özgürlüğü bizlerin özgürlüğüdür.

Amed'de buluşmak dileğiyle...

Genç kalın!...

e-mail

ozgurgenclik@gmx.net

Gençlik KONGRA-GEL'İN PRATİK ÖNCÜSÜDÜR

Toplumda yeniye en açık olan kesim gençliktir. Yeni temsil etme, onu algılama ve gereklerini yerine getirme noktasında en büyük potansiyel, gençlikte kendini açığa vurmaktadır.

Kuşkusuz yeni bir paradigmayı, örgütsel modeli, politik hattı; yeni ve daha genç bir yapıyla algılamaya, pratikleştirmeye götürmek gerekir.

KONGRA-GEL II. Genel Kurulu sonrası Gençlik Hareketine ilişkin kongre delegelerinden Hasan Nurbak ile yapılan söyleşiyi yayınlıyoruz

- KONGRA-GEL'in son kongresiyle birlikte yönetim yapısı daha genç ve dinamik bir yapıdan oluştu. Bunu neye bağlıyorsunuz ve bu görevleri başarabilecek genç ve dinamik bir yönetim yapısı ortaya çıkaracak mı?

- Önderlik "KONGRA-GEL benim en büyük projelerimden birisidir" diyor. Ortadoğu'nun demokratikleşmesinin ve Kürt sorununun demokratik çözümünün örgütsel bir modeli olarak ortaya koydu. Son savunmaları ve geliştirdiği yeni paradigmasıyla bunu nasıl gerçekleştirmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle KONGRA-GEL projesi, Kürt halkı ve hatta tüm Ortadoğu açısından bir yeniliği ifade etmektedir. İdeolojik altyapı, politik hattı ve örgütsel model açısından da bir yeniliği temsil etmektedir.

Toplumda yeniye en açık olan kesim gençliktir. Yeni temsil etme, onu algılama ve gereklerini ye-

rine getirme noktasında en büyük potansiyel, gençlikte kendini açığa vurmaktadır. Kuşkusuz yeni bir paradigmayı, örgütsel modeli, politik hattı; yeni ve daha genç bir yapıyla algılamaya, pratikleştirmeye götürmek gerekir. Elbette bunun başarıya ulaşması için genç ve yeniye açık olmak tek başına yetmiyor. Bir de bunun güçlü militanları, güçlü birer pratikçisi olmak lazım. Bu herkes açısından böyledir.

Yeni oluşacak yönetim yapısının geçmişi, özellikle yaşadığımız o tekrar durumunu iyi algılaması, sorunları iyi tespit edip yerine neyi koyması gerektiğini çok net bir şekilde ortaya koyması gerekir.

Yeni paradigmanın hayata geçirilmesi konusunda da güçlü projeler yaratması önemli bir husustur. Tabii en başta kendisini bilinen alışkanlıklardan, kalıplardan ve Ortadoğu'nun kaçınılmaz bir realitesi olan dogmatizmden kurtarması gerekir. Yeni süreçte kayıtsız şartsız bir biçimde Önderliğin uygulayıcıları ve militanları olunmak durumundadır. Eğer

gerçekten bu yapılırsa ve Önderlikten kopuşun nereden başladığı, ne gibi sonuçlar yarattığı da çok net görülürse; bunları doğru algılayabilir ve Önderlik çizgisinin doğru temsilcileri olabiliriz. Yönetim yapısının yenilenmeyi, değişim dönüşüm sorunlarını ve KONGRA-GEL'in pratikleşmesini de çok güçlü bir biçimde yapabileceğine inanıyoruz.

- Kongreyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Kongre öncesi bekleşikleriniz ya da öngördüklerinizle ortaya çıkan sonuç arasında beklenmedik sonuçlar var mı sizce?

- Bu kongre olağanüstü bir kongreydi. KONGRA-GEL kuruluş kongresinden sonra Önderliğin çağrısı üzerine gerçekleşen bir kongredir. Kongreye damgasını vuran nokta, son süreçte yaşadığımız örgütsel sorunlardı. Bunun bir nedeni de KONGRA-GEL projesinin uygulanmama sorunuuydu. Öne çıkan temel nedenler bunlardı.

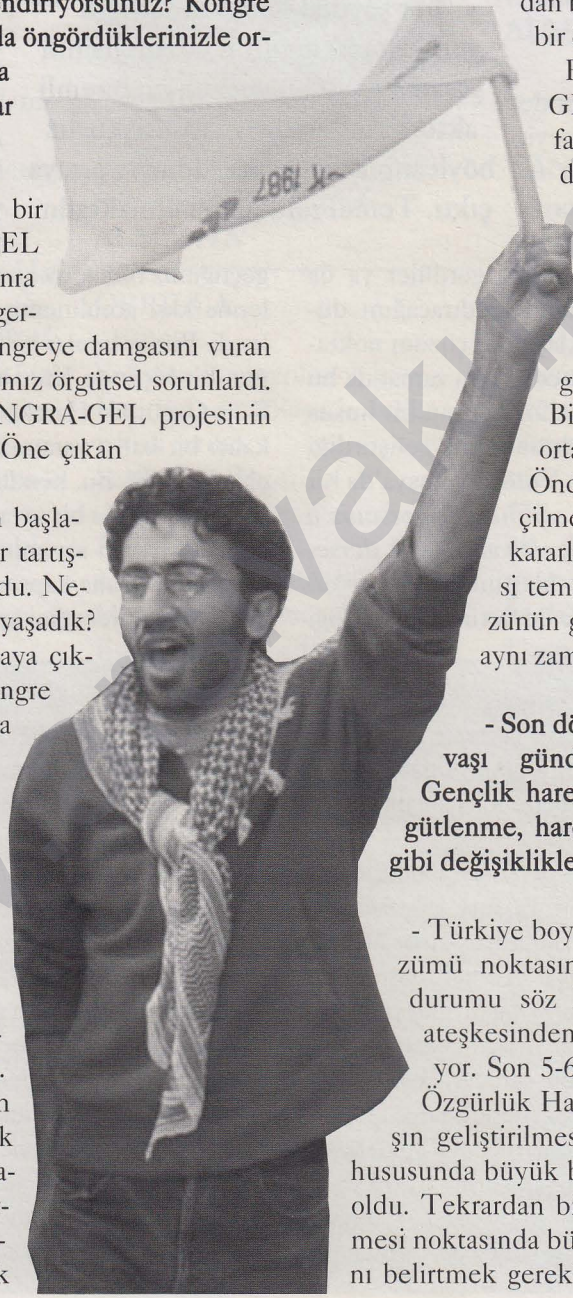
Tabi kongre öncesinden başlayan ve yoğunca gelişen bir tartışma süreci de söz konusuydu. Neden böylesi bir durumu yaşadık? Bir patlama biçiminde ortaya çıkmasının nedeni nedir? Kongre öncesi yapılan tartışmalarda bu hususlar değerlendirilerek bir netleşmeye gidildi diyebilirim. En azından sorunlarımızın kaynağı ortaya çıktı ve bir çözüm sürecine girildi. Bu yönüyle bir birlik kongresi denebilir. Kongre bu rolü ve misyonu bence büyük ölçüde yerine getirdi. Özellikle örgütsel birliğin sağlanmasında ve Özgürlük Hareketinin geleneğine yakışır şekilde bir durum ortaya çıkardı. Bunun rotasına girildiğini söylemek

mümkündür. Bir bütünüyle sorunlarımız aşıldı. Bundan sonra hiçbir şekilde bu tür sorunlarla karşılaşmayacağımız anlamına da gelmiyor. Her şeye rağmen sorunun kaynağını doğru tespit ettiğimizi belirtebilirim. En temel sorun Önderlikten kopuştur. Elbette bunların hepsi birer tarihi ders niteliğindedir. Birlik esprisi temelinde örgütsel birliğin oluşması ve güçlü bir özleştirinin verilmesi açısından bu kongre son derece hayati bir öneme sahip.

Bir diğer husus ise, KONGRA-GEL modelinin çok fazla yaşama geçirilmemesidir. Bunun nedeni kesinlikle yaşadığımız sorunlardan kaynağını almaktadır. Belli bir süredir yaşadığımız iç sorunlar da KONGRA-GEL modelinin uygulanmamasından dolayıdır. Birbirini besleyen ve birbirini ortaya çıkaran durumlardır. Önderlik modelinin hayata geçilmesi açısından da çok güçlü kararların alındığı, Önderlik çizgisi temelinde mücadelede ısrar sözünün güçlü verildiği bir kongredir aynı zamanda.

- Son dönemde meşru savunma savışı gündeme alınmış durumda. Gençlik hareketinin mücadele tarzı örgütlenme, hareket ve eylem tarzında ne gibi değişikliklere gitmeniz gerekecek?

- Türkiye boyutunda Kürt sorununun çözümü noktasında yaşadığımız bir tekrar durumu söz konusudur. 1 Eylül 1998 ateşkesinden beri başlatılan süreç biliniyor. Son 5-6 yıllık süreç boyunca, Kürt Özgürlük Hareketi yani Kürt tarafı barışın geliştirilmesi, çözümün yaratılabilmesi hususunda büyük bir özveri ve çaba içerisinde oldu. Tekrardan bir savaşın gündeme gelmesi noktasında büyük bir çabanın harcandığını belirtmek gerekir. Bunun kanıtı ise tek ta-

raflı ateşkesin çok uzun bir süre boyunca devam etmesidir. Barış konusundaki samimiyetinin bir diğer örneği ise, biri ülke sahasından diğeri de Avrupa sahasından olmak üzere iki barış grubunun Türkiye'ye gitmesidir. Tüm bunlara karşı Türk devletinin yaklaşımının değiştiğini söylemek mümkün değildir. İnkâr ve imha siyaseti üzerinde ısrarla duruldu. Barış elçileri olarak giden yoldaşlar 20 yıldan fazla cezalarla çarptırıldılar.

İktidara gelen hükümetler de sorunu görmezlikten gelmeyi, daha doğrusu yok saymayı ve böylece çözümsüzlüğü derinleştirmeyi esas aldılar. Bir bakıma çözümsüzlüğü çözüm olarak gördüler ya da yok saymanın sorunu ortadan kaldıracığını düşündüler. Kuşkusuz bu yaklaşımlar çözüm noktasında çok fazla sonuç getirmedi. Aynı zamanda bu hükümetler açısından da çözüm yaratan bir husus olmadı. Özellikle AKP hükümetinin geliştirdiği yaklaşımlar biliniyor. Tayip Erdoğan Rusya'da bir Kürt emekçisine "eğer bir sorunu görmezseniz o sorun yoktur, eğer var derseniz vardır, yok derseniz yoktur" biçiminde bir yaklaşımı dile getiriyor. Aslında son 5-6 yıldır Türk devletinin gösterdiği

yaklaşımı ortaya koymaktadır. Bu noktadan sonra artık mevcut durumun sürdürülememesi gibi bir durum kendisini açığa vurmaktadır. Buna karşın, sorunun tıkandığı noktada ya da çözümsüzlüğün dayatıldığı yerde Kürt halkının da farklı bir yaklaşım geliştirmesi doğaldır.

**Gençlik Hareketi
her şeyden önce Önderliğin
yeni paradigmasının, ideolojisinin
yaşama uygulanmasının en önemli
aktörlerinden birisidir. Kuşkusuz
böylesi bir misyonla, iddiayla ortaya
çıktı. Temel rolü de bu olmaktadır.**

Kürt halkı üzerinde çok yoğun baskılar geliştirerek halkın demokratik yasal örgütlenmesinin önü de alındı. 5-6 yıllık dönemin bilançosu çıkarılırsa, bu çok daha net bir biçimde görülebilir. Meşru savunma güçlerine yönelik kapsamlı operasyonlar geliştirildi. Özellikle geçtiğimiz birkaç ay içerisinde meşru savunma güçlerine karşı görülmemiş çapta operasyonlar düzenlendi. Bütün bunlar bir meşru savunma savaşını yoğun bir biçimde Kürt halkının gündemine koydu. Kürt Özgürlük Hareketi sorununun çözümünü ve kalıcı bir barışı yaratmak için bunu bir zorunluluk olarak gördü. Bu, kendisiyle beraber eskisi gibi düşük yoğunluklu bir savaş değil de, orta yoğunluklu yeni bir meşru savunma savaşını getireceğini, bunun da çok daha kapsamlı olacağını, taraflar açısından zarar getireceğini açıkça göstermektedir.

- Son görüşme notlarında gençliği daha fazla ön plana çıkaran, mücadeleye sahip çıkması için çizgi dışı anlayışlara karşı bu işin sahibi olmaya davet eden bir yaklaşım var. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Gençlik Hareketi her şeyden önce Önderliğin yeni paradigmasının, ideolojisinin yaşama uygulanmasının en önemli aktörlerinden birisidir. Kuşkusuz böylesi bir misyonla, iddiayla ortaya çıktı. Temel rolü de bu olmaktadır. Her anlamda bunun bir uygulayıcısı olmak durumunda. Geçen süreç bizim açımızdan çok yoğun değerlendirilmesi gereken bir süreçtir. Aslında biz bu süreci kendi açımızdan bir değerlendirmeye tabi tuttuk diyebiliriz. Yapmamız gerekenleri ortaya koyduk ve nasıl bir rota izlememiz gerektiği noktasında bir kararlılığa ulaştık. Fakat bunun pratikleşmesinde çok fazla aktif olmadık. Önderliğin ortaya koyduğu çerçevenin temsi-

lini yapabilen bir çizgi tutturulamadı. Bu, çok fazla değerlendirdiğimiz ve yoğunca bir özeleştirii içinde bulunduğumuz bir süreçtir. Elbette bunu daha fazla derinleştirmek gerekir. Eğer bir uzaktan bahsedilecekse, Önderlikle arasında mesafenin en az olması gereken kesimlerden birisi gençliktir. Fakat yine de böylesi bir uzaklığı yaşamayı, ciddi bir sorgulamayı beraberinde getiriyor. Bu aynı zamanda tüm Kürdistan gençliğinin de içinde bulunması gereken bir tavidir. Bu sorgulama daha çok "neden layıkıyla görevler yerine getirilmedi; neden Önderliğe layık olunamadı?" tarzında olmalıdır.

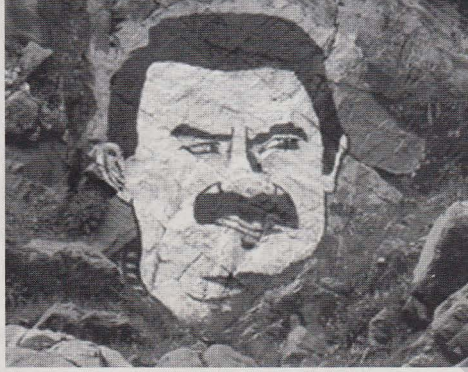
Başkan'ın görüşme notlarında belirttiği, yine son savunmasında özel olarak gençliğe yönelik vurguladığı belirlemeler var. Elbette bu moral, güç, motivasyon açısından çok güçlü bir noktadır.

Meşru savunma mücadelesinin en temel dinamiklerinden bir tanesi de gençlik oluyor. Zaten gerilla yapımızın yüzde 90'ı gençlerden oluşmaktadır. Aslında tüm gençlik hareketi çalışmaları açısından da olağanüstü bir durum söz konusudur. Tabii ki bu, tüm olgularda bir değişiklik yarattığı gibi, Gençlik Hareketinin tarzında da değişiklikler yaratacaktır. Şüphesiz bunun ruhuna uygun bir örgütlenme, eylem ve hareket tarzını zorunlu kılacaktır.

Gençliğin bu dönemde kendisini temel bir meşru savunma gücü olarak görmesi gerekir. Bu salt HPG'ye katılım anlamında değil, bulunduğu her alanda

meşru savunma çizgisinin ruhuna denk bir eylemlilik ve hareketlilik içerisinde olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu süre zarfında üzerinde yoğunlaştığımız noktalar bunlardır. Kürt gençliğinin 15 yıllık savaş süreci boyunca sergilediği bir yaklaşım vardı. Bu yaklaşım, savaşa katılım anlamında, Kürt halkının demokratik meşru haklarının savunulması açısından ve eylemsel güç olması bakımından ciddi bir rol oynadı diyebiliriz. Özellikle YCK'nin bu sü-

reçte oynadığı güçlü bir misyon vardı. YCK tüm yetersizliklerine rağmen güçlü bir duruşun sahibiydi.

Yeniden gelişen meşru savunma savaşında gençliğin kesinlikle aynı öncülük rolünü oynaması, özellikle eylemsel boyutta böylesi bir rol oynaması kaçınılmazdır. Örgütlenme, hareket ve eylem çizgisinin temelini koyması gereken temel hususlar bunlardır.

- Bundan sonra yapılması gerekenler çok önemli gibi görünüyor. Gençlik Hareketi olarak bundan sonra planladıklarınız nedir? Gençliği nasıl bir mücadele bekliyor?

- Kürt halkı çok yoğun ve meşru savunma savaşının olduğu bir süreçten geçiyor. Ortadoğu ise büyük bir değişimin arifesinde. En iyi göstergesi Irak'tır. Kürtler açısından da ilk kez bir statünün doğması durumu söz konusudur. Ne yazık ki Kürt sorunu halen çözümsüzlüğe terk edilmektedir.

Kürt sorununun çözümsüzlüğü Ortadoğu'daki değişimin tamamlanmasında en büyük engeli teşkil etmektedir. Elbette Kürt sorununun çözümü, Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi açısından da te-

Gençliğin hareket olarak temel çizgileri, ilkeleri ve dinamizmi açısından çok daha açıcı değerlendirmeleri söz konusudur. Bütün bunlara yönelik yoğun tartışmalarımızın olması gerekir. Bu tartışmalarımız başlamış durumda. Bunun kapsamını daha da geliştirmek kaçınılmazdır.

Önderliğin son savunmasında gençliğe yönelik yaptığı özgün değerlendirmeler bizler için esastır. Önderliğin gençliği daha fazla ön plana çıkarma, görev başına çağırma gibi bir yaklaşımı da gözler önündedir. Gençlik de bu noktada bunun gerekliliklerine ve yaratacağı sonuçlara bir bütünüyle ideolojik, politik, özellikle de eylem çizgisi bakımından kendini aktif bir biçimde katmalıdır. Çünkü gençliğin bir diğer adı da bence eylemdir. Dikkat edilirse Başkan'ın da temel olarak belirlediği nokta budur. Eylem gücü olabile, tavır ko-

yabilmedir. En doğru olanı da eylemiyle tavır koyabilmedir. Önderlik demokratik uygarlık çizgisinin temel öncü güçleri olarak kadın ve gençliği belirlemiştir. Bu konuda yaşanan ciddi yetersizliklerimiz oldu. Bizler için öncülük, objektif bir zorunluluktur. Ya öncülüğün gereklerine göre tutum alır ve ona göre bir çizgi geliştirilir ya da işin öznesi değil nesnesi olma konumundan kurtulamayız. İşin özü, kendini öncülük görevinin gereklerine göre hazırlamadır. Bu daha çok eğitimsel, örgütsel ve eylemsel çizgi anlamında gelişebilmekle ilgili bir durumdur. Kendimize esas aldığımız nokta da budur.

Özetle belirtmek gerekirse, ortaya konulan görevler ve kendimize biçtiğimiz misyon ortadadır. Ama bütün bu hususları gerçekleştirme noktasından uzak olduğumuz bir gerçektir. Ne olursa olsun Önderlikle olan mesafeyi kapatmayı ve Önderlik çizgisinin doğru temsilcileri olmayı başarmamız gerekiyor.

Kürt halkı açısından dönüm noktası olan bir dönemdeyiz. Büyük değişim dönüşümler ve bir meşru savunma savaşı gündemde. Gençlik temposunu artırmalı, nesne konumuna düşmemelidir. Siyasetin de, örgütlenmenin de, eğitimin de öznesi olmak durumunda. Tüm bunlar için güçlü bir katılıma ihtiyaç var. Gençliği soluk soluğa bir mücadele bekliyor.

mel sorun olmaya devam etmektedir. Gençlik Hareketi, sorunun çözümünü sağlayacak temel güçlerden birisidir. Sadece Kürt sorununu değil, tüm insanlığın içinde bulunduğu durumu da gündemine almak durumundadır.

Önderliğimizin geliştirdiği son savunmalarda çok güçlü bir dünya ve bölge çözümlemesi yer almaktadır. Hem Kürt sorununun ana dinamiklerini hem de bir bütün Özgürlük Hareketinin şimdiye kadar geldiği durumu değerlendirmektedir.

Gençlik hareketine ilişkin de güçlü perspektifler sunmaktadır. Her şeyden önce buna göre bir eylem çizgisinin tutturulması gerekir. Yurtiçi ve yurtdışında bulunan tüm Kürtler için geçerli bir noktadır. Önderliğin bire bir ortaya koyduğu taktikler var.

Önderliğimizin eşit, özgür, demokratik yurttaş hareketine yönelik değerlendirmeleri söz konusudur. Önderlik bunun için "gerekirse elli bin kişi ölecek, bir milyon insan örgütlenecek" biçiminde bir değerlendirme yaptı. Gençlik Hareketi için en temel taktik konumundadır. Bunu gerçekleştirecek olan en temel güç olarak Gençlik Hareketini görüyoruz. Bu konuya ilişkin başlayan bir pratiksel sürecimiz de var.

KONGRA-GEL II. Kongresi'nden sonra bir eylem ve hareket alanı da ortaya çıktı diyebiliriz. Gençliğin bunu değerlendirmesi önemli bir noktadır. Hemen hemen bütün pratiğimizin değerlendirmesinin yapıldığı konferanslar gerçekleştiriyoruz. Özellikle bu yaz boyunca konferansların güçlü ka-

rarlaşmalarla sonuçlanmasını bekliyoruz. Tabii bunların ortaklaştırılması, tartışmaların birleştirilmesi ve tüm Kürdistan gençliği açısından perspektiflerin açığa çıkarılması, özellikle de güçlü ve acil bir eylem planının ortaya çıkarılması önemlidir.

Öğrenci gençlik açısından süreç biraz daha atıl geçmektedir. Kuşkusuz objektif durumla ilgilidir. Sonbaharla birlikte güçlü bir hamlenin olması söz konusudur. Bir yandan güçlü bir eğitim, güçlü bir yoğunlaşma, derinleşme dönemi ve aynı zamanda eylemsel bütünlük arz etmektedir. Önümüzdeki süreç planımızı ortaya koyan budur. Her zaman olduğu gibi gençlik tempolu bir mücadele içerisinde olmalıdır. Bu, gençliğin karakterinden kaynaklanan bir durumdur.

Kürt halkı açısından da bir dönüm noktası olarak nitelendirebileceğimiz bir dönemdeyiz. Büyük değişim dönüşümler ve bir meşru savunma savaşı gündemde. Gençliğin temposunu artırması, nesne konumuna düşmemesi, en önemli hususlardan biridir. Siyasetin de, örgütlenmenin de, eğitimin de öznesi olmak durumunda. Bütün bunlar için güçlü bir katılıma ihtiyaç var. **Gençliği soluk soluğa bir mücadele bekliyor demek, yerinde bir değerlendirme olur.** Elbette tüm Kürdistan gençliğinin de böylesi bir çabanın içinde olması, yoğun bir hazırlık sürecine girmesi gerekir. Kendisini ideolojik çizgiye yatırmalıdır. Güçlü bir eylemsel duruşu sergilemesi gerekir. Bunun gereklerine ve ruhuna göre bir bütünlük içinde çalışmalarını yürütmelidir.

Temel Sorun Yönetim ve Örgütlenme Sorunudur

I. TECAK Avrupa Kongresi'nde gençliğin yönetim ve örgütlenme sorunlarını kapsayan tartışmalardan bir bölümü yayınlıyoruz

“Gençliğin değişik kesimlerini örgütlemeyi, basın yayını örgütlemek, öğrencileri örgütlemek, kültürel sportif faaliyetleri örgütlemek, onu bunu örgütlemek diye sıralayabilirsin. Bunların tümünü örgütlemek de gerekiyor. Ama temel bir örgüt olmadan da bunlar örgütlenemez. Yani temel örgüt sorununa bir çözüm bulmadan, temel örgütü oluşturmadan, onun çalışmalarında hedef alabileceği örgütlenmeleri yapmak mümkün değil.”

***

Bir insanın sosyal yaşamı, düşüncesi, beklentileri, arayışları, içinde bulunduğu dünya herkesten farklıdır. Avrupa'ya gelip üniversitede okuyan birisinin dünyası farklı; ailesi Avrupa'ya yerleşmiş, kendisi Avrupa'da büyü-

müş, okul okuyan bir gencin dünyası farklı; ülkeden yeni gelmiş, savrulmuş birisinin dünyası çok farklıdır. Hiçbirisi aynı dünyaya sahip değil. Dolayısıyla hepsinin sorunları, beklentileri de farklı olur.

Farklı sorunlar, farklı çözüm ve yaklaşımlar gerektirir

Ülkeden gelen birisi için ulus, halk, ülke önemli olabilir; yani yurtseverlik potansiyeli çok önde. Örgütlenme potansiyeli yüksektir. Uyuşturucuya bulaşmış birinin zaten öyle çok fazla ülke, devlet vs. kaygısı olmaz. Onun ki ile Avrupa'da büyümüş bir gencin durumu çok farklıdır.

Farklı sorunlar, farklı çözüm ve yaklaşımlar gerektirmektedir. Böyle bir yaklaşım olmazsa kapsayıcılık, gelişme, büyüme ve örgütlenme olmaz.

Diyelim ki bir üniversite gençliğine sadece ulu-

Geçtiğimiz mayıs ayında gerçekleştirilen I. TECAK Avrupa Kongresi, önemli tartışmalara sahiplik etmişti.

sal, sosyal ya da yurtseverlik temelinde bir takım yaklaşımlarla sonuç almaya çalışıyorsun. Ama onun entelektüel, akademik veyahut farklı ihtiyaçlarına cevap olabilecek en ufak bir belirti yok. Ya da onu kendine sorun yapmıyorsun, onları reddediyorsun. Onu reddedince seninle onun arasındaki bağ kopuyor bir sefer. Herhangi bir bağ kalmıyor.

Uygulamaya geçmeyen tespit çok anlamlı değil

Gençliği kategorilere ayırmak yetmiyor. Gençliğin toplumsal kategorik konumunu çok iyi çözen, ama o kategorik durumuna doğru cevap olarak örgütlemeye çalışan bir durum yaratmak gerekiyor. Yoksa “*şu kadar ülkeden gelmiş, şu kadar şurada oturuyor, şu kadarı da uyuşturucu müptelasıdır*” diye tespit yapmak çok anlamlı değil. Böyle bir tespitten sonra nasıl bir çalışma yürütüldüğü konusunda derinleşmek lazım. Onun sorunlarına hitap eden bir çalışma yaptıysan eğer, orada mutlaka gelişme olur.

Her kesimin sorunlarına cevap olabilecek bir söylem ve eylem düzeyi yaratılmak zorunda

Her toplumsal kesitin sorunlarına cevap olabilecek bir söylem ve eylem düzeyi yaratmak zorundasın. Onu yaratmadığın taktirde ya da herkeसे aynı söylem, aynı eylemlilikle yaklaştığın zaman sonuç alamazsın. Diyelim ki uyuşturucuya bulaşan gençliği düzeltmek ve kendine çekmek istiyorsan, yozlaşmayı yaratan temel kanallara karşı savaş açıp onu geriletme noktasına götürürsün. Geçen yıl İngiltere’de gençleri çetelerin elinden kurtaran ya da bu yönde gelişme sağlayan da bu yaklaşım oldu. Ama sen sadece, “*ya bunlar eroine bulaşmış, çeteleşmiş, mafyalaşmış*” deyip de onları kendi haline bırakırsan bu olmaz.

Diyelim ki ailelere bağlı öğrenci gençler var. Bunların da benzeri sorunları var. Hepsinin temel sorunlarına temel bir yaklaşım göstermen lazım.

Yani bütün sorunlarını tespit edip sorunlarına savaş açmak gerekiyor. Sorunları tespit edip sorunlara savaş açmayan hiç kimsenin örgütlenme şansı yok. Sorunlara savaş açılmıyor. Açılmalıdır. Bir yerde kavga olur, bir yerde sosyal kültürel etkinlikler öne çıkar, bir yerde entelektüel faaliyetler yapılır. Yani herkesin sorunları farklı farklı. Savaş açmak farklı bir şeydir. Bunu dövüş kavga anlamında söylemiyorum. Yani gençliğin farklı sorunlarını doğru tespit etmek, temel sorunlarına savaş açmak, gençliğin önünü açarak gençlik sistemi içerisine çekmek gerekiyor.

Teklikten kurtulmak gerekiyor. Eroine, fuhuşa, uyuşturucuya bulaşmış bir gence illa da gel partiye katalım diye ulaşamazsın. Hem parti istemez, hem o partiye gelemez. Ama onu farklı biçimde yurtsever ortama çekmek, bu ortamda onu eğitmek, kendisini ifade edebileceği bir duruma getirmek, onu katmak anlamına gelir.

Gençlik kamplarından dönen yüzlerce gencimizi neden cepheci yapamadık? Kampa gelmesi, kaldırabileceği düzeyde bir çalışmaya katılabileceği anlamına geliyor.

Bir ilgisi, bir sempatisi olduğu anlamına geliyor.

Peki neden cepheci olmadı? Bu soru çok önemli.

Gençlik yapımız teklikten kurtulmalıdır

Gençlik yapımızda tekleşmiş bir yan var. Eylemi tek, kafa yapısı tek, düşüncesi tek, katması tek, kovması tektir. Yani her şeyi tekleştirmiştir. Kendi düşüncesinin, yaşamının, davranışının aynısını herkesten istiyor; kendisini temel alıyor.

Şimdi böyle düşündüğün zaman sorunları tespit etmek de çok zor olmaz. Tespit edilen sorunun çözümünün ve cevabının ne olduğunu bulmak da zor değil. Burada sadece örgütlenip bu temelde çalışmaları yürütmek kalıyor.

Gençlik kamplarından dönen yüzlerce gencimizi neden cepheci yapamadık? Kampa gelmesi, kaldırabileceği düzeyde bir çalışmaya katılabileceği anlamına geliyor. Bir ilgisi, bir sempatisi olduğu anlamına geliyor. *Peki neden cepheci olmadı?* Bu soru çok önemli.

Diyelim ki okulda okuyana, sen bizim cephecimizsin diyorsun. Ondan sonra aynı kendin gibi

ibadet istiyorsun ondan. Yürüyüşe gel diyorsun, aıdat toplad diyorsun, genelleştiriyorsun. Şimdi o, o düzeyde katılmak istemiyor aslında. Ama sen ona "sen eğer lisede okuyorsan, bu okuldaki Kürt çocuklarını, öğrencileri örgütle" desen, onu zevkle yapar. Yani ilgi düzeyi çok önemli. Seninle hangi düzeyde bağ kurmak istiyor ve ne kadar yürütmek istiyor?

Şimdi diyelim ki potansiyeli var, o içinde bulunduğu zeminden kopmak istiyorsa, tabii onu koparmak esastır. Yani kopmak isteyenı koparmak, ama kopmak istemeyip de kendisini kendi alışkanlıklarıyla ifade etmek isteyenleri de, o alanda hem değişime tabi tutarak hem de bir çalışmanın içerisine koyarak çalıştırabilirsin. Bunun topçusu var, inşaat işçisi var, ev çocukları var, üniversite öğrencileri var. Ve bunların tümünü geldikleri sosyal zemine uygun olarak örgütlenmenin kategorisi içerisine soksan, o toplumda varolan gençlik kategorisinin tümüne girmiş oluyorsun zaten.

Ama sen bütün bu kategorilerin içerisinde hırsız gibi adam çalmayı devrimcilik sanıyorsun. Birini kaptım kaçtım diyorsun. Öyle olmaz. O sosyal kategoriler içinde örgütlenmek, kökleşmek gerekmektedir.

Sorumuz bilmemek değil bilinenleri pratikleştirmemektir

Toplumdan koparmak mı devrimcilik, acaba toplumun çeşitli kesimlerini örgütlemek mi devrimcilik? Her toplumsal grup, farklılıklarıyla vardır. Onun farklılıklarının meşruluğunun temelinde onu kazanmak ayrı bir şeydir; onun bütün farklılıklarını yok sayarak, kendi içerisinde melezlerden oluşturulmuş bir tip yaratmak farklı bir şey.

Bunlar o kadar çok fazla bilinmeyen şeyler değil. Şimdi bilinilenlerin pratikleştirilmesi diye bir sorun var aslında. Bugünkü pratiğe baktığımız zaman, yine önümüze temel sorun olarak bir örgütlenme ve yönetim sorunu ortaya çıkıyor. Bu konuda çok yeterli, derinliğine, teorik olarak

bu sorun biliniyor demek tabii ki doğru değil. Ama temel sorunumuz bu şimdi. Yönetim ve örgütlenme sorununa doğru bakarsak, mevcut kadroları da bu temelde harekete geçirirsek çok ciddi gelişmelere yol açarız.

Temel örgüt sorununun çözülmesi şart

Yönetim ve örgütlenme sorununu temel almadığımız için çok aşırı genel, kendiliğindenci, güncel ve çok aşırı bireyselleşme durumları ortaya çıkıyor. Bu da yönetim ve örgütlenmenin önünde en üstte engel olarak karşımıza dikiliyor.

Gençliğin değişik kesimlerini örgütleme, basın yayını örgütlemek, öğrencileri örgütlemek, kültürel sportif faaliyetleri örgütlemek, şunu bunu örgütlemek diye sıralayabilirsin. Bunların tümünü örgütlemek de gerekiyor. Ama temel bir örgüt olmadan da bunlar örgütlenemez. Yani temel örgüt sorununa bir çözüm bulmadan, temel örgütü oluşturmadan, onun çalışmalarında hedef alabileceği örgütlenmeleri yapmak mümkün değil.

Kalıcı bir örgütlenme sistemi gelişmeli

Eskisi gibi sadece pratik bir takım ihtiyaçlara cevap verebilecek bir model geçerli değil. Geçmişte bu iyi ihtiyacı karşılayabiliyordu. Yani savaştı çıkarmak, eylem yapmak vb. birçok şey, güncel bir ihtiyaca cevap verdiği için böyle bir alışkanlık oluştu. Eğer sadece güncel ihtiyaçlara cevap veren bir

Sadece güncel ihtiyaçlara cevap veren bir konumdan kurtulmak istiyorsak, o zaman örgütlenmeyi oturtmamız gerekiyor. Örgütlenmeyi oturtmadan, güncel ihtiyaçlara da cevap veremeyiz, hiçbir gelişme de ortaya çıkaramayız. Bunun için de kalıcı bir örgütlenme sistemi ve bunun mantığını geliştirmemiz gerekiyor.

konumdan kurtulmak istiyorsak, o zaman örgütlenmeyi oturtmamız gerekiyor. Örgütlenmeyi oturtmadan, biz artık güncel ihtiyaçlara da cevap veremeyiz, hiçbir gelişme de ortaya çıkaramayız. Bunun için de kalıcı bir örgütlenme sistemi ve bunun mantığını geliştirmemiz gerekiyor.

Kendini temel alanlarda örgütlemek esastır. Yani bütün gücünü temel alanlarda yoğunlaştırarak orada kök salmak ve kök saldığı oranda da topluma açılmak gerekmektedir. Ama bir yerde kök salmadan bunu yapmak mümkün değil. Yani örgütlenme, bir merkezde kendisini kökleştirmek ve köklerini derinlere salarak genişlemekle mümkündür. Bu yapılmıyor asla; en çok tartışmamız gereken konu burası.

Üstte örgütlerin toplamını yöneten, altta ise her birisi toplumun değişik kesimlerini örgütleyen bir örgüt modeline ulaşılmalı

Daha çok temel örgütü kitlelere taşıyan, onu kitlelere benimseten bir örgütlenmeyle başlamamız gerekiyor. Genel örgütlenmenin paralelinde bir gençlik örgütlenmesi yaratmak gerekiyor. Bunu yaratmadan hiçbir çalışma olmaz.

Gençlik kendisini bir yönetim olarak örgütlemeli. Yönetim olarak kendisini örgütledikten sonra, kendi nicelik ve nitelik durumuna göre kendisini kitlelerde örgütleyebilecek bir örgütlülüğe kavuşturması gerekiyor. Bunun da temel örgütlenme sahaları, bölgeler şeklindeki örgütlenmelerdir. Bununla birlikte basın yayın alanında yine çeşitli alanlarda da kendisini örgütlemesi gerekiyor. Ama sosyal, kültürel, sportif ve bilimsel faaliyetlerin bunun içerisine oturturulması lazım. Bu örgütlenme olmadığı sürece bunların hiçbirini yapmak mümkün değil. Yönetimin ve örgütün büyümesi de böyle gelişir. Toplu-

mun bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir örgütlenme modeline ancak böyle kavuşulabilir.

Şimdi kültürel faaliyetleri nasıl yürüteceksin? Mutlaka belli bir örgütlenme merkezinden hareket edeceksin. Örgüt olmazsan hiçbir faaliyeti yürütemezsin. O zaman üstte örgütlerin toplamını yöneten, altta ise her birisi toplumun değişik kesimlerini örgütleyen bir örgüt modeline ulaşılmaması gerekiyor ki örgütlenme olsun. İşte *"ben aidat topladığım için örgütlenme yapamıyorum, ya da ben kampları oluşturduğum için ya da şu işi yaptığım için örgütlenme yapamıyorum"* diyemezsin. Zaten örgütlenme bunların ta kendisidir. Yani bir insandan aidat almak örgütlenmedir, bir insana yayın dağıtmak, bir toplantı düzenlemek, bir eğitim yapmak örgütlenmedir. Yani örgütlenme budur.

Örgütlenme perspektifi, örgüt bilinci olmadan iş yapılamaz. İş de örgüt olmadan yürümez. İş ve örgüt bir bütündür.

Örgütlenme ne demektir? Varolan gençliğin eğilimlerine, ihtiyaçlarına göre onlarla ilişkilendirilip ihtiyaçları temelinde onu örgütlemek demektir. Şimdi sportif, kültürel, sanatsal faaliyetlere, bilimsel gelişmelere eğilim gösterenler, maceracı eğilimi olanlar, ancak böyle bir örgütün yaklaşımlarıyla kendi branşlarında örgütlenilerek örgüt gelişebilir. Genel bir örgüt şeması içerisine yerleştirdiğin zaman bunları örgütlenme sağlanmış olur. Eğer sen bir bölge sistemine göre örgütlenmişsen, o bölgeyi semtlere, mahallere, yerellere ayırmazsan, bunu orada çekirdek örgütlenmelere dönüştürmezsen, örgütlenme olmaz.

Kendimizi bu noktada belli bir sorgulamaya tabi tutup çözüm üretmeliyiz. Tarzımızı, tempomuzu, yaklaşımımızı, üslubumuzu, her şeyimizi

bu noktada gözden geçirerek belli bir sonuca götürmemiz gerekiyor. Tüm bunları yapmazsak gençlik merkezleri açılrsa ne olacak ki; açıldığı gibi çökecek. Çünkü böyle bir perspektifimiz zayıf. Peki bu gençlik merkezleri açılrsa sorun çözülecek mi yoksa büyüyecek mi? Aslında sorun büyüyecek. Büyük bir angarya ortaya çıkacak. Bu angarya işletilemediği için de büyük bir çöküntüye yol açacak. O zaman kendimizi yeni dönemin ihtiyaçlarına göre eğitmeli, bilinçlendirmeliyiz. Yeni dönemin ihtiyaçlarına göre kendimizi yenilemek, örgütlemek, bizim en temel sorunumuzdur.

Gençlik Hareketi

kendi zeminine dayalı devrimcilik yapmalı

Şu anda gençlik örgütü hiçbir zemine oturmadan genel devrimcilik yapıyor. Top nereye giderse topun peşinden koşan ilginç bir durum var. Bir yerde kök salmanın esasına göre değil de, yapılacak bir kampa insan yetiştirmekle, yapılacak bir yürüyüşe insan götürmekle koşuşturuluyor. Ama örgüt olmadan, örgüt sorununu çözmeden bunları çözemezsin ki. Yani sorun, öncelikle yürütülecek çalışmanın temel aracını ortaya çıkarmaktır. Üstteki örgüt stratejik bir yaklaşımla sorunlara yaklaşırsa, örgütlenmeyi esas alsın; böyle olmaz.

Yapılan tartışmalar pratiğe uygulanmadığı zaman aynı sonuçları tartışmak zorunda kalıyoruz. Aynı sonuçları tartıştığımızda da bir çözüm ortaya çıkmıyor.

İnsan yaparsa zorlanmaz. Yapılan bir şeyde zorlanma yoktur. Yapılmadığı için zorlanma vardır. Her şeyin tek düze ve kuru olmasından kaynaklanıyor. Halbuki toplumun bileşimi ve yaşam tarzı sanıldığı kadar kuru ve tek düze değildir. Çok çeşitlidir. Eğer örgütsel faaliyetlerde de

Gençlik örgütü hiçbir zemine oturmadan genel devrimcilik yapıyor. Top nereye giderse topun peşinden koşan ilginç bir durum var. Bir yerde kök salmanın esasına göre değil de, yapılacak bir kampa insan yetiştirmekle, yapılacak bir yürüyüşe insan götürmekle koşuşturuluyor. Ama örgüt olmadan, örgüt sorununu çözmeden bunları çözemezsin ki.

başarılı olmak isteniyorsa, toplumun bütün çeşitliliklerine hitap eden bir çeşitliliğe sahip olmak gerekiyor. Ve bütün çeşitlilikler hakkında bilgi ve çeşitlilikleri örgütlemenin bilinci olmalıdır. Örgütlenme sorunu ondan kaynaklanıyor.

Kendi örgütlenme sahası hakkında bilgi sahibi olmayanın örgütlenme yapması mümkün değil. Eğer sportif faaliyetleri örgütleyeceksen, sporla ilgili bilgilerin olacak; kültürel faaliyetleri örgütleyeceksen kültürle ilgili bilgin olacak. Eğer gençliğin değişik kategorilerine hitap ediyorsan, gençliğin diğer kategorilerinin dünya görüşü, anlayışı, yaşam biçimi ve ilişkileri konusunda bilgi sahibi olacaksın. Ve bunların tümünü mücadele çizgisinde belli bir noktaya götürmek için de örgütün ideolojisine, politikasına ve çizgisine hakim olacaksın. Bir yerde örgütlenelim demekle örgütlenme olmuyor. Demek ki örgütlenilebilir için örgütlen-

meyi yaptığın alan üzerinde belli bir bilgiye sahip olman gerekiyor. Üst örgüt bunun öncülüğünü yaparsa ve alttakiler de belli bir denetim altında sürekli perspektiflerle doğru yönlendirilirse hedefler doğrultusunda, neden bir gelişme olmasın? Gelişme olmaması için hiçbir neden yok. Demek ki bunlar yeterince yapılamıyor.

Pratiğimizi örgüte dönüştürmeliyiz

Pratik sonuçları örgüte dönüştüremiyoruz. Yani kendi çalışmasıyla örgütlediği emeği bile elde tutabilecek bir bilinç yok. Örgütlenme bilinci çok az. Halbuki düşünüldüğünde bu insanları ikna edip kampa götürmek, yollarda kamp yerine sağlam ulaştırmak, 10 gün kampta emek sarfetmek, masraf etmek, tekrar geri göndermek başlı başına bir faaliyettir. Bu faaliyetin sonuçları emekle ölçülür. Bu emeğin nasıl elde tutulabileceği düşünülürse muazzam bir durum yaratılır. Kampa gelip de gitmediğinde, "hiçbir iş yapmıyorum" diyebilecek bir kişinin olduğuna hiç kimse inanmaz.

Peki kampa gelip de dönenlerin hiçbir iş yapmamasını neyle izah etmek gerekiyor? Örgüt bilincinin, perspektifinin olmamasından kaynaklanıyor bu durum. Örgütsel çalışmalarını geliştirmek için kamplar kullanılmalı. Eskiden biz kampları ne için kullanıyorduk? Eskiden sadece kampa götürüp gençlere ajitasyon çekerek partiye çekmeye esas

alan bir kamp politikamız vardı. Şimdi kamp politikasını değiştirdik.

Diyoruz ki kamp politikası esas olarak gençlik örgütlenmesinin altyapısını oluşturmanın kampları olacak. Mücadeleye katılım boyutunun stratejik değerini değiştirmiyoruz. Ama ona bir stratejik değer daha kazandırıyoruz. O da kampa giden gençlerin döndüğünde kendi alanlarında cephe faaliyetleri yürütebilecek, kitle ya da değişik çalışmalarını sürdürebilecek bir konuma getirmek. Öğrenci ise öğrenci olarak, kadınsa kadın olarak, işçi ise işçi olarak, neyse o olarak gençlik faaliyetlerini yürütmenin altyapısı haline getirilecek. Diyelim ki Paris'te 10 kişi kampa gitti, 3 tanesi katıldı, 7 tanesi geri geldi. Amaç, katılanı katmak, katılmayanı istediği düzeyde kendini örgütlü biçimde tutmaktır. Örgütlenme budur.

Kamptan döndükten sonra hepsiyle tek tek "neler yapabiliriz, neler yapamayız, hangi görevi istiyorsun, ne tür işler yapabilirsin?" şeklinde bir yaklaşım içerisine girilmelidir. Bunu yapmamak, kendi emeğini tahrip etmektir. Sermayeyi eline geçiriyorsun, sermayeyi çok iyi kullanamadığın için dağıtıyorsun. Onlar, partiye katılmasa bile altyapı çalışmasında insan kazanacaklar. Örgütlenme bu yani.

Kamp politikasıyla yerel örgütlenme güçlendirilerek çok büyük değerler yaratılabilir

Toplumun değişik kesimlerine hitap eden bir gençlik faaliyeti yürütüyoruz. Halbuki kamplar bunun için çok uygun. Birçok insan sırf yerel çalışmalar güçlensin diye partiye katılabiliyor. Onu katacağıma, onun çalışmasıyla 10 kişi katarım.

Diyelim ki aile gençliğine ulaşmıyoruz. Aile gençliğinden üç kişiyi kampa gönderdikten sonra geri getirip hem ailelere güven vermek, hem onları o aile gençliği içerisinde çalışır durumda tutmak, gençliğin bir sosyal alanına girmek anlamına gelir. Bu çok önemli bir cevher gibi-

dir. İlgi göstermeden olmaz. Gençin yapabileceği kadar görevlendirmek, yaptığı bütün işe sonsuz saygı göstermek, takip etmek, ona bu konuda moral verip çalışmasını sürekli kılmak, o kesime girmek demektir.

Ama öyle bir tarz tutturulmuş ki, sabah derneğe gidip oturuyor, dernekten sonra da bir iki kişi ile ilişki ya kuruyor ya da kurmuyor. Yani böyle kendiliğindenci, amaçsız, çok fazla işlevi olmayan ilginç bir pozisyon sergileniyor.

Okuyan gençlik içerisinde bir kümeleşme vardır. O kümelerin içine girmek ya da o kümelerde etkili olan bir şahsiyeti kazanmak, temel bir örgütlenme aracı olabilir. Öğrenci gençlik içerisindeki insanlar kendilerine bir dünya oluşturmuş. Gruplar, topluluklar oluşturuyorlar. Her grup, kendi liderini ortaya çıkarıyor. Ya da topluluklar lidere dayalı olarak ortaya çıkıyor. Kültür de, sportif faaliyetler de böyledir.

Tüm toplumsal örgütlülükleri mücadeleyle kendimize katmalıyız

Mafyayı ele alalım mesela. İnsanları örgütlüyor, veriyor eline esrarını, eroinini, onlara sen şurada, sen şu okulda, sen orada, sen burada bunu satacaksın, paraları akşam getireceksin diyor. Bir örgüt sistemi içerisinde örgütlüyor kendi çetesini ve hepsinden de bir çete örgütletiyor.

Mafya bile araştırılıp hareket edilse yine gelişme ortaya çıkar. Ne yapıyor? Önce kendisine bağlı insanlar yaratıyor, uyuşturucuyu onlara veriyor, herkese de kendi çeteni yarat diye tolerans tanıyor. Kendine bağlı her insana çete yaratıyor. Bir örgüt gibi aşağıya doğru dalga dalga örgütleniyor. Ondan sonra büyük bir mafya gücü ortaya çıkıyor.

Örnekler çoğaltılabilir. Herkes kendine göre bir şey kuruyor ve orada örgütleniyor, kendisini örgütlüyor. Ama biz dışımızdaki örgütlülüğe müdahale edebilecek bir örgüt gücü yaratmadığımız gibi, bu örgütlülükleri kendi lehimize çevirmenin girişimlerinde de bulunmuyoruz. Ya onunla savaş temelinde, ya uzlaşma ya da onu kendine katma temelinde mücadeleyle ancak bu gelişebilir. Başka türlü gelişmez. Her şeyi kendi haline bırakmakla olmaz.

Çok doğal örgütlenme imkanının olduğu yerde ilgi gösterilip örgütlenme derinleşmeli. Ağır sorumluluğu taşımayacak insanlara taşıyabilecek kadar sorumluluk verilmeli. Altyapı böyle esnek örgütlenmelidir. Üstteki kadro da duruşunu disiplinli kılmalı. Kadronun kendisi disiplinsiz, çok laçka; alta ise yaklaşım çok katı, kaldıramayacak düzeyde ağırlık yükleyen bir yaklaşım içerisinde. Şimdi kendisine esnek, ama altına karşı ilgisiz ve katı. Örgüt böyle olmaz. Örgüt üste disiplinli, alta esnektir. O yüzden üstte örgüt olamıyor, alta büyüyemiyor. Üstte disiplinli örgüt olunur; alta esnek yaklaşarak insanların örgüte katılması sağlanır.

Örgütlemek, bir yere oturup kök salmaktır, kendini örgütleyip büyütme. Konuşmak değildir örgütlenme, gezmek değildir. Kendisini, anlayışını, yaşam biçimini, ilişki biçimini bir yerde bir sisteme dönüştürmektir.

Kalıplarımızla değil örgütlenmeyle yürümeliyiz

Kendini toplumun ihtiyaçlarına göre esnetmek demek, kendini dejenere et anlamına gelmiyor. Bir toplumu örgütleyebilmek için onun içine girmeyi becerebilmek gerekiyor. Bir toplumu üstten kendini dayatmayla örgütleyemezsin. Herkesi kendi kalıbına sokarak örgütleyemezsin. Önce insanların ya da toplulukların içine girmek gerekiyor. Toplulukların içine girdikten sonra topluluklara bir şeyler vermek lazım.

Şimdi bir de kendi kalıplarımız var. Kendi kalıplarımızı dayatıyoruz her tarafa. Örgütlenmeyle gitmiyoruz. Örgütlenme belli bir ilişkilenebilir, belli bir diyalogu gerektiriyor. Diyalog ve ilişkilenebilir, kendini ne kadar temsil ediyorsan, karşındakini de o kadar kabullenmek anlamına geliyor. Karşındakini kabullenmeden kontakt kuramazsın. Kabullenmek ayrı bir şeydir, onu değiştirmek ayrı bir şeydir. Önce onu gerçeğiyle kabullenmek, ardından değiştirmek gerekiyor. Biz tepeden ya değiştireceğiz ya da hiç gitmeyiz diyoruz. Böyle bir perspektifimiz olmadığı için örgütleyemiyoruz. Bunun için çok güçlü kadroların eğitilmesi lazım. Yönetim bunu günlük olarak yapılabilir.

Örgütlenme alanlarını genişletebilmek için temel örgütlenmeyi yapmak şarttır.

Başkan Apo'ya Özgürlük Şiiriyle Yaşamak Özgürlüğü Solumaktır

Amed DİCLE

mereto_andok@hotmail.com

Halk Önderimiz Başkan Apo'nun uluslararası komplote ile Türkiye'ye teslim edilmesinin üzerinden yıllar geçti. Tecrit ve izolasyon politikası halen devam ediyor. Bu politika her zaman dönemin politik gelişmeleri ve dengeleri gözönüne alınarak, kendilerine uygun bir kılıf uydurularak sürdürülmüştür. Bu tehlikeli uygulama son süreçte dehşet verici düzeye ulaşmış durumda.

Tecritin amacı ne?

Gerici, rantçı, oligarşik güçlerin amacı, Önderliğimizi kaçırmakla halklarımızın arasına kan tohumları ekmektir. Ancak Başkan Apo bu politikaları kendi demokratik ve barışçıl yaklaşımıyla boşa çıkardı. Başkan Apo içinde bulunduğu ağır koşullara rağmen barış ve kardeşliğin gelişmesi, çatışmaların engellenmesi, halklarımızın eşit temellerde bir arada yaşamaları için büyük çaba gösterdi. Halklarımızın barış, kardeşlik, özgürlük, kısacası güzel bir yaşamı yaratmanın mücadelesini verirken, egemen gerici güçler ise bunun tersini dayatmakta, politikalarının boşa çıkarılmasına öfkelenip saldırıya geçmekte ve bu vahşice uygulamaları devreye koymaktadırlar. Başkan Apo önderlikli özgürlük hareketimiz, tek taraflı adımlarla Türkiye'de yeni bir dönemin başlamasını sağladı. Ancak Türkiye devleti, bu dönemi boşa çıkarmak için elinden gelen her şeyi yaptı.

Özgürlük hareketimizin attığı adımlar, Türkiye'ye damgasını vurarak önemli bir değişimi gündeme getirdi. Devlet içindeki gerici güçler ise sözde çeşitli yasaları değiştirerek kendilerini demokratikleşiyor gibi gösterdiler. Ancak anlaşıldı ki özünde bu yasaları, sözüm ona adımları, demokratikleşmek için değil demokratikleşmenin önünü kapatmak için yaptılar. İdam cezasının yerine vahşice sürdürülen tecrit ve izolasyon politikasını devreye koydular. Yani Halk Önderimiz şahsında tüm halkımıza her gün ölümü dayatmaktadırlar. Onurlu bir yaşamı hiçbir zaman halkımıza layık görmediler.

Tüm bu çirkin politikalara rağmen son yıllarda Kürt sorununun gündemleşmesi, Kürt olgusunun meşruluk kazanması açısından da önemli gelişmeler yaşandı. Devlete rağmen Kürtler bunu kısmen başardılar. Başkan Apo, bu

değişiminde Kürt halkının önderliği olarak en olumlu rolü oynayandır. Bu yönüyle özel bir konumda bulunmaktadır.

Her şeyden önce bu politikanın amacı barış ve özgürlük mücadelesinin önünü kapatmaktır. Kürtler kendi özgürlüklerini elde etmek için gerektiğinde savaştılar, gerektiğinde barış adımları attılar. Savaştıkları zaman da her zaman barışa olan özlemlerini, bağlılıklarını dile getirdiler ve bunun gereklerini en fedakar bir biçimde yaptılar. Başkan Apo, Kürt özgürlük hareketinin yeni mücadele yöntemini barışçıl siyasal ve meşru savunma olarak belirledi. Bunun düşünce halkalarını oluşturdu. Başkan Apo'nun sadece Kürt halkı için değil, 21. yüzyıla girerken bölgemizde yaratılan kaos durumundan halklarımızın çok zarar görmeden demokratik çıkışları sağlaması için önemli emekleri oldu. Verdiği perspektifler, demokratik Ortadoğu özgür Kürdistan'ın tek teminatıdır. Ancak buna tecritle yanıt veriliyor. Tüm bunları gözönüne aldığımızda bu tecritin çok anormal bir durum olduğu, barışı tehdit ettiği ve evrensel insan haklarının ciddi biçimde ihlal ettiğini görürüz.

Başkan Apo'ya yönelik bu vahşi izolasyon uygulamasının halen devam ettirilmesi, sosyal barışa büyük bir darbe vuran, şüphe ve endişe yaratan vahim bir uygulamadır. Kaygılarımız son derece artmış durumda. Halkımız her za-

man Önderliğimizin durumuna ilişkin kaygılar içerisinde-
dir. Ancak görülüyorki devlet bu kaygıları gözününe alma-
maktadır. Kürt halkı ve özellikle Kürt gençliği, bu konuda
sessiz değildir, kalmamalıdır. Başkan Apo'ya yaklaşım
Kürt sorununa yaklaşımdır. Bu durumun sürdürülmesi,
Kürt halkına yönelik mevcut inkarcı yaklaşımın sürdürüle-
ceğine dair kaygıları arttırmaktadır. Devlet çatışma ve sa-
vaş zeminini kuvvetlendirerek, uzlaşma ve çözümü öne çı-
karan yaklaşımları girmiyor.

Önemli olan Başkan Apo'ya, Başkan Apo'nun çizgisi-
ne yaklaşımdır. Kürt halkı, haftada bir Başkanla görüş-
menin olup olmamasıyla sorunu ele almamalı. Devletin
amacı, özgürlük güneşimizi karartmaktır. Bizim için de
esas alınması gereken tek şey, Başkan Apo'nun özgürlü-
ğüdür. Başkan Apo'nun özgürlüğü, bizim özgürlüğü-
müzdür. Demokratik Ortadoğu, özgür Kürdistan'dır.

Kürt sorunu Başkan Apo'ya endekslenmiştir. Tecrit
koşullarını kaldırmayan bir sistemin, Kürt sorununu da
çözmeyeceği, hatta demokratikleşme çabasında olmaya-
cağı Kürtler tarafından biliniyor.

Bundan sonra ne yapılmalı?

Mevcut durum sorunları çözümsüzlüğe itiyor. Burada
bundan sonra ne yapılması gerekir sorusu gelmektedir.
Kuşkusuz bu durumda en önemli görev, gençliğe düşmek-
tedir. Başkan Apo'nun halkımızdan ve gençliğimizden istediği tek şey, kendi onurlarını ve özgürlük değerlerini ko-
rumaktır. Tecrite alınan, halkımızın, gençliğimizin,
çocuklarımızın yaşamıdır. Bir halkın toptan inkarı ve imha-
sıdır. Dolayısıyla tecrit uygulaması sadece görüşmenin olup
olmaması değildir. Bu vahşi tecriti boşa çıkaracak, bunu
uygulayanları insanlığın vicdanında mahkum edecek ve in-
sanlığın özgürlük değerlerine sahip çıkacak olan temel di-
namik gençliktir. Bunu yapmanın en temel yolu da Başkan
Apo'nun düşüncelerine ve özgürlük öğretisine sahip çık-
mak, kavramak ve pratikleştirmektir.

Kaybedecek zamanımız, söylenecek başka sözümüz
yoktur. Geleceğimiz tehlikededir. Artık sadece klasik ey-
lemlerle bu süreci kazanacağımızı sanmayalım. Kuşkusuz
eylem ve etkinlikler çok değerlidir ve olması da gerekir.
Ancak bunlar varolanı aşacak bir düzeye gelmeli.

Bu noktada ülkede başlayan *Özgür Yurttaş Girişimi*
önemli bir çalışmadır. Bu girişimi sadece pratik ve dönem-
sel olarak ele almak yanlışır. Başkan Apo'nun düşünceler-
ini pratikleştirmek ve bunu toplumla paylaşmak için

önemli bir misyona sahiptir. Yani hem pratik hem de dü-
şünsel bir çalışmadır. Başlangıç itibariyle önemli bir düzey
yakalamıştır. Başkan Apo'nun özgür birey ve toplum anla-
yışını bizzat pratikleştirmekle yükümlü bir çalışmanın baş-
langıcıdır. Bunun önümüzdeki süreçte daha da yaygınlaşa-
cağı, şimdiden görülmektedir. Hem dönemin pratik
görevlerine cevap olabilecek hem de özgürlük öğretisini
her açıdan toplumun değişik katmanlarına taşıyacak bir ça-
lışmadır. Ama Başkan Apo'nun özgürlüğü çok daha büyük
çalışmaları gerektirmektedir. Çünkü söz konusu olan Baş-
kan Apo'dur.

Dayatılan imhayı, ölümü, onursuzluğu, özgürlüksüzlüğü
kabul etmemeliyiz. Yaşamın her alanında Başkanımızın
özgürlüğünü dayatacağız. Bunun yolu da her zaman Baş-
kan Apo'ya özgürlük şiarıyla yaşamaktır. **Başkan Apo'ya
özgürlük şiarıyla yaşamak özgürlüğü solumaktır. Özellikle
Avrupa'daki gençlik bu noktada önemli bir görevle karşı
karşıyadır. Ülkede başlayan Özgür Yurttaş Hareketi, deği-
şik eylem ve etkinliklerle Avrupada'da yapılabilir.** Her
alanda Başkanımızın özgürlüğünü dayatmalıyız. Sadece
yürüyüş vb. çalışmalar Avrupa'daki gençlik için yetme-
mektedir. Başkan Apo, bizlerden daha çok iş bekliyor.
Kendi özgürlüğümüz için daha büyük bir çalışma içinde
olabilmeliyiz.

Kürt gençliği pratik ve düşünsel olarak Başkan Apo'nun
mücadelesine sahip çıkabilmelidir. Örneğin Başkan
Apo'nun savunmaları üzerinde düşünsel olarak kendilerini
geliştirmeleri, beraberinde birçok pratik hamleyi getire-
cektir. Bütün sorularımızın cevapları, savunmalarda kap-
samlıca bulunmaktadır. Başkan Apo'nun düşüncelerine
sahip çıkacak olan, elbetteki gençliktir. Okuma grupları
oluşturularak savunmalar üzerinde yaşamın her tarafında
eğitim yapmak, en önemli bir eylem türüdür. Dolayısıyla
çok tartışıp iş yaparak bu tecriti boşa çıkarmalıyız.

Başkan Apo özgür olmalıdır. Bizler bunun için ne gere-
kirse yapmalıyız. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın; Başkan
Apo bu esaret koşullarından kurtulacaktır. Bunu, Başkan-
ımızın perspektifleri etrafında örgütlenen kahraman halkı-
mız, özgür kadınlarımız ve gençlerimiz yapacaktır. Başkan
Apo özgürlüğün dışında bir şey tanımamaktadır. Başkan
Apo'nun özgürlük anlayışı ateş kadar yakıcıdır, keskindir
ve insanlığa yakışan tek yaşam biçimidir. Dolayısıyla kaza-
nacak olan, Başkan Apo'dur, özgürlüktür. Bizler de onuru-
muz, özgürlüğümüz ve geleceğimiz için her birimiz Baş-
kan Apo'nun iyi bir öğrencisi olarak birer özgürlük
mücadelecisi olmalıyız.

Onlar Köleleştirilmek İstenen Yaşamı Özgürleştirmek İçin Ölümü Öldürerek Yaşadılar

Tüm umutların kırılmaya çalışıldığı, bilinçlerin zayıflatılarak köksüzlüğün dayatıldığı, bunlara karşı duranların insanlık tarihinin görmediği ve göremeyeceği fiziki ve psikolojik baskı ve işkencelere tabi tutulduğu bir süreçte, tüm bunların adeta merkezi olma rolüne soyunan Diyarbakır zindanında, Mazlum yoldaşı Çağdaş Kawalaştırın eyleminin ardından, devralınan dört kibrit çöpünü özgürlük ateşiyle tutuşturan Dörtler'e cevap olarak gelişen ve teslimiyetin yavrusu ihanete ve her türden inkara karşı insan özünü yücelterek M.Hayri Durmuş, Kemal Pir, Akif Yılmaz, Ali Çiçek yoldaşların şahadetleriyle taçlandırılan 14 Temmuz Ölüm Orucu direnişinin yıldönümü vesilesiyle Şehit Merwan Taburu'nda bulunan arkadaşlarla yaptığımız röportajları yayınıyoruz.

- 14 Temmuz Ölüm Orucu Direnişi'nin mücadelemizdeki yeri ve önemi nedir sizce?

ERDAL: İnsanlığın doğuş anası olan bu coğrafyada onurlu ve güzel yaşamın bir yasası vardı; mücadele etmek. Onlar, öldürülmek ve köleleştirilmek istenen yaşamı yaşatmak ve özgürleştirmek için ölümü öldürerek yaşadılar.

Ortadoğu halklarının özgür birlikteliği için Apocu çizginin fedai kimliğini seçtiler. Onlar, çözümsüzlüğün ve soysuzluğun şiddetle dayatıldığı yerde, insanca yaşam uğruna ölüme yüce anlamlar biçerek yaşam umudunu inançla pekiştiren görkemli bir iradenin özgürlük çığılığı oldular.

Diyarbakır'da gerçekleşen, farklı zihniyetlerin iki irade somutunda çarpışmasıdır. Biri uyguladığı her tür zulmü kullanarak savaşırken, diğerinin en büyük silahı inancı olmuştur. Onlar, direniş kültürünü özgürlük inançlarıyla yaşamsallaştırarak inkarcı ve

egemen zihniyetin parçalanmasında geleceğe ışık oldular. HPG militanları olarak onların inançlarına sadakatle bağlı kalarak hayal ve umutlarını gerçekleştirmek için “Öğrenmek, çalışmak ve başarmak” ilkeleriyle anılarını yaşatacağımıza inanıyorum.

ARARAT: Apocu mücadelenin çocukluk döneminde, Türkiye ve Kürdistan’da şiddetin ve zorun en sistemli uygulandığı koşullarda zindan direnişleri, Apocu mücadeleye yeni kan verip onu yükselişe taşımış, büyümesini sağlamıştır.

Bu direnişler aynı zamanda silahlı mücadelenin başlangıcı anlamını da ifade etmektedir. Yani Apocu mücadelenin geleceği, gelecekte var olma koşulları, zindandaki bu kahramanca direnişlerle gerçekleştirilmiştir. Biz de HPG militanları olarak bugün tüm şehitlerimizin amaçlarına bağlı olarak onların yürüttüğü mücadeleye sunabileceğimiz en yüksek düzeydeki katkıyı sunma çabasıyla onları anıyor ve mücadele yolunda anılarına bağlı kaldığımızı ifade ediyoruz. Bu anlamda onları anlamak için en başta Önderliği anlamak gerekir. Önderliği anlamak da özgür insan savunmasını anlamakla mümkündür.

Delil URFA: 14 Temmuz zindan direnişleri ve sonrasında gelişen şahadetler, bir çocuğun doğumu anında ilk nefes alışı onun için hangi anlama geliyorsa, mücadelemiz açısından da o anlama gelmektedir. Hatta halklar açısından da aynı anlamı taşımaktadır. HPG militanları olarak onların şahadetlerine daha fazla anlam biçerek, mücadelelerini en üst seviyeye yükseltmeyi temel görevimiz olarak üstleniyor, mücadelelerine bağlılığımızı yineliyor, 14 Temmuz şehitlerini saygıyla anıyoruz.

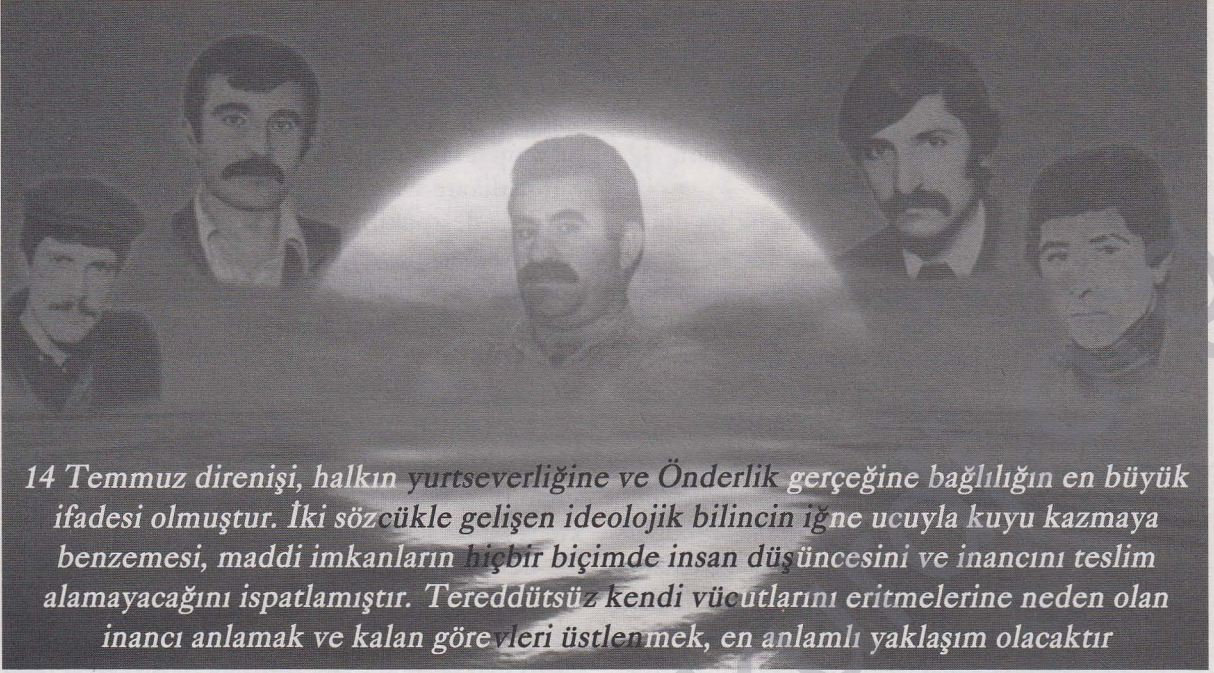
Azad ROJDÎ: Di şexsê şehîdên 14 ê Tîrmehê de, li ber hemû şehîdên Kurdistanê yên têkoşîna serxwebûn û azadiyê serê xwe ditewînin û wan bi rêzdarî bîrtînin. Pêvajoya girtîgehê ji bo tevgêra me pir girîng e. Ji ber ku di dîroka tevgêra me de çî qas xweradestî (teslimiyet) hatibe sepandin, li pêşberî vê ewende berxwedanek jî bûye û ji bo pêvajoyê her tim hêzek hatiye raberkirin. Bêguman di demeke wiha de, di şexsê hevalê Xeyrî Durmuş, Kemal Pîr û hevalên ku ketibûn girêva birçîbûnê de, berxwedaniyeke pir mezin hate

pêxistin. Xeyrî Durmuş xwîna xwe dide, canê xwe dide dîsa dibêje; “Ez deyndar im” eger wisa ye, wê demê mîsoger em deyndarê vî gelî ne, van şehîda ne, mirovatiyê ne. Li himberî vê jî wekî mîltanên HPG ê peywîrên ku ji me tê xwestin jî, mirov dikare wisa bîne ziman. Hamleya ku Kongra me destpêkiriye, hamleya fêmkirina Serok Apo, paraznameyên wî bi lêvkerin û di pratîkê de pêkanîne. Lê belê, bi vî awayî em dikarin bibin bersiv û xwedî li şehîdên xwe derkevin.

Ciwan KOÇER: Di dîroka tevgera me de pêvajoya 14 ê Tîrmehê, pêvajoyeke nû bû, her wiha di wê demê de pêşketina tevgerê jî nû çêdibû, yanî nû-şînbûna partiyê bû. Dijmin bi derbeya 12 îlonê re xwest ku tevgera me ya Apoyî bifetîsîne. Di wê demê de gelek heval derketin derveyî welat, ên ku man jî hatin girtin. Lê belê dijmin dixwest tevgera me di girtîgehê de têk bibe. Ji bo vê jî dijmin di girtîgehê de zexta xwe hîn zêdetir kir. Wisa bibû ku dijmin, di zîndanê de ji hevalan re bîskeke jiyî-nê jî nehiştibû. Van hevalan ji bo ku bikaribin hebûna gelê Kurd bidin pejirandin û ji bo girêdana bi Serokatî re rabûn çalakîyekî wilo kirin. Berî vê Hevalê Mazlûm bû, piştî wî jî çar hevalên ku xwe şewitandin dîv re jî girêva birçîbûnê destpêkir. Bêguman wan qahramantiyên herî mezin nîşan dan. Ji me re bûn bingehek, bûn pirek. Ji bo roja me ya îroyîn, em niha li ser nîrx û kedên wan dijîn. Divê em wek mîltanêkî xwedî li wan dekevin. Ne ku ji bo vê rojê em wan bi bîrtînin, her tim ew di dilê me de dijîn û di jîyanê de her tim bi me re ne. Fêmkirina wan fêmkirina Serokatî ye. Fêmkirina Serokatî jî ji paraznameyên wî û parastina rewa re derbas dibe. Fêmkirina parastina rewa jî bi girêdana şehîdan re pêkan e. Divê em xwedî li wan derkevin û bi vî awayî wan bigihînin astekî bilind. Welatparêziya xwe û dîl-pakiya xwe bi Serokatî û şoreşê ve mirov dikare tevlibûneke cuda bike û bikaribe gaveke nû ji bo gelê Kurd û ji bo mirovatiyê bavêje.

TOPRAK : 14 Temmuz şehitlerinin ortaya çıkışı, ilk ideolojik gruplaşmanın örgütlenme anlamındaki derinliğini ve niteliğini göstermektedir. Bu şahadetler, mücadelemiz açısından oligarşik sisteme ve ihanete karşı yapılan büyük ölüm orucu

14 Temmuz direnişi, halkın yurtseverliğine ve Önderlik gerçeğine bağlılığın en büyük ifadesi olmuştur. İki sözcükle gelişen ideolojik bilincin iğne ucuyla kuyu kazmaya benzemesi, maddi imkanların hiçbir biçimde insan düşüncesini ve inancını teslim alamayacağını ispatlamıştır. Tereddütsüz kendi vücutlarını eritmelerine neden olan inancı anlamak ve kalan görevleri üstlenmek, en anlamlı yaklaşım olacaktır

eylemliliği ile kahramanlık ve direnişe yönelen bir sembol olmuştur. Bu sembolün devamacısı olan kahramanlıklar, günümüze kadar da devam etmiştir. Bütün bu kahramanlar devrimci mücadelemizdeki yeşermenin umududur.

14 Temmuz şehitleri, ihanetin hiçbir zaman zaffer kazanamayacağını ve her ihanetin karşısında güçlü bir iradenin varolacağını herkese göstermişlerdir. Yine bugün mücadelemizde geldiğimiz düzeyi, Önderliğin mücadeleyi bu aşamaya kadar getirmesine ve kahraman şehitlerimize borçluyuz. Bizler de bu temelde onlara layık olmalı, onlardaki o Apocu ruhu ve felsefeyi yakalamalıyız.

Mücadelemizin ilk adımlarını atan bu ilk gruptaki o ruh boyutu çok önemlidir. Önderlik, savunmalarında da bu konuyu işlemekte ve eleştirmektedir. Bizler de bu konuda bu ruha ulaşmalıyız. 14 Temmuz şehitleri bizler için her zaman özgürlüğün ve umudun yeşeren anıları olacaktır.

Zilan CUDİ: Em di Salvegera şehîdên 14 ê Tîrmehê de, şehîdên xwe yên 14 ê tîrmehê bi bîrtînin û her wiha tevahî şehîdên xwe jî bi wesîla vê rojê bi bîrtînin û serê xwe li ber wan ditewînin. Mîrov dikare vê rojê û berxwedaniya vê rojê bi dîroka tevgera me ve girêbide. Ji ber ku pêwîst dikir wê demê li

himber kuştin û qirkirinên ku dihatin kirin, berxwedaniyeke mezin çêbibe. Ev berxwedaniya ku di girtûgehan de hate jiyîn li ser xeteke rast li himber wan çemkên ku di nav me de dihatin derxistin û her wiha jî li himberî wê sîstema desthilatdar û zîlimkar bû. Ji ber vê sedemê jî heta dawî li ser xeta rast a azadiyê têdikoşandin. Ji bo ku xeta Serokatî biparêzin hetanî şehadetê berxwedanê kirin. Ji bo vê yekê em dixwazin vê bibêjin. Wekî mîlîtanekî HPG di xeta parastina rewa de divê mirov xwedî li mîrasa van şehîdan derkeve. Li ser vî esasî, eger mirov li himberî çemk û xeta ku li dijî tevgerê derdikeve sekinandinekî rast bide xuyakirin, parastineke rast bide çêkirin, excex bi vî rengî mirov dikare xwedî li wan derkeve.

Leyla AMED: Tarihte direniş kalesi olan Diyarbakır toprakları, bir kez daha kendi gerçekliğine yaraşır fedakarlıklara ve doğuşlara tanık olmuş, özgürlüğün ilk tohumları en inanılmaz gerçeklerde hayat bulmuştur.

14 Temmuz direnişi, halkın yurtseverliğine ve Önderlik gerçeğine bağlılığın en büyük ifadesi olmuştur. İki sözcükle gelişen ideolojik bilincin iğne ucuyla kuyu kazmaya benzemesi, maddi imkanların hiçbir biçimde insan düşüncesini ve

inancını teslim alamayacağını ispatlamıştır.

Her ne kadar her türlü yönelimle iradeleri kırılmak istenmişse de, ilk doğustaki arayış tutsak alınmadığından, umutsuzluklar büyük yaşam arzusuna çevrilmiştir. Newroz dirilişinin çağdaş simgesi olan Mazlum arkadaşın kıvılcımı alsında Kürt halkının acılarıyla tekrar doğuşunu ifade etmiş, Dörtlerin gecesiyle de bundan asla vazgeçilmeyeceği mesajı verilmiştir. Tereddütsüz kendi vücutlarını eritmelerine neden olan inancı anlamak ve kalan görevleri üstlenmek en anlamlı yaklaşım olacaktır.

Kadının özünü aradığı bu bağlılıklarda Zilanlar ve Semalar, Ortadoğu'da kaybolan sevdanın uyanışıyla birleşmiştir. Düşmanı bile hayrete düşüren bu aşk, Apo felsefesinin moral düzeyinin, sorumluluk ruhunun ve sosyalist özünün temellerinin sağlam atılmasını sağlamıştır.

Ayrıca zindan direnişinin 15 Ağustos Atılımı'na bir köprü olması ve böylelikle yayılması da söz konusudur. Kürt halkı ile başlayan arayışın tüm halklar gerçeğine ulaşması, Başkan Apo'nun özünü teşkil etmektedir.

Aklın özgür olduğu yerde bedenlerin, yarınların tutkusuyla cesurca eritebileceği ispatlanmıştır

Devrim MEDYA: Hareketimizin tarihini anlamadan, bulunduğumuz sürecin hangi muazzam değerler ve fedakarlıklarla geliştiğini anlayamayız. İnsan olmanın temel öğelerinin bir halkın elinden alınmaya çalışıldığı bir süreçte, baskıların en katmerli olduğu bir dönemde, partinin önder düzeyindeki kadrolarının tutuklanmasıyla bastırılma değil, bir atılımın gerçekleştiği görülmektedir.

İçteki ihanet belki klasik bir komploydu. Fakat zindan direnişçiliğinin, onur mücadelesinin tüm canlılığını koruyarak günümüze kadar kendisini taşıdığı bir gerçekliktir. Farklı yöntemlerle insan iradesi kırılmaya çalışılmışsa da, zindan direnişleri, duyguların ve aklın özgür olduğu yerde bedenlerin, yaşamların yarınların tutkusuyla kendisini

cesurca eritebileceğini ispatlamıştır.

En zor koşullarda böylesi güçlü ve çok ender rastlanan bu eylemlerin doğuşunda, gerçek insan özü gizlidir. Zindan koşullarında böyle bir şeyi başaranların gerçekliğiyle bugünlere gelinmişse, bu koşullarda başarılmayacak bir şey yoktur. Hatta Önderliğin İmralı direnişinde yaşam ve mücadele felsefesinin her mekanda diri olması, bu geleneğin bir ifadesidir. Dört metrekairelik bir ortamda insanlığı özgürlüğe götürecek perspektifler ve pratikler doğuyorsa, nefes kesen dağların doruklarında kanatlanmayacak tutku yoktur. Yeter ki bu konuda

umut ve inanç diri olabilsin.

En zor koşullarda böylesi güçlü ve çok ender rastlanan bu eylemlerin doğuşunda, gerçek insan özü gizlidir. Zindan koşullarında böyle bir şeyi başaranların gerçekliğiyle bugünlere gelinmişse, bu koşullarda başarılmayacak bir şey yoktur.

Şehitlerimiz sırf inat olsun diye direnmemişlerdir. Geride inancı, kararlılığı bırakıp vasiyet ederek bu eylemlilikler yapılmışsa, bunları hiçbir zaman unutmadan zihnimizi açık tutmamız ve vicdanımızı tarihin lanetinden kurtarmamız için pratiğin dilini yakalamamız önemlidir. Bunun için önümüzdeki tüm görevlere hazır olmamız gerekmektedir.

Nudem ZAĞROS: Zindan direnişleri mücadelenin gelişim sağlamasında büyük bir rol oynamıştır. Bu direniş, yok olmayla yüz yüze kalan bir halkın tekrardan varolma ve halkın iradesini temsil etme mücadelesiydi.

Zindan direnişçileri, direnişleriyle teslimiyete, inkar ve imha politikasına karşı bir cevap olmuş, tarihe yeni bir sayfa açmışlardır. Asimile edilmek istenen Kürt halkı için topraklarına dönmesi yönünde bir çağrı ve yolunu aydınlatan bir meşale olmuştur. Bu arkadaşların eylemi tüm dünyada yankı bulmuş, tüm insanların hücrelerini yeniden canlandırmıştır. Bu direnişte, Kemal Pir arkadaşın "Türklerin özgürlüğü Kürtlerin özgürlüğünden geçer", Hayri arkadaşın "mezar taşıma 'ben Kürdistan'a borçluyum' yazın" sözleri ve Mazlum arkadaşın ideolojiye olan inanç ve bağlılığı, düşman politikalarına karşı "Teslimiyete hayır direniş evet!" tutumunu geliştiren bir beyin ve yürek bütünlüğünün bir bileşkesi olmuştur.

Temmuz 2004

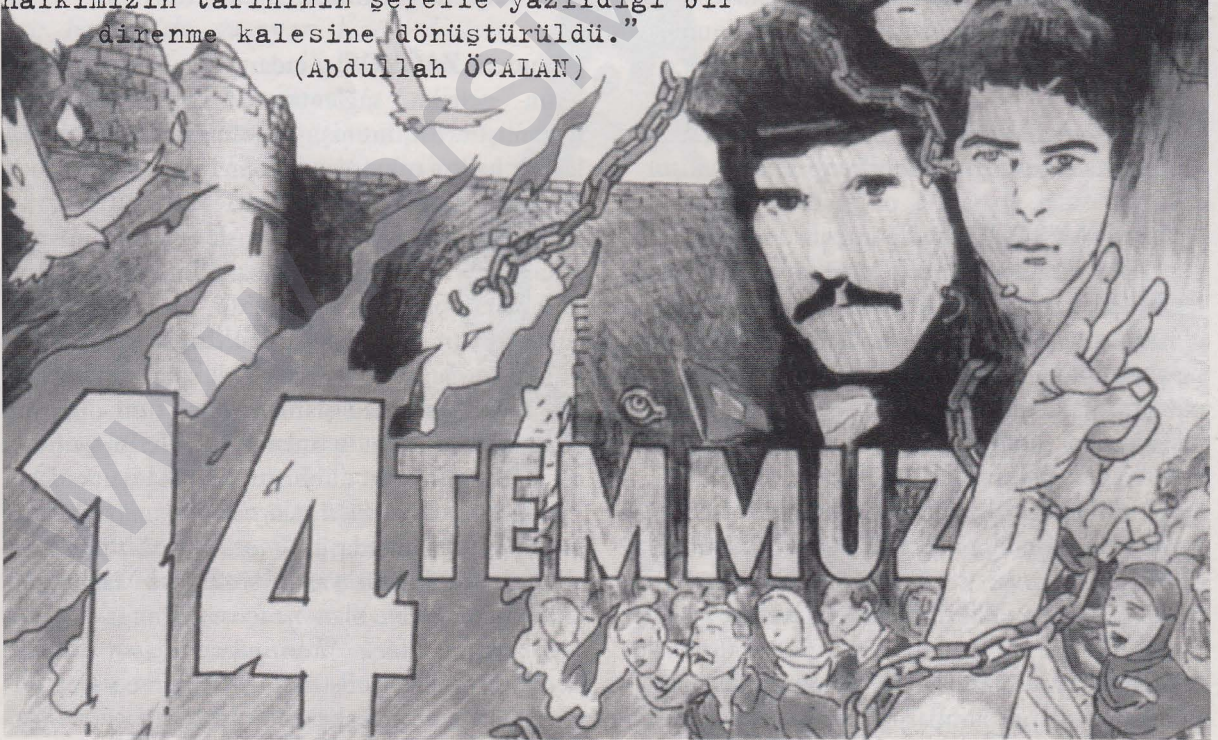
“Ağır suçlara cezaevlerinde tanık olundu. Halkımızın en yiğit evlatları, önderleri, dolduruldukları cezaevlerinde insan aklının alamayacağı kadar vahşi, insanlık dışı baskı ve işkence yöntemlerine maruz kaldılar. Asılarak, boğularak ve yakılarak katledildiler.

En kutsal varlıklarına Kürdistan halkı ve öncüsüne ihanet etmeye zorlandılar. Kurtuluş Mücadelemiz tutuklu yoldaşlar şahsında imha ve tasfiye edilmeye çalışıldı. Sistem bu alanları her ne pahasına olursa olsun Kürdistan davasının bir daha canlanmamak üzere tarihe gömüldüğü alanlara dönüştürmeye kararlıydı. Bu nedenle direnişe dizginsiz bir vahşetle saldırdı.

Yoldaşlarımızın direnen iradelerine diz çöktürmek ve lanetli ihaneti bir kez daha Kürdistan tarihine hakim kılmak için onları en ağır işkencelerden geçirdi; aç, susuz, uykusuz bıraktı, en temel haklarını bile ellerinden aldı.

Ama bir deri bir kemik de kalmış olsalar, baştan aşağıya inanç, kararlılık ve direnç kesilen o yüce insanları teslim almayı, mücadelemizi ezmeyi başaramadı. Tüm dünyada ismi Hitler'in toplama kampları ve Saygon Zindanları ile birlikte anılan Diyarbakır Zindanı, halkımızın tarihinin şerefle yazıldığı bir direnme kalesine dönüştürüldü.”

(Abdullah ÖCALAN)

Vahsete Karşı Bir Onur Savaşı

14 TEMMUZ

Bundan 22 yıl önce Kürt tarihinde yeni bir sayfa açıldı. PKK'nin esir alınan öncü kadroları teslimiyet ve ihanete karşı ölüm orucuna başladı. 65 gün süren ölüm orucunda PKK'nin öncü kadrolarından Kemal Pir, Mehmet Hayri Durmuş, Ali Çiçek ve Akif Yılmaz yaşamını yitirdi. Kürt tarihinde önemli bir yeri olan 14 Temmuz direnişini yaşayan tanıklardan Süleyman Günyeli, İzzet Baykal, İdris Güzel ve Fuat Kav anlatıyor.

***

- O süreçte cezaevlerinde neler yaşıyor? Örneğin bir günlük yaşam cezaevinde nasıl? Nasıl bir baskı var, neler yapılıyor, neler yaptırılıyor?

Süleyman Günyeli: 1980'de Esat Oktay Yıldırım'ın gelmesiyle beraber bir günlük yaşam şöyleydi. Zindan dört kattır. Her bir katta 10 hücre, demirparmaklı adeta hayvanat bahçesi gibi. Hücrenin içinde hiçbir şey yok. Sadece betondan yatak biçiminde bir şey var, betondur. Yani bir kişinin, bir de boş yer kalırsa iki kişi ancak bir hücrede kalabilir.

Öyle sabah kalk, öğle kalk öyle bir şey yok. İsterse adam seni gece yarısı kaldırı, üçte kaldırı, dörtte kaldırı. Baskınla yapar bunu. Birden bire hücreyi basar. Kalaslarla, coplarla döver seni, sen irkilirsin, titrersin, korkarsın, o şekilde zaten aç bırakıyorlar, susuz bırakıyorlar, uykusuz bırakıyorlar, irade kırmak için. Örne-

ğin gece yarısı bir bakıyorsun; böyle kadın çığlıklarıyla doldurulmuş kasetler. O büyük belediye hoparlörlerini dördüncü kattan sarkmışlar içeriye, onu birden çalışıyorlar. Yine getirip burada, insana işkence yapıyor, ayaklarından asılıyor, dövülüyor. Sen öyle uyanırsın.

- Peki avukatlarla görüşme yok mu? Avukatlara bu durumu anlatma veya bu duruma müdahale durumu?

İzzet Baykal: O dönemde ananın yavrusuna sahip çıkmayacağı kadar tehlikeli bir dönemdir. Senin oğlun PKK'lidir, Kürtlüğü savunuyor. Buna anası dahi sahip çıkamaz, bırakalım avukatları. Avukatlarda aynı durumda.

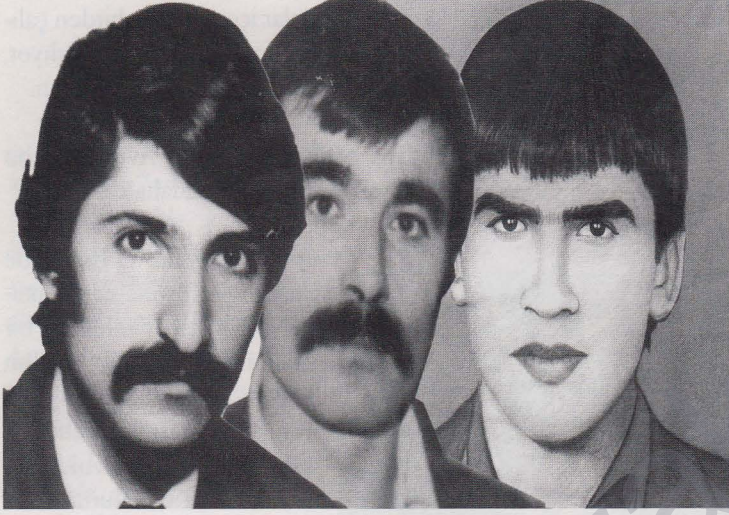
12 Eylül'ün geliş döneminde amaç büyüktü. Amaç özellikle de Kürdistan devrimini tasfiye etme, inkar ve imha siyasetini en dorukta yaşatmaktı. Amaç böylesine büyük olunca da bunu uygulamanın araçlarının daha farklı örgütlenmesi gerekiyordu. Dolayısıyla Kürdistan ve Türkiye devrimine yönelik tutuklamalar gerçekleştirildi. Aslında bizdeki tutuklamalar 12 Eylül sürecinden hemen öncesinde çok yoğun olarak başlamıştı. 12

Eylül'de içeri alınan tutsaklar üzerinde bu inkar ve imha siyaseti, tarihte eşi benzeri olmayan araç yöntemlerle tamamlanmak istendi. Gelmiş geçmiş faşist diktatörlükler vardır, ortaçağdan bahsedilir, Hitler'den, Mussolini'den söz edilir. Belki bunlar milyonlarca insanı katletmiştir ama hiçbir diktatör bu-

güne kadar tarihte insanlığın onuruyla bu denli oynanamamıştır. Hak diye bir şey yoktu. Orada insan diye bir şey yoktu. İnsanın hakkı olur. Sen orada insan diye sayılmıyordun. İşkence tabiri bile çok hafif kalıyor. Yani çok çirkince insanın onuruyla oynanıyor. Çok ağır işkencelerdi. Gün yoktu, hak yoktu, insan yoktu onlar açısından.

İdris Güzel: Bir insan, bir insana bunları yapabilir mi? Ben çok düşünüyorum. Hala da düşünüyorum. 1980 Eylül'ü ile başlayan işkenceler amansızca devam etti. Onlar teslimiyeti dayatıyorlardı, biz de direnişi dayatıyorduk. Direniş aktif şekilde sürüyordu. 82'nin başlangıcına geldiğinde bazı dökülmeler oldu. Yani artık o işkence düzeyine dayanamayan (çünkü dayanmak da mümkün değildi) bazıları düşümler, yani teslim oldular. İhaneti, pişmanlığı besleyen zemin de bu teslimiyet oluyordu.

Teslim alma ne? İşkence zoruyla, kurallarına uyduyordu. Kişiliğinden, Kürtlüğünden taviz verme biçiminde değildi, böyle anlaşılmasın. İnsanlarımız yine kendi Kürtlük duygularıyla yaşıyor ama kurallara uyuyor, artık uydurulmuş bir biçimde. Bu mahkemelerde pişman olmayı, pişmanlık duymayı geliştirdi. Ben PKK'liydim ama pişman oluyorum. Bunların başını Şahin Dönmez çekti. Şahin Dönmez daha önce işkencelerde teslim olmuştu. Mahkemelerde itiraflara başladı. Ayrıca Elazığ grubunda yer aldığı için Elazığ grubunda yer alan eski kadroları da itiraflılığa zorladı. Bunlar bir zorlamaydı. Şahin'in bizzat denetiminde

yapılıyordu bunlar. İspyonculuğu, yani birinin diğerini şikayet etmesini teşvik ettiriyordu. Açlığa dayanmıyorsa, biraz yemek veriyordu, veya sigaraya dayanmıyorsa sigara veriyorlardı. Yani zaaflarına hitap ederek işpiyonculuğu geliştirdi. Ardından mahkemelerde "işte siz pişmanlık duyarsanız, sizi bırakırız, cezanız iner" gibi vaatlerle kandırmalar oluyordu. Hemen bırakma zaten olmuyordu.

Bir de bunun dışında çok özgün bir uygulama yapıyorlardı. Biliyorsunuz, PKK yapısında Merkez Komite Üyelerine bağlılık güçlüdür. Mesela Kemal Pir, Hayri Durmuş, Mazlum Doğan gibi öne çıkan arkadaşlara bir bağlılık var PKK'de. O dönem açısından da, şimdi de öyledir. O bağlılığı kullanmak istediler. Yani o üç arkadaş hep devamlı koparmak istiyorlardı.

- Nasıl yapıyorlardı?

İdris Güzel: Tecride atıyorlardı tek bir kişi olarak. Biz dört-beş kişi kalabiliyorduk. Ama onları birer birer tutuyorlardı ilişki kurmasınlar diye. Yanlarında hiç

kimse yok, boş bir hücreye atıyorlardı. Tek başına tecrit! Bazen götürüp psikolojik baskı yapıyorlardı. Cezaevinden tek tek çıkarıyorlardı. Mesela Mazlum Doğan yoldaşı bazen "avukatın gelmiş" diyerek götürüyorlardı. İşkence yapıp geri getiriyorlardı. Bu uygulamaları yapıyorlardı.

82'nin kışında çok yoğun bir pişmanlık-itiraf politikası geliştirdiler. Buna karşı bizim tedbirimiz, direnişimiz neydi? Biz sürekli haberleşiyorduk. İlişki içine giriyorduk. Yani 'bari bazı kurallara uyulmuşsa bile davaya ihanet yolu tıkanmalıdır.' Ve bunun tartışmaları yürütülüyordu. Zaten Mazlum Doğan arkadaşın 82 Newroz'undaki eylemi, bu pişmanlık ve ihanete dur demek için gündeme geldi. O zaman toplu bir eylem yapma imkanı yoktu. Arkadaş tek başına eylem koydu. Ardından dört arkadaş kendisini bu uygulamalara karşı yaktı. Çünkü ihanete gidiş var, tarih baş aşağı gidiyor.

Kürt davası betonlanmıştı. Ama halk yeniden hortlamıştı. Bunları kaldıracak tahammül güçleri yoktu. Bu kadar vahşet o yüzdendi. Bazen sorguluyorum; diyorum "niye bu kadar?" Yani orada çok eminler aslin-

da, betonlamışlar. Ama oligarşik yönetimin karakteri tekrar çıkmasını yediremiyor, bitmesini istiyor. İşte Diyarbakır'da bitecek. Zaten "biz Diyarbakır'da bu davayı bitireceğiz" diyorlardı. 1982 yılının özgünlüğü buradan kaynaklanıyor. Bir başaşağı gidiş var. Ve onlar açısından aslında bir zafer süreci başlamış.

Dört arkadaş kendini yaktıktan sonra işkenceler yine durmayınca, dört arkadaş büyük ölüm orucuna başladı.

- 14 Temmuz ölüm orucu nasıl ilan edildi?

Fuat Kav: Diyarbakır'ı aslında saatlerce, günlerce aylarca anlatırsan işin sadece bir boyutunu anlatmış olursun. Yani bir bütün olarak Diyarbakır Cezaevi'ni anlatmanın mümkün olmadığına inanıyorum.

Mesela Ferhat Kurtay'ların eylemleri...

Dünya biliyor, herkes biliyor. Biz orada yaşadık. O eylem üzerine yüzlerce kez bildiri yazılmış, konuşmalar yapılmış, tartışmalar yapılmış, paneller verilmiş. Yani bizim yaşadığımız bir alan ve o alanda yüzlerce kez dile getirilmiş bir eylem... Ben o koşuğa değildim.

Selim Dindar'ın bir röportajından öğrendim. Oraya gidiyor, bağdaş kurmuşlar, kendilerini yaktıklarını görüyor. Ferhat Kurtay'ı tanıyor. Ferhat Kurtay aynı zamanda bir halk insanıydı. İnsanlarla çok iyi ve düzeyli ilişki kurabilen, kendisini çok kısa bir süre içerisinde kabul ettiren bir arkadaştı. İşte bu köylü arkadaş yanına gidiyor; bakıyor ki tebessüm ediyor, gülüyor. Tebessüm ederken dudaklarından etler, parçalar akıyor. Bunun gibi birçok şey var.

- Yaşanan bu vahşete dur demek için çıkan ölüm orucu nasıl gelişti ?

İdris Güzel: Büyük bir ölüm orucu başlatılacak. kadroların çoğunluğunun girmesi düşünülüyor. Onun bir hazırlığı da var. Orada açıklanacak ve dünya kamuoyunun etkisiyle bir sonuca gidilecek. Ondan sonra BBC her gün eylemi gün gün verdi. Ve büyük bir kamuoyu oluştu. Eylemin netice almasında, arkadaşların kararlılığı dışında bir de kamuoyu vardı. 14 Temmuz büyük ölüm orucunun böyle sonuç alıcı olmasında bu durum da var. Bunlar hesaplanıyor yani. O açıdan eylem zamanında uygun bir şekilde başlatılıyor.

- Sayın Kav siz bizzat eylemin içinde yer aldınız. Bu, bir ölüm orucuydu. Siz ölüme gitmek için bu eyleme, bu oruca başladınız. Nasıl bir duyguydu ölüme doğru gitmek?

Fuat Kav: O koşullar içerisinde ölüme gitmeyi böyle çok büyük, ulaşılmaz bir olay olarak ele alıp değerlendirmem gerekiyor diye düşünüyorum. Tabi bunu bireysel düşüncem olarak vurguluyorum.

Sonuçta insanlar her gün ölüyorlardı. Ben fiziki ölümden bahsetmiyorum. Düşünsel ve ruhsal ölümden bahsediyorum. Büyük ölüm orucunun öncülüğünü yapan arkadaşların esas amacı bu yani. Yoksa fiziki olarak, işte birkaç insanın öldürülmesi, fiziki olarak birkaç kişinin mücadele sürecinin dışında kalması ve bundan hareketle kurtuluşu gerçekleştirme olayı değildir yani. İnsanlar orada her gün parça parça ölüyordu. Her gün, her dakika, her saniye ölüyordu. Kendinden bir şey kaybediyorsun. Düşüncelerinden,

duygularından bir şey kaybediyorsun. Özetle en değerli varlığın insan olduğu söyleniyor, insanlığından bir şeyler kaybediyorsun. Her gün parça parça ama kaybediyorsun. Ve birçok insan belki bunun farkında değildi. Bir gün geldiğinde, artık o zaman içerisinde biriken kaybetme olayı yoğunlaşıyor, derinleşiyor ve patlamaya yol açıyor. Patlama ne oluyor? İhanet oluyor, düşünceden vazgeçme oluyor. Patlama PKK karşısına geçme oluyor, Kürtlüğünden vazgeçme oluyor. En büyük ölüm buydu. Bunun durdurulması gerekiyordu. İnsanlara o zaman yeniden ruh kazandırılması gerekiyordu. Amaç, her gün kaybedilen bu parçaları engellemek, ve de ölen insanları bu eylemle, bu direnişle yeniden diriltmekti. Ve birçok insan, ruhsal ve düşünsel açıdan ölmüştü gerçekten. Ölümün eşliğine gelenler vardı. Ölenler vardı. Ama bu eylemle birlikte birçok insan yeniden dirildi, güç kazandı.

- Peki kaç kişi bu eyleme katıldı? Kararı hep beraber mi aldınız? Hayri Durmuş mu kararı alıyor? Mahkemedeki durumu bize anlatır mısınız?

İzzet Baykal: O gün ana davanın, Urfa grubunun mahkemesiydi. Zaten yüzlerce kişi beraber çıkıyor-duk mahkemeye. Hayri ve Kemal arkadaş onlar da mahkemeye geliyorlardı. Zaten Hayri arkadaş Merkez Komite sıfatıyla ana grubun her dört grubunda da mahkemeye çıkıyordu. Ana davaydı ama, dört gruba ayrılmıştı; Urfa, Diyarbakır, Siirt ve Mardin grubu. Hayri arkadaş Merkez Komite sıfatıyla her dört mahkemeye kendi istemiyle çıkıyordu. Dolayısıyla Urfa grubundan da arkadaşlar gelmişlerdi.

Toplu gitmiştik. Yine mahkemeye gidiş geliş süreci zaten hep işkence eşliğinde oluyordu. Mahkeme heyetinin önünde oturuş şekli bile bir işkenceydi. Hayri arkadaş söz hakkı istedi mahkeme heyetinden. Sanırım mahkeme heyeti bazı durumları fark ediyordu. Söz hakkı vermek istemediler birkaç defa. Hayri arkadaş ısrarla söz hakkı istedi ve sonuçta söz hakkını aldı.

Gitti kürsüye; mikrofonda "bugüne kadar Diyarbakır Cezaevi'nde yapılan işkenceleri, vahşeti defalarca anlattıklarınızı, mahkemelerde bunu dile getirdiklerinizi ama bugüne kadar buna bir çözüm bulunmadığını, bunun yanı sıra özellikle de savunma yapmak istemelerine rağmen siyasi savunmaya fırsat verilmediğini, bu-

nun engellendiğini, tüm bunlardan hareketle de ölüm orucuna başladığını" belirtti. Özellikle siyasi savunma hakkı konusuna özel olarak vurgu yapmıştı.

O sırada mahkeme başkanı "ya hayır, işte ölüm orucuna girmene gerek yok. Biz kolorduya direkt şey yazarız. İşkenceler konusunda gerekli girişimlerde bulunuruz" falan dedi.

Hayri arkadaş "yok" dedi. "Siz dilekçe yazarsanız iyi olur. Ama bu beni kararımdan caydırmaz" dedi. O sırada dönüp salona ve bizlere baktı. "Bu kadar insanın sorumluluğu benim üzerimdedir. Dolayısıyla burada partimizin, halkımızın savunulması da engellenmektedir. Bu açıdan kararımdan beni caydırmazsınız. Ölüm orucuna başlıyorum" şeklinde değerlendirmelerde bulundu.

Ardından Kemal Pir arkadaş söz hakkı istedi. O da "ölüm orucuna katıldığını" belirtti. Ali Çiçek arkadaş söz hakkı istedi. O da "PKK bize teslimiyeti değil, direnişi öğretti. Ama biz PKK'ye layık olmadık"

dedi. Geçmişte katıldığı bazı eylemleri üstlendi ve ölüm orucuna dahil olduğunu söyledi. Bir iki arkadaş da öyle ölüm orucuna dahil oldu ve salonda o sırada bir heyecan dalgası esti.

O esnada arkadaşlar arasında kıpırdanmalar oldu, dönüp birbirine bakmalar oldu, gülümsemeler oldu, konuşmalar oldu. Askerlerde de bir dalgalanma yaşandı. Onlar da sağa sola koşmaya başladılar, coplarla dürtmeye başladılar. Tabi bir de geri dönüş süreci vardı mahkemeden. Yani işkenceyle bunun hesabının sorulacağı şeklinde tehditler falan oldu.

- Eylemin duyulduğu anda koşullarda nasıl bir hareketlilik yaşıyordunuz?

İdris Güzel: Arkadaşlar mahkemede açıklama yaptıktan sonra geri döndüler koşullara, hücrelerine. Arkadaşları hücrelerin ayrı bir bölmesine aldılar. Kimseye görüştürmediler. Ardından eyleme katılanlar oldu. Mesela Akif Yılmaz 35'inci bölümden katıldı. Askerler geldiler, küfür falan ettiler. "Var mı ulan başka ölüm orucuna gidecek olan" diye tehdit ettiler. Arkadaş elini kaldırdı, başkaları kaldırdı. Sanırım 20 ka-

dar oldu. Daha ellerini uzatanlar oldu, onları çıkarmadılar, vazgeçtiler. Tehdit ederek engelleyeceklerini zannediyorlardı ama baktılar ki durum tam tersi. Doğru, herkeste bir tedirginlik vardı ama bazı arkadaşlar bunu kırmışlardı. Veya o tedirginliği olsa bile ellerini kaldırdılar, girdiler eyleme. Daha sonra da katılanlar oldu, gruplar oluştu. Yani dönüşümlü gruplar halinde düzenli eylem sürdürülecekti.

Eylem Eylül'de peş peşe şahadetlerden sonra masaya oturma, belli işkenceleri kaldırma yönünde anlaşmayla sonuçlandı. Eylem sürecinde tabi cezaevinin bir psikolojisi var. O çok önemli. Arkadaşlar gün be gün eriyorlar, şahadete doğru gidiyorlar. Aslında koşulları biraz düzeltmişler veya yemek falan bol veriyorlar ama kimsenin boğazından yemek gittiği yok. Herkesin kafası orada. İki ay boyunca diyebilirim ki onlarla beraber diğer yapı da öldü. Öldü öldü dirildi. Bir direniş isteği... Zaten pasif de olsa bir direniş var. Onların uygulamaları fazla kabul edilmiyor. Şöyle dön diyorsa dönmüyorsun. Yani bir tepki var zaten, bir tavır, bir protesto var.

Tabi bu eylemin etkisiyle başaşağı gidiş durduruldu. Orada bir tarih yaratılıyor. Yeni bir yaşam yaratı-

- Bu arkadaşlar nasıl bir kişilik özelliğine sahiptir? Örneğin Kemal Pir arkadaşları biraz anlatabiliyor musunuz?

İdris Güzel: Ben cezaevinde tanıdım. Sanki senle daha önceleri tanışmış gibi çok serbest, samimi, içten, cana yakındı. Çekiyor insanı yani. Çekiciliği vardı. Diğer arkadaşların hepsinde öyle. Ama Kemal'de fark oydu. Çok doğal konuşur seninle, sohbet eder, tartışır. Böyle bir özelliği var. Ama Kemal'in esasta bağlılığı gerçekten çok önemli. Ölüm orucunun 50. gününde gözlerini kaybediyor. Artık uzanıyor, su bile içecek durumda değil. "Cezaevi yönetimi, subaylar, gardiyanlar benim gözlerimi kaybettiğimi duyarlarsa sevinirler" diyor. Sırf o sevinci tattırmamak için arkadaş, gözlerinin artık görmediğini arkadaşlara "kimseye söylemeyin" diyor.

İki ay boyunca artık öyle bir aşamaya geliniyor ki, o sıcak betonun üzerinde yatıyor. Diyarbakır sıcaklığı biliniyor. Yanıyor Diyarbakır. Cezaevi sıcaklığında son günlere doğru 50.-60. günlere doğru fareler cirit atıyor bedenleri üzerinde. Kovacak halleri de yok.

Böyle bir durumda bile subaylar geliyor tartışıyor. Onlara karşı tavırlarını koyuyorlar.

"Hayır, biz ne yaptığımızı biliyoruz. Kararlıyız ve sonuna kadar da bu davayı götüreceğiz, eylemi sürdüreceğiz" diyorlar. Yani eylem sürecinde böyle öne çıkarılması gereken epey olay var. Belki çok tartışılmıyor; çok derinlikli topluma gidemedi ama, bunlar bir tarih oldu. Tabi bu tarihin kendine özgü sonuçları da oldu. Onu insan daha sonra yorumlayabilir.

- Hayri Durmuş arkadaş nasıl bir kişilikti?

Fuat Kav: Onun konumu çok farklı gerçekten. Derin düşünebilen, çözümsüzlük noktalarında çözümlü gücü olabilen, soğukkanlı düşünebilen biriydi. Hani denilir ya, bir çıkmaz sokağa giriyorsun, o çıkmaz sokak içerisinde birçok yol ve yöntem bulabilen bir arkadaş. Söylediği her şey arkadaşların kafasında somutluk kazanırdı: "Hayri'nin söylediği şey doğrudur." Böyle bir güven var, kendine kazanma durumu var.

lıyor. O baş aşağı gidiş o eylemle durdurulduğu için, daha sonra Kürdistan'daki özgürlük mücadelesinin gelişimi boyutlanıyor, hız kazanıyor.

- Bu eylemin etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce nasıl bir etki bıraktı o süreçte?

İzzet Baykal: Büyük bir imha süreci yaşıyordu. Bu imhayla sadece fiziksel anlamda bir imhayı kasıtmıyorum. Yani ortaya çıkan özgürlük umudunun tüketilmesi anlamında söylüyorum. Bu imhaya karşı, o özgürlük umudunun sönmemesi için değerleri, kimliği ve kişiliği sahiplenebilmek için ortaya çıkan, mücadele sürecinde yaratılan bir halkın umudunun tükenmemesi için baş gösteren çok büyük bir direniş azmi ve kararlılığı olarak görmek gerekiyor.

14 Temmuz'u sadece o dönemde gerçekleştirilen bireysel bir tavır veya eylem biçiminde ele alıp değerlendirmemek gerekiyor. Bir halkın onurunun en üst düzeyde temsil edilmesiydi 14 Temmuz. 14 Temmuz eylemliliği, Diyarbakır Cezaevi'nde gerçekleştirilen vahşete karşı büyük bir onur savaşının adı oldu. Dolayısıyla bu onur savaşıyla, bunun yarattığı etkileri de bir onur kazanma, bir kimlik kişilik kazanma ve özgürlük mücadelesinin daha üst bir seviyeye sıçraması olarak değerlendirmek, etkileri açısından bence daha doğru bir değerlendirme olur. Çünkü büyük bir ihanet dayatılıyordu. İtirafçılık, pişmanlık dayatılıyordu. Yani teslimiyet de yetmiyordu. Bir de kendine, halka ve insanlığa ihanet dayatılıyor.

14 Temmuz sadece devletin, düzenin inkar ve imha politikasına bir dur deyiş değil, aynı zamanda bu ihanete, itirafçılığa, pişmanlığa karşı bir dur deyişti ve gerçekleştiği koşullar içerisinde ele alıp değerlendirdiğimizde de çok büyük bir güç dengesizliği içerisinde gerçekleşti. Bir avuç insan, çıplak yürekleriyle, sadece iradeleri ve inançlarıyla direndi. Onun dışında hiçbir şey yoktu. Parti dışarıda geri çekilmişti. Halk suskundu, ezilmişti. Kamuoyu yoktu. Dünya kör, sağır, suskundu. 12 Eylül en güçlü olduğu bir dönemdeydi. Böyle bir düzlemde ele aldığımızda,

14 Temmuz'un büyüklüğünü ancak o zaman daha iyi idrak edebiliriz diye düşünüyorum. 14 Temmuz'un büyüklüğünü biraz burada aramak gerekiyor. Dolayısıyla 14 Temmuz'u gerçekleştiren o kahraman insanların özelliklerini de böyle değerlendirirsek daha iyi açığa çıkarmış olacağız. Yani büyük bir bilinç ve irade gücünün nasıl bu insanlarda şekillendiğini, dolayısıyla kendi halkının, sadece kendi halkıyla da sınırlı değil, aslında Türk halkının da işte bir Kemal Pir şahsında diyelim, hatta Ortadoğu halklarının ve ezilen insanlığın da çıkarlarını kendi şahıslarında nasıl somutlaştırdıklarının çok açık bir ifadesidir. Bu açıdan 14 Temmuz'u sadece Kürt halkının onur günü olarak görmüyorum. Başta Kürt halkı olmak üzere, Türk halkının, Ortadoğu halklarının ve bütün ezilen insanlığın onur günü olarak değerlendiriyorum.

AMED

Ji ber we xenla te
 Ji ber we xweşik buna te
 Gellek dil şewitin
 Li ser bejnu bala te
 Ji hesreta te
 Kulilkan şahdan
 Jina dilan bi heastiran
 avdan
 Ji bo ci şerm nabe
 Dawerandin dilopen xwe
 Dilopen hestiren cave xwe
 Dagirtin bi ewina te
 Dunihirand Çiyayê
 Karejdag
 Li ser evina me
 Li ser şevata dile me
 Ji kezeba şewiti dunihirand
 Sura bayen te
 Pêl bi pêl
 Hemez bi hemez
 Diket nawa zindan
 Li keraxa çemen te
 Gellek çun ser darê
 Li hesreta çavên te
 Ber xwe dane gore
 Şest sal derbas bu
 Payîz bu zivistan
 Havîn û buhar
 Ji bîr nebu Şex Said
 Em ketine dewse
 Em ketine zincirê
 Ne bi seda
 Ne bi hezara
 Xweşik buna te
 Buyê bela serê te
 Tu kesiki nabini
 Li hinkufa xwesikbuna xwe

Ma te Mazlum nedit
 Di heste u dudu da
 Li sih u sisiya
 Şeva reş u tari
 Di newroza medi
 Xwe deliqand bu hesine
 zingari
 Tu na be kane
 Ferhatê devlikan
 Eşrefê dilbirin
 Mahmudê çavreş
 U Necmiyê dilgeş
 Eva na ji heste u dududa
 Şeva 17 gulane
 Nava agirda bune himez
 Hestiyan wan
 Canen wan
 Fikra şerwan
 Bi evîna te pefkelîyan
 Çima tu napirsi
 Li Xeyriyê dil zelal
 Kemalê Pir delal
 Akifê bermalu
 Eliyê dilmertal
 Ewanajî di hesta u dudu da
 Li sih u penca
 Li qata yeke
 Li qata dudu da
 Li qata sisiya u
 Li qata cara
 Hedi hedi gav bi gav
 Li çepik u dilan
 Bi dilok u halan
 Ber bi te hatin
 Dest danê hev
 Dil danê ser hev
 Jimardin roj u şev

Penc u yek
 Penc u dudu
 Penc u se
 Şest u yek
 Şest u dudu
 Şest u se rojan mesiyen
 Disa kes negehiyan te
 Cemal u Orhan bun
 Em dabun peyman 45
 rojan razan
 Li nexweşxane
 Ji tera bun qurban
 Disa berbi te hatin
 Bi ben u xenkandin
 Bi kotek u ledan
 Bi dilxweşi u meranî
 Kanî Yılmaz u Remzi
 Xortên serkefti
 Zaroyê wi Welati
 Şehidên gele medi
 Ameen Ameen
 Em tu cari te naketin
 Em ji te kesira nakin yar
 Xort tev ketine dorê
 Sed bi sed, hezar bi hezar
 Kefle bi kefle
 Ewe ilam bigehin te
 Dest bavêjin qulilke te
 Wê te bikin buka welatê
 xwe
 Te bibi yare xortan
 Te bibi dayika zarokan
 Me sond xariye AMED
 Te bibi buka MEDYA
 Ali TEMELİ

Özgür Gençlik Manifestosu

VII. Bölüm: Ortadoğu ve Kürdistan'da Çağdaş Sosyal Yapının Gelişmeye Başlaması

“Gerek Ortadoğu’da gerekse Kürdistan’ın diğer tüm parçalarında modern anlamda sosyal yapı oluştuğunda gençlik de şekillenmeye, kimlik bulmaya başlamıştır. Objektif zemin olgunlaştıkça bir gelişim gücü olarak sınıfsal ve ulusal mücadelelerde en temel dinamik olarak rol almaya başlamıştır. Gerçek anlamda ve özgün olarak gençlik kendini var etme, örgütlenme, öncü değişimlere yol açma zeminine kavuşmuştur. Çağdaş sosyal yapı tüm dünyada olduğu gibi Ortadoğu’da ve Kürdistan’da da gençliğin kendi zemini üzerinde örgütlenmesini, toplumsal bir güç haline gelmesini sağlamıştır.”

***

Kuzey Kürdistan’da toplumsal bilincin geliştiği bir sosyal yapının şekillenmeye başlaması

Kürdistan’da kapitalizmin gelişmeye başlaması sosyal yapıda dönüşüm yaratır. 1950-60’lı yıllarla birlikte devlet kapitalizminin Kuzey Kürdistan’da sınırlı gelişmesiyle feodal bağların çözüldüğü, kısmi toplumsal bilincin geliştiği bir sosyal yapı şekillenmeye başlar. Türk kapitalizminin etkisiyle aşiretçiliğe dayalı sosyal yapı parçalanmaya başlar.

20. yüzyılın başlarında ve 19. yüzyılın sonunda aşiret mekteplerinde okuyan Kürt öğrenci kesimi içerisinde *Jöntürkleri* taklit etme biçiminde cılız da olsa bir aydın kesim şekillenir. Fakat sınıfsal karakteri bir toplumsal gelişmeye öncülük etmek için yeterli değildir.

Aşiret okulları daha çok varlıklı ailelerin, komrador işbirlikçi feodal beylerin, aşiret çocuklarının eğitim gördüğü alanlardır. Bu okullarda şekil-

lenen eğilim; Kürdistan’da toplumsal ve ulusal özgürlüğü sağlama gücünde değildir. Örgütlü, bağımsız bir toplumsal öncülük geliştirilemez. Bu kesimler ancak sınırlı ve bağımlı bir Kürtçülük mücadelesi verirler.

I. Dünya Savaşı ve sonrasında dörde bölünüş

I. Dünya Savaşı ile Kürdistan dörde bölünmüş ve bölgede yeni bir statü oluşmuştur. İran, Irak, Suriye ve Türkiye sınırları içindeki Kürtler birbirinden tecrit edilirken, Kuzey Kürdistan 1920-1940 yılları arasında yaşanan isyanların bastırılması ile koyu bir sessizliğe bürünür.

Gerek 19. yüzyılda gerekse 20. yüzyılda yaşanan isyanların sert bir yönelimle bastırılması, aşırı baskı, inkar ve imha politikaları, Kürt halkının iç dinamiklerini büyük tahribata uğratmış, doğal bir sosyal gelişmeyi engellemiştir. Cılız bir Kürtçülüğü aşmayan sınırlı sayıda aydın dışında canlı bir dinamik kalmamıştır.

ÖZGÜR GENÇLİK MANİFESTOSU

Modern sınıfların ortaya çıkışı ve örgütlenmesi

Böylesi bir ortamda 1970'lere gelindiğinde kapitalist ilişkilerin gelişmesi, modern sınıfların ortaya çıkışını ve örgütlenmesinin koşullarını objektif olarak doğurmuştur. Kuzey Kürdistan'da PKK'nin bir gençlik hareketi olarak doğuşu ve gelişimi, objektif koşullarla, yeni sosyal yapıyla direkt bağlantılıdır. İran, Suriye ve Irak'ta kapitalizmin gelişmesi, Türkiye'de olduğu gibi Kürdistan'ın diğer parçalarını etkilemiş, sosyal yapıda değişikliklere neden olmuştur.

Güney Kürdistan'da mücadelede gençlik

Irak'ta 1958'de Arap milli burjuvazisinin muhalefeti ile krallık rejimi yıkılır. Devlet kapitalizmi temelinde gelişen Arap burjuvazisi, kendi kapitalizmini daha çok geliştirebilmek için 1975'lerden itibaren emperyalizm ile yeni sömürgecilik ilişkilerine yönelir. Yeni sömürgecilik ilişkileriyle birlikte Irak'ta hızla gelişen kapitalizmin Güney Kürdistan'ı etkilemesi sonucunda yeni ekonomik ve sosyal gelişmeler ortaya çıkar. Yoğun bir küçük burjuvazi, cılız bir ticaret burjuvazisi ve çok zayıf bir işçi sınıfı, bu yeni sosyal yapıyı oluşturarak gelişmeye başlar. Buna bağlı olarak eğitim imkanları ortaya çıkar. Bu sosyo ekonomik gelişmeler temelinde Güney Kürdistan'da gençlik ulusal ve toplumsal mücadelelere katılmaya başlar.

Küçük Güney'de yeni sosyal yapının gelişimi

II. Paylaşım Savaşı'ndan gerileyerek çıkan Fransız emperyalizmi, denetiminde olan Suriye'deki yönetimi işbirlikçi Arap feodallerine bırakarak çekilir. Arap küçük ve orta burjuvazisinin muhalefeti sonucu 1963'te işbirlikçi yönetim yıkılır ve Arap burjuvazisi Suriye'de iktidar olur.

Suriye'de gelişen devlet kapitalizminin Kürdistan'ın bu parçasını etkilemesi sonucunda, burada yeni ekonomik ilişkiler ve buna bağlı olarak yeni sosyal yapı, sağlıklı ve çarpık da olsa gelişmeye başlar. 1970'li yıllarda gelişen yeni sosyal yapıda küçük burjuvalığın gelişmesiyle beraber Güneybatı Kürdistan'da çeşitli Kürt ulusal hareketleri gelişmeye başlar. Özellikle gençlik anti emperyalist yönüyle toplumsal mücadelelere katılır. Bu dönemde Suriye Komünist Partisi'nin kitle potansiyeli, önemli oranda Kürt gençlerinden oluşmaktadır.

Doğu Kürdistan'da sosyal yapı ileri düzeyde bir değişimi yaşamamıştır

Aynı dönemlerde İran'da feodal komprador sınıflara dayalı olarak siyasal egemenliğini geliştiren şahlığa karşı Fars milli burjuvazisinin muhalefeti giderek güçlenmeye başlamıştır.

Dıştan ABD emperyalizminin desteğiyle İran'da yeni sömürgecilik ilişkileri, şahla birlikte feodal komprador sınıfın egemenliğinde geliştirilmiştir. İran'da milli bir kapitalizmin gelişimine şahlık rejimi izin vermemiştir. Kapitalist ilişkiler üstten dönüşümlerle

egemen kılınmaya çalışılmıştır. Üstte zayıf bir büyük burjuvazinin gelişmesi, bunun karşısında çok geniş orta sınıfların oluşması ve cılız kapitalist gelişme içinde emekçi sınıfların fazla gelişmemesi, orta sınıfın öncülüğünü geliştirmiştir.

İran'da ortaya çıkan bu gelişmeler Doğu Kürdistan'a da yansımıştır. Doğu Kürdistan'da meta ihracı temelinde ve cılız olarak gelişen bağımlı kapitalizm, güçsüz de olsa eski toplumsal yapıyı kısmen aşarak yeni sosyal güçler ortaya çıkarmıştır.

Devletçilik temelinde gelişen bir Fars kapitalizminin olması, bu kapitalizmin Kürdistan pazarına egemen olmaması, kapitalizmin kompradorluk ilişkileriyle sınırlı kalması ve kırsal bölgeleri fazla etkilememesi köylülüğün çözülmesini engellemiş ve işçi sınıfı zayıf kalmıştır. Bir anlamda Kürtler siste-

1970'lere gelindiğinde kapitalist ilişkilerin gelişmesi, modern sınıfların ortaya çıkışını ve örgütlenmesinin koşullarını objektif olarak doğurmuştur. Kuzey Kürdistan'da PKK'nin bir gençlik hareketi olarak doğuşu ve gelişimi, objektif koşullarla, yeni sosyal yapıyla direkt bağlantılıdır.

me dahil olamamışlardır. Keza kendi sitemlerini de oluşturamamışlardır. Dolayısıyla sosyal yapı ileri düzeyde bir değişimi yaşamamıştır.

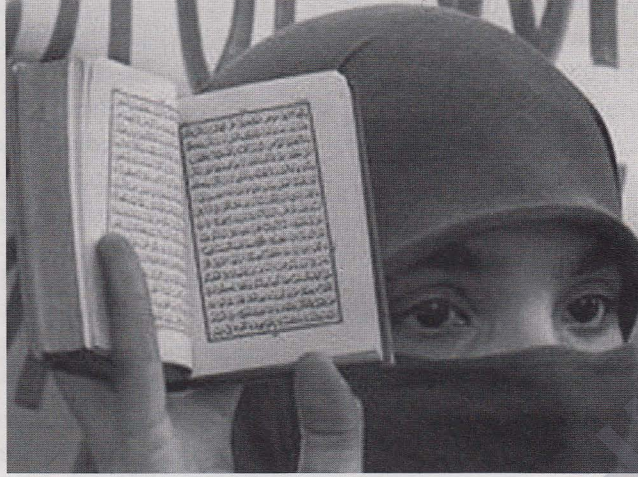
Kürdistan pazarı daha çok yarı feodal kompradorlar, ticaret burjuvazisi ve din adamları gibi güçler tarafından kontrol edilmiş ve küçük burjuvazi bunların yanında bir sınıf olarak gelişmiştir. Şii din adamları bir yanıyla ticaret burjuvazisinin temsilini yapmaktadırlar. İran'da kapitalist ilişkilerin özgün gelişimi sosyal gelişmeyi de etkilemiştir. 1978 sonunda şahlığın yıkılmasıyla birlikte yönetimi, Fars orta ve küçük burjuvazisiyle Şii din adamları ele geçirmiştir. Din eksenli bir sosyal ve siyasal gelişme günümüze kadar kendini yansıtmaktadır.

İran'da tüm bu çalkantılı süreçlerde özellikle de üniversite gençliği, demokratik bir İran'ın oluşturulması çabası içinde olmuştur. Devrimci, ilerici bir gençlik hareketi, ilk defa ortaya çıkan yeni sosyal yapıyla mümkün olmuştur. Şah gericiğine ve feodal çürümüşlüğe karşı ilerici ve aydınlanmacı tavrı, en radikal biçimde gençlik sahiplenmiştir.

Ortadoğu'da kapitalizmin sınırlı gelişmesinde islamın etkisi ağırlıktadır

Ortadoğu'da kapitalist üretim tarzının ve ilişkilerinin geç gelişmesi, sosyal yapının da dönüşümünü olumsuz etkilemiş, feodal toplum ve yönetim tarzının ömrünü uzatmıştır.

Kapitalizmin sınırlı gelişmesinde islamın etkisi ağırlıktadır. Dini gelenek toplumun en ufak sosyal birimine kadar işlemiştir. Feodal egemenlerce islamın gericileştirilmesi, toplumu

egemenliği altında tutmanın bir aracı olarak kullanılması, toplumsal yapının da sert ve tutucu bir biçim kazanmasına yol açmıştır.

**İslam,
bir uyuşturucu gibi
toplumsal hafızaya
şırınga edilmiştir**

İslam, bir uyuşturucu gibi toplumsal hafızaya şırınga edilmiştir. Kendi içinde dar, kapalı bir toplumsal yapı, dışa karşı tutucu, değişime kapalı bir sosyal zemin oluşturmuştur. Özünden uzaklaştırılmış, gericileştirilmiş islam, kabuk bağlayan siyasi yönetimlerle birleşince modern bir toplumsal ilerlemenin önü kesilmiş, kısır ve çürümüş monarşik teokratik devlet yapılarıyla toplumsal özgürlükler engellenmiştir. Ortadoğu'da oluşan zihniyet yapısı deği-

Özünden uzaklaştırılmış, gericileştirilmiş islam, kabuk bağlayan siyasi yönetimlerle birleşince modern bir toplumsal ilerlemenin önü kesilmiş, kısır ve çürümüş monarşik teokratik devlet yapılarıyla toplumsal özgürlükler engellenmiştir.

şim ve dönüşüme engel teşkil etmiştir.

Çarpık bir tarzda da olsa kapitalizmin gelişmesi, ulus devletlerin ortaya çıkışı, klasik feodal toplum yapısının aşılmasında temel etken olmuştur. Gerek Ortadoğu'da gerekse Kürdistan'ın diğer tüm parçalarında modern anlamda sosyal yapı oluştuğunda gençlik de şekillenmeye, kimlik bulmaya başlamıştır. Objektif zemin olgunlaştıkça bir gelişim gücü olarak sınıfsal ve ulusal mücadelelerde en temel dinamik olarak rol almaya başlamıştır. Gerçek anlamda ve özgün olarak gençlik kendini var etme, örgütlenme, öncü değişimlere yol açma zeminine kavuşmuştur.

Çağdaş sosyal yapı tüm dünyada olduğu gibi Ortadoğu ve Kürdistan'da da gençliğin kendi zeminini üzerinde örgütlenmesini, toplumsal bir güç haline gelmesini sağlamıştır.

Zanebûna Ji Daxwazan Bi Destxistinê Hêsan Dike

Suwar REBUWAR

“Tevlêbûna dilxwazî esase. Lê belê di pêvajoyên xebatê de nêzîkbûyîna profesyonel û rêbaza têkiliyan divê li gorî sîstema kontrolkirin û rexnedayîne be. Tevlêbûna wîcdanê a takekesan wê bi hurmet werin pêşwazîkirin, lê di heman demê de jî divê pêkanîna berpirsariyan tenê ji wîcdan re neyê hiştin. Herkes dixwaze barê ku karibe rake bixwaze, lê belê pêwîste mafê barê ku hilgirtiye jî bide. Eger di her du mijaran de dengêya pêwîst neyê kirin, wê di mijara armancên rêxistinî de kêmasî derkevin.”

***

Mejiyekî ku gelekî xurt tê dîtin, bi laşekî zehîf nikare di nava ahengiyê de hevkarîyê bike. Ev yek di heman demê de têkiliya hêzê ya navbera yekîneyên rêxistinê jî asê dike. Biryar û pîlansaziyan ji navendekê derdikevin, herçend xurt be jî, encamek têrê dike, bi xwe re nîne. Sedema vê jî him bandora psîkolojîk û him jî kêmasiya di sîstema ramana hevpar deye. Divê bi qasî biryarbûyîne, em di mijara pêkanîne de jî xwedî bandor bin.

Ji ber vê yekê jî divê pêvajoyên me yên biryardayîne bi tevlêbûnek berfireh pêk were, rolekê bidin însiyatîfa pêkanîne û ev yek jî wê rêvebirina rêxistinê xurtir bike.

Tevgera Ciwanan ku xwedî nasnameya xurt a çalakiyane û xwe weke tevgera çalakiyan binav dike, sala derbasbûyî li gorî pêwendiyên

pêşwazî nekir. Tevî bandora tengzariyan rêxistinî, herwiha di mijara nêzîkbûyîna ji çalakiyan jî gelek kêmasî rû dan. Eger em qada xwe ya çalakiyê weke deverek ku tenê kadroyan bi pêş dixwe, gel dike kadro û helwesta rêxistinî nîşan dide bibînin, emê nikaribin xwe nû û mezin bikin. Di sala derbasbûyî de jî tevgera ciwanan ev mijara weke “ya bê-çalakî ya jî xeta çalakiyê ya berê” hat nixandin.

Ji bo eşkerekirina hêza çalakiyê, destnîşankirina armancan û veguherandina hêza rêxistinî bi amadekariyan xurt ve girêdayî ye. Çalakiyek ku encamên berê ne nixandiye û ev encam veguherandiye hêzek nû, herçiqas xurt be jî, bandora wê kême. Di çalakiyên weke Kampanya Hîndekariya Zimanê Dayikî de jî,

gelek xalên bi vî rengî hene ku mirov dikare dersan jê derxînin. Ji ber vê yekê jî rêbaza çalakiyan ku bandora li ser dijberên xwe jî li ber çavan derbas dike û li gorî wê yekê armancek zanistî datîne pêşiya xwe, rêbaza çalakiyê ya pêvajoyê ye. Zanebûna ji daxwazan, bi destxistinê hêsan dike.

Divê cihêrengî û dewamiya çalakiyan hebin

Herwiha di mijara firehbûna rêxistinî de, ji bo bandora xwe li ser beşên mezin ên civakê bike, pêwîstî bi cihêrengiya çalakiyan heye. Eger em bi qasî ku pirsgirêkên xwe tespît dikin, pirsgirêkên ciwanan û beşên din ên civakê jî tespît bikin û li gorî wê yekê xebatekê bidin meşandin, emê him

di warê rêxistinî de mezin bibin û him jî encamên girîng bidest bixin. Divê ev yeke weke nêzîkbûnek hêsan a taktîkî neyê dîtin. Bêgûman ji bo me pîrsgirêkên sereke hene, lê belê ev yek nayê wê wateyê ku divê em pîrsgirêkên civakê ji nedîtî ve werin. Di çalakiyan de xalek din a bingehîn jî rêbaza cihêrengî û dewamkirinê ye. Di rastiye de ev herdu taybetmendî jî bi hev ve girêdayîne. Eger di çalakiyan de cihêrengî hebe, wê demê dewamkirin jî pêk tê. Bi heman rengî eger dewamkirin pêk were, pêwîstî bi rêbazek nû ya çalakiyan tê dîtin û ev yek jî rê li ber cihêrengiyê vedike. Ji bo vê mijarê divê em çarçoveya beriya niha hatiye destnîşankirin, hinekî din jî fireh bikin. Ji bo pêkanînê, xurtkirina hêza çalakiyê pêwîste. Ji ber ku bi beşek civakê ti carî cihêrengî yan jî dewamiya çalakiyan nikare pêk were, eger em barekî ku nikaribe rake li ser milê wê beşa civakê bike, wê di bin de bimîne.

tin û him jî di nêzîkbûyîna rêxistinê ya ji takekes re, xwe nîşan dide. Ji ber ku ev rewş rêbaza xebatê û armancên pêvajoyên derbasbûyî nexist nava zehmetiyê, bû pîrsgirêkek kronîk. Biryarbûyîna û fedekariya berê, herçiqas kêr bû jî, dema ku bi tecrûbeyan re digihaşt hev kêr zêde di kesayetiyê kadro de pratîkek derdixist holê. Lê belê dema ku rastiya bingehîn a îro bi tecrûbeyek kêr re dibe yek, bersivê nikare bide pêwendiyên roja îro.

Pîvanên berê bersivê nadin roja îro

Herçiqas pîrsgirêkên heyî xwedî sedeman be jî, yek ji xalên ku rê li ber vê xetimandinê vedike, rastiya me ya kadro û perwerdeyê ye.

Têr dîtin û xwe-dûbarekirin herî zêde di kesayetiyê kadro de xwe nîşan dide. Dema ku ev yek bandora xwe li ser rêxistinê jî dike, pêşketinan asteng dike. Deskevtên îdeolojîk û pratîk ên têkoşîna 30 salan, bi sîstema heyî û ûslûbê, yekser tesîra xwe li ser kadro dike. Ev tesîr herçiqas carna seranser be jî, lê belê kadro xwe têr dibîne û rê li pêşketina xwe digire. Dema ku deskevt, ûslûp û pratîka wî têra xebata rojane dike, wê demê lêgerîna kadro ji holê radibe. Ev yek him di nêzîkbûna takekes a ji rêxis-

Kadro, civak, siyaset û takekesên rêxistinê ku xwedî îddîaya pêkanîna xeta şaristaniya demokratîke û dixwaze civakê biguherîne, divê pîrsgirêkên xwe jî ji gelek alîyan ve binirxîne û di vî warê de gelê xwe îqna bike. Ev armanc di demeke kin de pêk neyê jî, pêwîste xetek bi vî rengî were afirandin. Ev yek divê him weke armanca takekes û him jî weke armanca rêxistinî were pîlankirin.

Berovacî vê yekê, em çiqas bi biryar û fedekar bin jî, eger em nikaribin pêvajoyê baş binirxîne, pêwîstiyên destnîşan neke, bê însiyatîf û kadroyekî xetimî bin, emê nikarimin bi pêşkevîn. Rêya çareseriyê wê mijarê jî rastiya me ya perwerdeyê ye. Divê em şeweya perwerdeyê ya teng, di dewsa îradayê de xizmetî mijarê biçûk dike, çareser bikin. Ev nêzîkbûn, kesayetiyê nezana û fişe tespît dike û ji holê radike. Yek ji rastiyan me ku di jiyana me de derdikeve pêş ewe ku beyî agahiyan em dixwazin bibin xwedî raman. Ev rastiya me, xebatê yekser asteng dike û bi xwe re hinek nêzîkbûnên kevneperest jî tîne. Weke mînak, eger em ji Demokrasiyê fêm nekin, emê nikari-

bin bibin têkoşerekî demokrasîyê û hewldanên me jî wê ti encamê bi dest naxe. Ji bo çareserîya vê kêmasîyê, herçiqas nêzîkbûna takekes diyarker be jî, nêzîkbûna rêxistinî jî wê bibe alîkar.

Pêwîste rêbaza perwerdeyê ya ku tenê hinek rastiyan nîşanî takekes dide, ji holê were rakirin. Di dewsa vê de divê rêbazeke ku takekes bi awayekî çalak tevî dike, hêza şîroveyê diafirîne, rê li ber nîqaşên azad vedike û zanyariyan di kesayetîya xwe de derbasî jîyanê dike, were afirandin. Lêgerînek perwerdeyê ya ku nêrîna yek-alî ji holê radike, têkeve pratîkê. Ji bo şêweya vê perwerdeyê, tevî ku ji rêbazên berê sûd were girtin, ji bo armancên pêşxistina îdeolojîk, siyasî, civakî û çandî divê rêbazên weke semîner, kûrs û komên bi vî rengî werin saz kirin da kû takekes karîbe xwe bi hêsanî tê de îfade bike.

Xalek din jî ku divê em li ber çavan derbas bi-

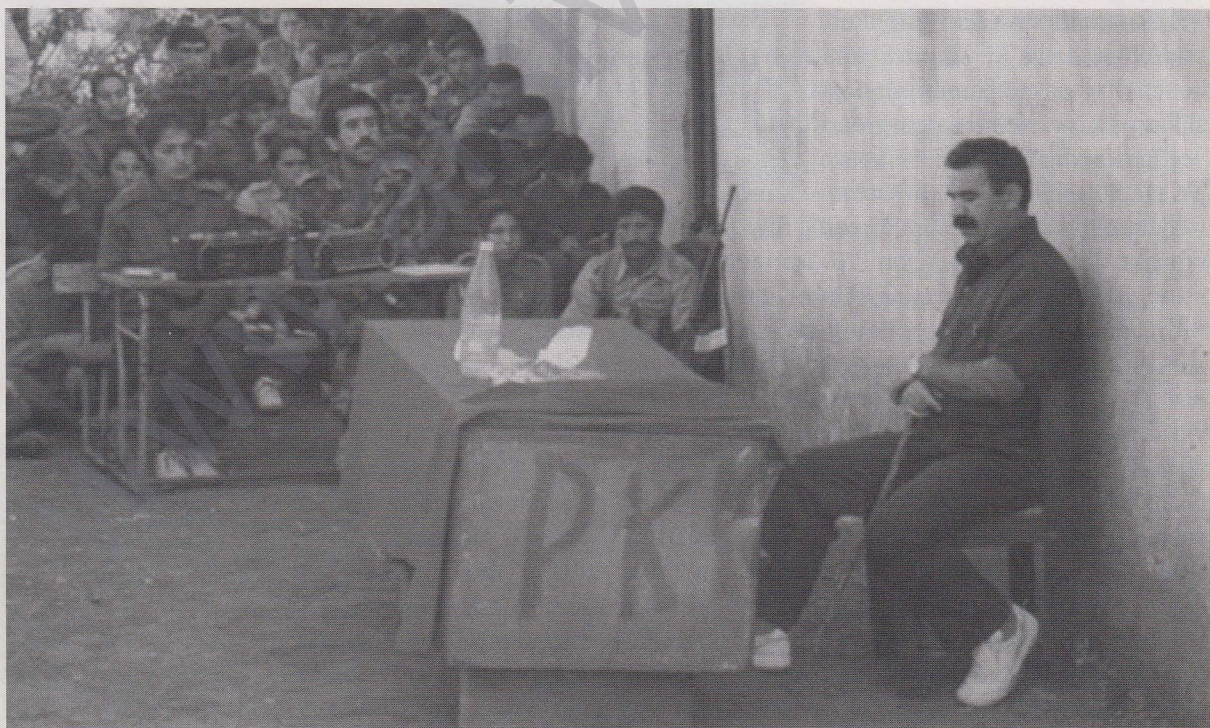
kin jî ewe ku divê em dev ji rêbaza bikaranînê berde û di dewsa wê de rêbaza hilberînê bicih bike. Li gorî derfetan pêwîste em di xebata xwe ya perwerdeya kolektîf de, deskevtên berbi çav ên weke nivîs, broşur û projeyan derxîne. Ev tecrûbe dikare hîn baştir were organîzekirin û bi vî awayî jî bingeha sazîyên xurt ava bikin. Ev yek wê bibe sedem ku em bi hêzek

Xurt tevî armanca xwe ya guherîna civakî bibin.

Me gotibû ku divê pêşîya takekesên dixwazî bi taybetmendiyên xwe tevî rêxistinê bibin, werin vekirin. Lê belê tiştê ku divê em di vê mijarê de li ber çavan bigire ewe ku pêwîste takekes jî ji bo îddîa û berpirsyariyên xwe nêzîkbûnek rêxistinî nîşan bide. Ji ber vê yekê jî divê dawaza profesyonelbûyîna ya îddîaya xebatê, li gorî têkiliyên

Tevgera Ciwanan,

ji bo azadiya Serok Apo, pêkanîna xeta Serokatî û çareserîya demokratîk a pîrsgirêka Kurd, divê xwe di warê rêxistinî, siyasî û civakî de ji nû ve rêk û pêk bike û li gorî vê nêrînê xwe amade bike. Sala 2004'an jî veguherîna pêngava mezin a serhildanê.

takekes û rêxistinê were têkûzkerin ku ev yek jî li dijî demokrasîyê nîne.

Herkes dikare barê ku karibe rake bixwaze lê belê pêwîste mafê barê ku hilgirtiye bide

Tevlêbûna dilxwazî esase. Lê belê di pêvajoyên xebatê de nêzîkbûyîna profesyonel û rêbaza têkiliyan divê li gorî sîstema kontrolkirin û rexnedayînê be. Tevlêbûna wîcdanê a takekesan wê bi hurmet werin pêşwazîkirin, lê di heman demê de jî divê pêkanîna berpirsariyan tenê ji wîcdan re neyê hiştin. Herkes dixwaze barê ku karibe rake bixwaze, lê belê pêwîste mafê barê ku hilgirtiye jî bide. Eger di her du mijaran de dengiya pêwîst neyê kirin, wê di mijara armancên rêxistinî de kêmasî derkevin. Wê rêxistinê asteng bike ku hemû beşên jiyana takekes kontrol bike. Di heman demê de wê armancên takekes ên hevkarîyê jî asteng bike.

Ji ber ku kadro di nava rêxistinê de xwe bi hêza xwe sînor dike û bi vî rengî sekinandinekê nîşan dide, di têkiliyên kadro û rêxistinê de kêmasiyên mezin rû didin. Rêxistina Ciwanan jî ji ber taybetmendiyên xwe yên berê, xwe ji nasnameya "artêşa kesên bi tenê" rizgar nekiriye.

Takekes di nava rêxistinê de bi hêza xwe dimeşe, lê belê dema ku sîstem û têkiliyên rêxistinî takekes dixwe nava zehmetiyan, kesayeti xwedî hêza alîkarîyê nîne. Yek ji astengiyên ku herî zêde pêşveçûna kadro asê dike jî ev bi xwe ye. Mirov nikare ji ti takekesî bixwaze ku bi serê xwe bimeşe, ev yek wê kadro hilweşîne. Ji ber vê yekê jî divê ti karî kesayetiyekek bi tenê neyê hiştin. Pêwîste helwesta rêxistinî û rêhevaltiya nava rêxistinê were nîşandan.

Em nikarin tenê li gorî hevkarîyê teknîkî bixebitin. Pêwîste rastiya takekes baş were nirxandin û nêzîkbûnek alîkarî û parvekirinê were dayîn. Dibe ku kêmasiyên me yên rêxistinî li pêşiya vê yekê asteng be, lê gelê eger em encamên neyînî tenê bi wî kesî ve girê bidin, tenê emê di warê wîcdanî de xwe rehet bikin, lê belê wê ev yek nêzîkbûnek rast nebe. Bi taybetî di pêvajoyeke ku em dixwazin armancên xwe yên mezin pêk bînin, helwestek bêberpirsariyê, wê hêza me qels bike.

Weke ku di şîroveya me ya dawî de jî derket holê, beyî nirxandina paşerojê, pêvejoyek an jî pîlana

pêşerojê nikare were destnîşankirin. Dema ku em sala 2003an dinirxînin, bi awayekî zelal xuya dike ku kêmasî tengzariyên me, gelekî mezinin. Lê belê tiştê ku divê were destnîşankirin jî ewe ku ev kêmasiyên me di sala 2003an de nehatine çareser kirin. Sedemên vê yekê jî ewin ku me kevneperestiyên rêxistinî û kadro çareser nekirine, bi hesabên biçûk hewl daye armancên mezin pêk bînin, rastiya kadro ya ku xwe di warê pratîk û meşî de bi pêş neistiye û reva ji berpirsariya rêxistinîye.

Têkoşîna giştî jî heman kêmasiyên dijî. Kongra TECAK'ê ku yek ji encamên van nîqaşên nava rêxistina giştî bû, ev rastî jî xwe re weke helwestek nîşan da. Bi kûrbûn û biryarbûyîna xwe re, ji bo ciwanan guherîna rêxistinî kir armanc. Bi beşdariyek xurt a Ciwanan, astek xurt a biryarbûyîne derket holê.

Biryarbûyîne rêxistinekê ku dixwaze li ser bingeha xeta rizgariya demokratîk û rewşa xwe bigihêjîne kîteleya ciwanan û têkoşîna civakî bi pêş bixe, TECAK afirand. Avabûna Kongra-Gel jî weke kûrbûn û biryarek berbi çav a vê pêvajoyê hat destnîşankirin.

Herwiha guherînen bi Kongra-Gel re hat kirin, mejiyê kevneperest ên di kesayetiya qadên xebatê, rêxistin û takekesan re rû dan jî pûc kir. Ji bo dewamiya vê helwestê, ti bingehêk rêxistinî nemaye. Eger takekesek di vê kevneperestiyê de berxwedanek were dayîn, wê di heman demê de bi têkoşîna giştî û nirxên hatine afirandin re têkeve nava nakokiyên.

Karê ku divê em îro pêk bînin jî ewe, divê em kêmasî û kevneperestiyên xwe bi helwestek zelal eşkere bikin û li gel zehmetiyan jî van kêmasiyên xwe çareser bikin. Eger em sala 2003an weke sala zelal û biryarbûyîna xeta hatiye destnîşankirin ji xwe re bipejirînin, wê demê em dikarin sala 2004an jî weke sala pêkanîna vê xetê destnîşan bikin. Bi taybetî eger em derfetên ku bi guherîna herêmî û navnetewî derketine holê li ber çavan bigirin, wê demê ti sedem nîne ku em bisernekevin.

Tevgera Ciwanan, ji bo azadiya Serok Apo, pêkanîna xeta Serokatî û çareseriya demokratîk a pirsgerêka Kurd, divê xwe di warê rêxistinî, siyasî û civakî de ji nû ve rêk û pêk bike û li gorî vê nêrînê xwe amade bike.

- Jerontokrasi -

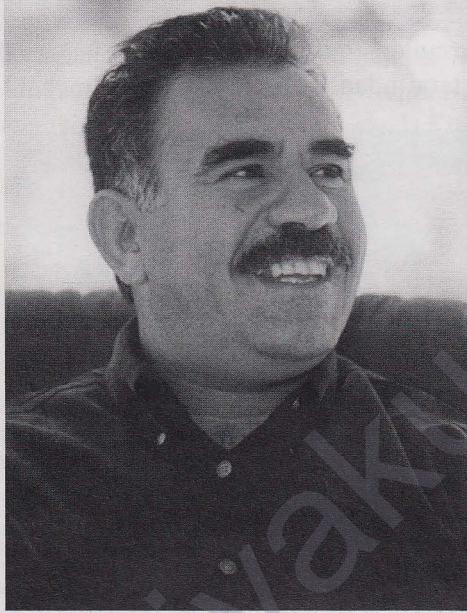
“Kadın üzerinde kurulan strateji ve taktiklerle ideolojik ve politik propaganda ve baskı sistemleri gençler için de geçerlidir. Gençliğin her zaman özgürlük istemesi fiziki yaş sınırından değil, bu özgül toplumsal baskı durumundan ileri gelmektedir. Ayyaş, toy delikanlı kavramları gençliği küçük düşürmek için uydurulan temel propaganda sözcükleridir. Yine hemen cinsel güdüye bağlamak, serkeşliğe çekmek, ezbere katı doğmalara bağlamak, gençlik enerjisinin sisteme yönelmesini engellemek ve düzeni sağlamakla bağlantılıdır.”

***

Tüm kölelikler kadın köleliğine bağlı gelişmiştir

Hiyerarşik sistemle başlayan kadının içine alındığı statü çözümlenmeden, ne devlet ne de dayandığı sınıflı toplum yapıları izah edilebilir. En temel yanılılardan da bu nedenle kurtulunamaz. Kadın bir cins olarak değil, bir insan olarak doğal toplumdan koparılıp en kapsamlı köleliğe mahkum edilmektedir.

Tüm diğer kölelikler kadın köleliğine bağlı olarak gelişmektedir. Dolayısıyla kadın köleliği çözümlenmeden diğer kölelikler çözümlenemez. Kadın köleliği aşılmadan diğer kölelikler aşılamaz.

Kadın bir cins olarak değil, bir insan olarak doğal toplumdan koparılıp en kapsamlı köleliğe mahkum edilmektedir. Tüm diğer kölelikler kadın köleliğine bağlı olarak gelişmektedir. Dolayısıyla kadın köleliği çözümlenmeden diğer kölelikler çözümlenemez. Kadın köleliği aşılmadan diğer kölelikler aşılamaz.

Bastırılan toplum kültürü ve süslü kafes bülbülü

Doğal toplumun bilge kadını, ana tanrıça kültürünü binlerce yıl yaşamıştır. Her zaman yüceltilen değer, ana tanrıçadır.

O zaman en uzun süreli ve kapsamlı toplum kültürü nasıl bastırıldı ve günümüzün süslü püslü kafes bülbülüne dönüştürüldü?

Erkekler bu bülbüle bayılabilirler, ama o bir tutsaktır. En uzun süreli ve derinlikli bu tutsaklık aşılmadan, hiçbir toplumsal sistem eşitlik ve özgürlükten bahsedemez.

Kadının özgürlük ve eşitlik düzeyinin toplumun bu yönlü düzeyini belirlediği yargısı doğrudur.

Daha doğru dürüst bir kadın tarihi yazılmamıştır. Kadının hiçbir sosyal bilimde yeri gerçekçi olarak konulmamıştır.

Kadına en saygılıym diyen bile, bunu ancak kadın tutkularına alet olduğu oranda geçerli bir hüküm olarak belirler.

Tecrübe yaşlıyı bir yandan güçlü kılarken, diğer yandan yaşlılık onu gittikçe zayıf ve güçsüz kılmaktadır. Bu özellik yaşlıları, gençleri kendi hizmetlerine almaya zorlamaktadır. Zihinlerini doldurarak bu işlemi geliştirmektedirler. Tüm hareketlerini kendilerine bağlamaktadırlar.

Kadın, cinselliği dışında bir insan dostu olarak günümüzde bile hiçbir erkek tarafından kabul edilemez. Dostluk erkekler arasında geçerlidir. Kadından dost demek, ikinci gün cinsel skandal demektir. Bu yönlü yaklaşmayı aşan bir erkeği bulmak veya yaratmak en temel özgürlük adımlarından biri olarak değerlendirilmelidir.

stratejik, hassas denilen bilgilerin en can alıcı kısmı verilmez.

Yaşlıların gençlere kurduğu baskı ve bağımlılaştırma: Jerontokrasi

Hiyerarşik toplumda tecrübeli yaşlıların gençler üzerinde kurduğu baskı ve bağımlılaştırmadan önemle bahsetmek gerekir. Jerontokrasi diye literatüre geçen bu konu bir gerçektir. Tecrübe yaşlıyı bir yandan güçlü kılarken, diğer yandan yaşlılık onu gittikçe zayıf ve güçsüz kılmaktadır. Bu özellikleri yaşlıları, gençleri kendi hizmetlerine almaya zorlamaktadır. Zihinlerini doldurarak bu işlemi geliştirmektedirler. Tüm hareketlerini kendilerine bağlamaktadırlar.

jenik ve politik propaganda ve baskı sistemleri gençler için de geçerlidir.

Ataerkillik gençlerin bağımlılaştırılmasından büyük güç almaktadır. Onların fiziki güçlerini kullanarak dilediğini yaptırabilmektedir. Tecrübe ve ideolojinin üstünlüğü kolayca kırılmaz. Gençliğin özgürlük istemi kaynağını bu tarihsel olgudan almaktadır.

Gençliğe stratejik, hassas denilen bilgilerin en can alıcı kısmı verilmez

Ataerkillik bu olgudan da büyük güç almaktadır. Onların fiziki güçlerini kullanarak dilediklerini yaptırabilmektedirler. Gençlik üzerindeki bu bağımlılaştırma, günümüze kadar derinleşerek devam etmiştir.

Gençliğin her zaman özgürlük istemesi fiziki yaş sınırından değil, bu özgül toplumsal baskı durumundan ileri gelmektedir.

Ayyaş, toy delikanlı kavramları gençliği küçük düşürmek için uydurulan temel propaganda sözcükleridir.

Yine hemen cinsel güdüye bağlamak, serkeşliğe çekmek, ezbere katı doğmalara bağlamak, gençlik enerjisinin sisteme yönelmesini engellemek ve düzeni sağlamakla bağlantılıdır.

Tecrübe ve ideolojinin üstünlüğü kolayca kırılmaz. Gençliğin özgürlük istemi, kaynağını bu tarihsel olgudan almaktadır. Yaşlı bilgilerden günümüz bilim adamı ve kurumlarına kadar gençliğe

Verilenler daha çok onu uyuşturan ve bağımlılığını kalıcılaştıran bilgilerdir. Bilgiler verildiğinde uygulama araçları verilmez. Sürekli bir oyalama değişmez bir yönetim taktiğidir.

Gençliğin her zaman özgürlük istemesi fiziki yaş sınırından değil, bu özgül toplumsal baskı durumundan ileri gelmektedir

Kadın üzerinde kurulan strateji ve taktiklerle ideolo-

Hiyerarşik toplumun yükselişinde kadından sonra gençliğin düşürülmesi belirleyici rol oynar. Gençliği kontrole alan düzen kendini en güçlü hisseden düzen sayması boşuna değildir. Daha sonraki devletçi toplum sistemlerinin tümü gençliğe benzer bir uygulamayı dayatacaklarıdır. Zihni böyle yıkanan gençlik her işe koşturulabilir.

gençliği bağımlılaştırma ve güdüleme ilişkisi hızından ve yoğunluğundan hiç kaybetmeden hakim sistemlerin en güçlü sürdürücüleri kılınmışlardır.

Tekrar vurgulamalıyım: Gençlik fiziki bir olay değil toplumsal bir olaydır.

Tıpkı kadınlığın fiziksel değil toplumsal bir olgu olması gibi.

Bu iki olay üzerindeki çarpıtmaları kaynağına inerek açığa çıkartmak sosyal bilimin en temel görevidir.

Kadını ve gençliği tutsak kılan, çocukları da dolaylı olarak dilediği sistem altına almış sayılır

Özgürlüğe yürüyen bir gençliği tutmak zordur. Gençlik sistemlerin başına en başta bela olan kesimdir.

Tarih boyunca bu çok iyi bilindiği için, eğitim adı altında gençlik kurban edilmekten turalım, akla hayale gelmez uygulamalara tabi tutulmuştur.

Hiyerarşik toplumun yükselişinde kadından sonra gençliğin bu duruma düşürülmesi belirleyici rol oynar.

Gençlik fiziki bir olay değil toplumsal bir olaydır

Gençliği kontrole alan düzen kendini en güçlü hisseden düzen sayması boşuna değildir. Daha sonraki devletçi toplum sistemlerinin tümü gençliğe benzer bir uygulamayı dayatacaklarıdır.

Zihni böyle yıkanan gençlik her işe koşturulabilir. Savaş dahil en zor işi meslek edinebilir. En önde tüm zor işlere sürülür.

Özcesi yaşlıların zaaf ve gücünden kaynaklanan

Bu kapsama çocukları da almak gerekir. Zaten kadını ve gençliği tutsak kılan, çocukları da dolaylı olarak dilediği sistem altına almış sayılır.

Çocuklara hiyerarşik ve devletçi toplumun yaklaşımlarının çok çarpık yönlerini açığa çıkarmak büyük önem taşımaktadır.

Çocukların anadan ötürü doğru temelde eğitilmemeleri, sonraki tüm toplumsal gidişatı çarpık ve yalancı kılar.

Çocuklar üzerinde de muazzam bir baskı ve yalanlamaya dayalı eğitim sistemi kurulur. Çok çeşitli yöntemlerle sistemin daha beşikten bağımlıları haline getirilmeye çalışılır.

Yedisinde neyse yetmişinde de o olur deyişi bu gerçeği dile getirmektedir.

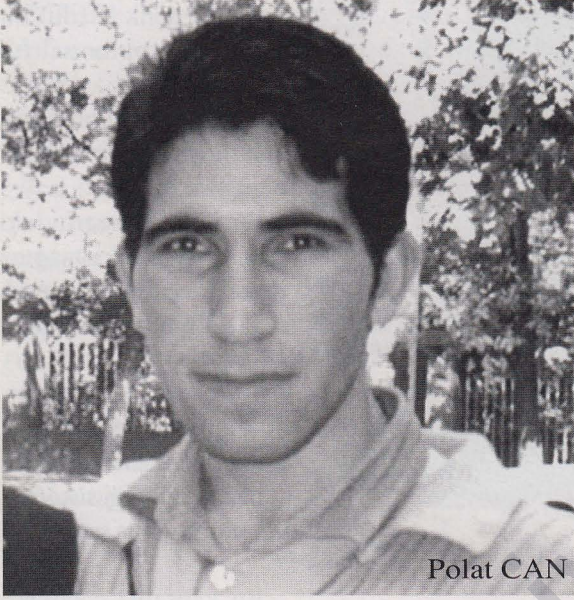
Çocuklara doğal toplumun özgür yaklaşımı hep bir hayal olarak bırakılır ve bu hayallerini yaşamalarına hiç izin verilmez.

Çocukları doğal hayallerine göre yaşatmak en soylu görevlerden biridir.

Kafkasya'da Kürt Gençliği

Kafkasya'da Yaşayan Genç Gazeteci Polat CAN ile
Kafkasya Gençliği Üzerine Yapılan Röportaj

Polat CAN

“Reel sosyalizmin sadece gençliği değil, tüm Sovyet sınırlarında yaşayan insanları ruhsuzlaştırdığını, umutsuzlaştırdığını söylemek abartılı olmaz. Ama reel sosyalizm; en fazla da, gençliğin heyecanını, coşkusu- nu, büyük umutlarını, ufkunu, felsefesini kalıplara sokarak kuruttu.”

***

- Kafkasya'daki gençliği ele alırsak genel olarak nasıl bir tabloyla karşılaşırız?

- Kafkasya, geri ve dar kalmış devletleri barındırıyor. Şüphesiz bu durum, gençliğe toplumun her kesiminin yaşadıklarından ve beklentilerinden daha özgün ve yoğun bir ilgilenmeyi gerektiriyor. Çünkü gençlik, daha geri bir durumu yaşamakta. Taleplerini anlatamıyor, hobilerini yaşama geçiremiyor, sistemde çözümü bulamıyor. İnsanlar

sportif, kültürel vb. alanlarda gelişmiyorlar. Çünkü varolan sistem, gençliğin gelişmesi önünde her zaman engeller oluşturmakta. Bu yüzden de gençlik ya işsiz güçsüz kalarak lümpenizme kayıyor ya da umudunu dışa bağlayarak Rusya, Avrupa vb. yerlere göç ediyor.

Kafkasya'daki gençliğin olumlu yanlarını görmek çok zor. Hatta Kafkasya gençliğinin çoğu kez bazı çetelerin ya da gruplaşmaların kurbanı olduğunu ve bu tablonun çok üzüntü verici olduğunu belirtebilirim.

- Çizdiğiniz bu tablo, reel sosyalizmin felsefik ve toplumsal gerçekliğinden kaynaklı olabilir mi?

- Doğru! Reel sosyalizmin sadece gençliği değil, tüm Sovyet sınırlarında yaşayan insanları ruhsuzlaştırdığını, umutsuzlaştırdığını söylemek abartılı olmaz. Ama reel sosyalizm, en fazla da gençliğin heyecanını, coşkusu- nu, büyük umutlarını, ufkunu, felsefesini kalıplara sokarak kuruttu. Gençlik, sadece bazı amaçlar ve çalışmalar için yetiştirildi ve Sovyet gençliği, asker olmak için şekillendirildi.

Ama Sovyet sistemini günah keçisi yapmak da doğru değil! Sovyet sisteminde her kesime olduğu gibi, gençlik kesimine de bazı imkanlar sağlanıyordu. Örneğin gençliğin üniversiteye kadar okuması bir zorunluluktan ve mezun olanlar da branşlarına göre hemen meslek sahibi olabiliyordu. Fakat Sovyetlerin yıkılışından sonra yüzbinlerce gencin okula gitme avantajı ortadan kalktı ve yaşanan ekonomik zorluklardan dolayı gençlerin çoğu okullarına devam edemedi.

- Yani toplumsal ve siyasal bazı nedenlerden dolayı günümüzdeki gençliğin bir bunalım yaşadığını mı söylüyorsunuz?

Kafkasya'daki Kürt gençliğinin eylemliliklerinden bir kare

Ermenistan ve Gürcistan'da yaşayan Kürt gençliği, devlet politikalarından dolayı kendi dilini öğrenememekten, kendi diliyle eğitim görememekten dolayı bir asimilasyonu yaşamaktadır. Kürt kültürünü yaşatma imkanı bulamadığından dolayı başka halkların kültürünü, gelenek-göreneklerini yaşamaktalar. Bu devletlerin, Kürtleri farklı ülkelere kaydırmak, kalanları da gericileştirmek gibi bir politikası da var.

- Göç olgusundan bahsettiniz. Göç gençliği nasıl etkiliyor?

- Göç olayı kendi başına ortaya çıkan bir durum değil. Ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel sorunlardan kaynaklı olarak göç sorunu ortaya çıkmakta ve bu sorunların doğal bir sancısı olmakta. Kafkasya'da işsiz kalan gençlerin, yaşadıkları sorunlara ve taleplerine cevap bulamamaları, özellikle de Kürt gençlerinin umutlarını dış ülkelere bağlamalarına yol açmakta. Bence göç zorunlu bir olay olduğu gibi, bir sürgün yaşamıdır da! Özellikle de Kafkasya'da yaşayan Kürtlerin yaşadıkları ülke özlemsizliği, hangi ülkede olursa olsun farketmiyor. Ermenistan'da yaşayan biri de kendi gerçek ülkesinde değil, Avrupa'da, Gürcistan'da, Ukrayna'da, Rusya'da yaşayan diğer bir Kürt de. Asıl ülkesinde yaşamadığından dolayı yaşadığı topraklara manevi bağlılığı da gelişmiyor.

- Göç edenler sorunlarını hallediyor mu peki?

- Hayır. Aslında gençliğin sorunları göç etmeleriyle birlikte başlıyor. Kendi doğdukları yerde yaşadıkları zaman belki sadece bir sorunu yaşıyorlar ama başka bir ülkeye gittikleri zaman konumlanma, iş bulma, farklı bir toplumda kendini ifade etme, farklı bir dil vb. birçok sorunla karşı karşı kalmaktalar. Gittikleri ülkeye entegre olma sorunu yaşıyorlar. Gidenlerin çoğu ya iş bulamıyor ya da mafya ve beyaz işine karışıyor.

Genelde iş bulamayınca esrar, toz vb. alışkanlıklar ediniyorlar. Ne kendi umutlarına ne de yakınlarının beklentilerine cevap oluyorlar. Rusya'daki en büyük mafyanın bir Kafkasya Kürt'ü olması, anlattıklarımın somut bir ifadesidir.

- Sadece Kürt gençleri değil, aynı şekilde Ermeni, Azeri, Gürcü vb. halkların gençleri de büyük bir bunalım yaşamakta. Bir yandan milliyetçi ve toplumun taleplerine cevap veremeyen bir sistem var; diğer yandan da herşeyi olduğu gibi kabullenemeyen yeni bir genç kuşak var. Çünkü bu yeni kuşak, internet, radyo, televizyon vb. yayınlar yoluyla dünyanın her yerindeki gençliğin yaşamını görüyor ve bunları kendi yaşadıklarıyla karşılaştırınca onda tepki oluşuyor ve tepkisini ifade edecek ortam bulamayınca bu kez de bunalım başlıyor.

- Peki Kürt gençliğinin varolan tablodaki yeri ya da benzerlikleri nelerdir?

- Diğer halkların ulusallık, kültürel özgürlük sorunları ya yoktur ya da Kürt gençlerinininkine benzememektedir. Varolan birçok imkandan diğer gençler yararlanabiliyor ama Kürt gençleri her imkandan yararlanamıyor. Kürt gençlerinin çoğu, ya ilkokul ya da ortaokuldan terktirler. Okumayan bu Kürt gençlerinin çoğu ya çobanlık ya da diğer küçük işlerle uğraşiyor. 14-15 yaşına geldiler mi dış ülkelere gidiyorlar. O yaşamın yanlışlığını ya da doğruluğunu düşünmeden, bunu kendilerine bir çözüm olarak görmek istiyorlar ve arayışlarını oralarda arıyorlar. Okumamışlık, işsizlik, kültürel zayıflık vb. birçok neden gençliğin önünde en büyük engel durumunda. Toplumun dinamik gücü olması gereken gençlik, toplumda bu rolünü kaybetmiştir. Çünkü gençlerin çoğu en geri bir konumu yaşamakta.

- Kürt gençliğinin yaşadığı sorunların kökeninde ne gibi etkenler yatmakta?

- Kendi ülkesinden uzakta yaşayan bir toplum ve birey, sosyal açıdan kendini tam ifade etmekte zorluklar yaşar. Kafkas halklarının milliyetçilikleri, Kürt gençlerinin kendilerini yabancı hissetmelerine yol açıyor. Gençliğin topluma soğuk bakması, çeşitli sorunlara neden oluyor.

Gençliğin "gençlik" olması önündeki en büyük engel, ekonomik sorundur. Ekonomik bir temel olmadan sosyal, siyasal, kültürel vb. hiçbir proje üretilemiyor. Sovyetler döneminde Kürtlerin kültürel, dil vb. konularda birçok imkanları vardı ve birçok değer yaratabildiler. Ama Sovyetler yıkıldıktan sonra ekonominin iflas etmesi sonucu, Kürtler varolan değerlerini bile kaybetmeye başladı. İdeolojik, siyasal bir örgütlenme pek gelişmemiş ve bu durum gençliğin de örgütlenmemesinde etkili olmuştur. Kürtler çoğunlukla köylerde yaşıyor ve hayvancılıkla uğraşıyor. Birçok imkandan yoksunlar. Binlerce Kürt, bugün Kürt olduğunun farkında bile değil.

- Kafkasya'daki Kürt toplumunda halen eski gelenek ve göreneklerin etmesi, gençlik üzerinde ne gibi olumsuz etkiler yaratıyor?

- Kürt toplumunda, özellikle Ezidi Kürtlerde halen dinsel, gerici gelenek ve göreneklerin etkisinin devam ediyor olmasının temel nedeni, aşiretçiliğin sürmesidir. Her ne kadar daha önce Kafkasya'daki Kürtlerin kendini korumasında yaşattıkları örf ve adetlerin olumlu bir rolü olsa da; günümüzde de yaşatılıyor olması, gençliğin birey olması önündeki en büyük engeldir. Özgür birey olmayı dayatmayan bir gençlik, her zaman dayı, baba, amca, ağabey vb. büyüklerinin diktatörlüğü ve egemenliği altında aşiretin örf ve adetlerine göre gelişmektedir.

17-18 yaşındaki bir genç evlendirilmek zorundadır. 13-14, hatta 12 yaşındaki genç kızlar bile evlendirilmekte. Belli bir süre öncesine kadar da okuma yazma, Ezidi Kürtler arasında haram olarak kabul edilmekteydi. Bu yüzden binlerce genç okumamış ve toplumun bunalımı içinde nefes alamaz hale gelerek coşkusunu, enerjisini kaybet-

miştir. Bu da gençliğin her zaman kendini, rolü olmayan bir konumda görmesine neden olmaktadır.

- Kafkasya'daki Kürt gençliğinin arayışlarını geliştirmek için ne gibi faaliyetler yürütülmekte?

- Sovyetler yıkılmadan önce herşey Komünist Parti için olduğundan dolayı belli faaliyetler ya da çalışmalar yürütülüyordu. 1995'lere kadar da Kafkasya Kürtlerinde belli bir örgütlenme yoktu. Gençliğin örgütlenmesinden ziyade dağılması söz konusuydu. Son birkaç yıl içerisinde az çok belli bir çalışma olsa da, gençlik içerisinde örgütlenmenin olduğu söylenemez. Kürt Özgürlük Hareketi, gençlik içerisinde bir hareketlenme yaratmıştı. Kafkasya'daki Kürt gençliği sadece Avrupa'ya değil ülkeye de yön veriyordu. Ancak uzun vadeli, örgütlü ya da düzenli çalışmalar yürütülmediğinden, gençliğin bilinçlenmesi yetersiz kalmıştır. Yer yer çalışmalar olsa da bunlar silik ve yetersizdir. En önemli çalışmalar ise kültürel yönde gelişmeler ve bu kültürel çalışmalarda en çok genç bayanların yer almasıdır.

- Kafkasya'da genç Kürt kızlarının toplum içindeki yeri ne?

- Göç vb. birçok sorundan dolayı Kafkaslarda genelde toplumun yarısından fazlasını kadın oluşturmaktadır. 14-15 yaşına gelen erkek başka ülkelere gidebiliyor; ama toplumun gelenek, görenek vb nedenlerinden dolayı genç kızlar, aileleriyle birlikte yaşamak zorunda kalıyorlar. Ve maalesef örf ve adetler, genç kızları toplumda boğar hale getirerek dilsizleştirmiş! Ağır gelenekler altında yaşayan genç kızlar, okula gidememekte, daha 13-14 yaşlarında evlendirilmekte. Erivan'daki tüm üniversitelerde okuyan Kürt kızlarının sayısı beşi geçmez. Gürcistan'da ise genç bayanlar sokaklarda küçük satıcılıklar yaparak kendi geçimlerini sağlamaya çalışıyorlar.

- Buradaki gençliğin yaşadığı bunalımı aşması için ne gibi çalışmaların yürütülmesini önemli görüyorsunuz?

- Gençliğin yaşadığı sorunlar sistemden kaynaklandığı için her şeyden önce sistemin demokratik-

Kafkasya'daki Kürt gençliği.
Halk Onderliği üzerindeki
tezihtü protesto ederken

leşmesi gerekiyor. Kafkas ülkelerinde toplumsal açıdan tüm gençlere eşit fırsatların yaratılması gerekiyor. Kültürel, sosyal vb birçok imkanın yaratılması, gençliğin kendini ifade etmesini yaratabilir ve bu göçlerin azalmasına da yol açar. Çünkü her birey, doğduğu topraklarda ancak kendini geliştirebilir ve ürün ortaya çıkarabilir.

Sistem partilerinin birçoğunda gençlik kolları var ama bu gençlik kolları, adeta sadece seçim zamanlarında oy toplamak ya da bazı kişileri çekmek için örgütlenmiştir. Yani bu tür partilerin esas amacı, gençliğe ya da topluma hizmet etmek değildir. Tüm bunların dışında gençlere hem okuma, hem sportif, hem de kültürel açıdan imkanların verilmesi gerekiyor. Çünkü en güçlü gençlik, en güçlü toplum anlamındadır.

- Peki Kafkasya'daki Kürt gençliğinin, diğer halkların gençliğiyle ilişkileri var mı?

- Kürt gençleri kendilerini toplumda yabancı görüyor. Diğer halkların gençliği, egemen toplumlardan ve sistemlerden aldığı yanlış eğitim sonucu kendilerini Kürt gençliğinden üstün, onun karşısında rahat ve büyük görüyor. Kürt gençliği ise tüm bunların karşısında küçüklük psikolojisi yaşayabilmekte ve kendini ezik görmektedir. Eziklik psikolojisi, ilişkilerin bilimsel temelde geliştirilmesi önünde engel olmakta. Varolan ilişkiler de geçici ve dönemsel olmaktadır. Hiçbir zaman Ermeni, Gürcü ya da Azeri gençlik Kürt gençlerini anlamaya, hissetmeye çalışmaz.

- Özgür Gençlik Hareketi'nin Kafkasya'da örgütlenmesi var mı? Varsa ne düzeyde?

- Rusya, Avrupa ve diğer yerlerle kıyaslandığı zaman Kafkasya'daki Kürt gençliğinin örgütlenme düzeyi çok çok yetersiz. Çoğu kez eğitimler yapılmış, dersler verilmişse de; metod ve örgütlenme yönünde en geri kalan çalışma, gençlik çalışmasıdır.

Gençlik çalışmalarının hiç yürütülmediğini söyleyemeyiz. Mesela Ermenistan'da Koma Berçem folklor ve müzik grupları oluşturulmuş ve halen de devam eden gruplar var. Aynı şekilde Gürcistan'da da Şehit Mizgin folklor ve müzik grubu var. Ve zaman zaman Kürt enformasyon ve yayın kurulu bünyesinde bilgisayar, dil, tarih ve siyasi eğitimler verilmiş, bu gençler medya elemanı olarak hazırlanmaya çalışılmıştır. Varolan Kürt derneğinde yer yer dil eğitimleri verilmiş, gençlik yürüyüşleri düzenlenmiş. Ve bunlar etkili de olmuştur. Ama süreklilik kazanmamış ve kurumlaşmamıştır.

- Sizce Kafkasya'daki Kürt gençliğinin temel talepleri neler?

- Kürt gençliği de her halkın gençliği gibi en temel haklarıyla yaşamak, anadiliyle okumak, kendi kültürünü öğrenmek istiyor. Sovyetler döneminde okullarda Kürtçe okutulabiliyordu. Ama bugün böyle bir şey yok. Bunun için girişimler var. Kürt gençleri kendi tarihlerini öğrenmek istemenin yanı sıra, televizyon yayıncılığında, internette, müzikte, sporda, yayıncılıkta kendilerini geliştirme talepleri var. Kısacası yaşına göre hobileri var ve sevdikleri meslekleri edinmek istiyorlar.

Mesela Kafkasya'daki Kürt gençlerinde en çok ön plana çıkan yön sanat olmakta. Tiyatroyu, folkloru, dansları çabuk kavıyorlar. Kafkasya'daki Kürt gençleri arasında en çok gelişen diğer yan ise spor alanıdır. Kafkasya'da ödül alan sporcuların büyük çoğunluğu, Kürt gençleri ve çocuklarıdır. 13-20 yaş arası Kürt gençleri, sadece son bir yıl içerisinde uluslararası alan dahil; king-box, santranç ve karate gibi dallarda şampiyon oldular. Ama bu yetenekli ve gelişkin gençlere sahip çıkmak önemli. Bunun için önacı çalışmalar yürütülmeli.

Tecrit û Gelê Kurd

Ahmet DERE

farasin@hotmail.com

“Dewlet wê carcaran ji parêzeranre musade bike û bihêle ew biçin gravê bi Serok Apo’re hevdîtinan pêkbînîn, lê ew nayê wî wateyê ku wê dewlet dev ji tecrît û konseptîya pêçiqandinê berde.”

***

Dewleta Tirk siyaseta xwe ya qrêj li hember gelê Kurd berdewamdike. Digel pir gotin û axaftinên rayedarên dewlet û hukümetê, yên ku dibêjin “em xwe diguherînin” pratîka wan ji ya kevin cûdatir nîne. Lewma, bi tevahî rewşa Tirkîyê baweriyê nade mirov.

Ji 9’ê meha Hezîranê, roja ku Avahiya Bilind ya Dadgeha Mafê Mirova ya Ewrûpa runişkandina doza Serokê gelê Kurd, brêz Abdullah Öcalan

çêkir şûnde, Serokê gelê Kurd bi tevahî ji cihanê hatiye qutkirin. Parêzerên wî nikarin biçin grava Îmraliyê hevdîtinan pêk bînin. Ev ne carek yekemîne.

Ji 1999’an virde heman siyaseta li dikêye û li hember gelê Kurd bikar tênanîn

Ji 1999’an virde heman siyaseta li dikêye û li hember gelê Kurd bikar tênanîn. Tim caran jî rayedarên Tirk sedeman didin nişandan ku ew ji bo me ne pir grîngin. Baş tê zanîn ku, bo dewleta Tirk ya grîng ewe ku, gelê Kurd ji Serokê xwe were qutkirin û ji rewşa wî agahdarnebe. Lewma jî ew dikare pir sedeman bide nişandin. Ne tenê parêzerên Serok Apo, her waha gelê Kurd û sazîyên navnetewî jî nikarin wan sedemên dewle-

ta Tirk bigrin hejmarê. Di vî warîde tu sedem nikare were qebulkirin.

Hempaya rewşa ku ji 6 salan virde Serokê gelê Kurd têde dijî, di tu girtigehêde tune. Girtiyên ku wek Serok Apo bi tenê di zîndanekede dimîne di cihanêde tune. Her waha, di cihanêde dewlete kî ku weke dewleta Tirka nahêle girtiyek bi parêzerê xwere hevdîtinan çêbike jî tune.

Çiqas tekoşîna azadî û demokrasiyê tê xurtkirin û di vî warîde pêşketin tene çêkirin

Divê em gelê Kurd rastiye baş bivînin, ew jî; bi tecrîta ku li hember Serok Apo tê meşandin em bi konseptê nû ya pelçiqandinêve rûbirûne. Baş tê zanîn ku, çiqas tekoşîna azadî û demokrasiyê tê xurtkirin û di vî warîde pêşketin tene çêkirin, gor wî jî hêzên kedxwar di siyaseta xwe ya qrêjde guhertinan çêdikin. Armanca meşandina tecrîtê ewe ku, li pêşiya meşa azadiyê astengî werin çêkirin û gelê Kurd bê moral were hiştin. Lê belê hejmarê ku ji alî duşmenve tê çêkirin nikare bigehêje encamê. Ji ber ku ne rewşa cihanê bi tevahî jî tiştek wusare musade dike û ne jî gelê Kurd bê hêz û neçare. Derfetên meşandina tekoşîna Kurdan ji her demê cûdatir zêdebûye. Di warê zanistî, siyasî, aborî û herwekîde gelê Kurd ji her demê derbasbûyî zêdetir xwe bi hêz kirye. Dibe ku da warê tanzîma bi zanistîde hê kêmasiyên Kurdan pir zêdebin, lê belê ev nayê wateya neçarbûna Kurdan.

Ez jî Kurdim

Di vî dema waha grîng, ya ku konseptê pelçiqandinê li ser gelê me tê meşandinê, pêwîstiyek mezin bi xurtkirina rihekî netewî, bilinkirina zanistiyek hemdem û daxwaza tekoşergeriyê heye. Ne tenê ji bo perçeyek Kurdîstanê, her waha ji bo hemû perçeyên Kurdîstanê û hemû kesên ku ji xwere divêjin “ez jî Kurdim” pêwîstî bi hêzbûnê û xwetanzîmkirinê heye. Dîsa, ne tenê di Kurdîstanê’de, her waha di qada navnetewîde jî divê dengê azadîxwaziya kurdan were bilindkirin. Çewa ku cîwanên Kurd li Kurdîstan û di Tirkîyede li hember vî pêvajoya tecrîtê bê deng namînin û heroj di kolanandê çalekiyan çêdikin, pêwîste ku di

qada navnetewîde û di astekî bilindde jî hin çaleki werin lidarxistin. Divê em qebûlbikin ku, bi taybetî di mehên derbasbûyîde, sazî, yekîtî û komên me yên li Ewrûpa derfetên xwe baş bikarnanîn. Piştî meşa 09’ê Hezîranê, ya ku li Strasbourg’ê çêbû, me çalekiyek dewlemend li Ewrûpa lidarnexist. Him di warê tanzîma gelde û him jî di warê dîplomasiyede kêmasiyên me hene û dive em wan baş bivînin.

Gelê Kurd bê deng nebîne

Piştî pêvajoyek waha dirêj ku parêzerên Serok Apo nikarin her hefteyê biçin gravê û hevdîtinên xwe pêkbînin, divê gelê Kurd bê deng nebîne û bikeve nav hewldanekî bê hempa. Dewlet wê carcaran ji parêzeranre musade bike û bihêle ew biçin gravê bi Serok Apo’re hevdîtinan pêkbînin, lê ew nayê wî wateyê ku wê dewlet dev ji tecrît û konseptê pelçiqandinê berde.

Him ji bo rakirina tecrîtê û him jî bo vala derxistina konseptê pelçiqandinê pêwîstî bi pêvajoyek çalek heye

Weke min li jor jî anî ziman, pêvajoya tecrîtê weke konseptê pelçiqandinê tim li ser gelê Kurd didome. Rêbazên vî pêvajoyê tim dikarin werin guherandin. Ev jî nayê wî wateyê ku siyaseta dewleta Tirk û ya hevalbendên wî li hember gelê Kurd di navxwede guhertinên bingehîn çêdike. Hinek guhertinên ku çêdibin, divê wek encamên fedekariya gelê Kurd werin dîtin. Ger ne ji ber fedekariya gelê Kurdba, ne mîletvekiliyên DEP’î wusa dahatin berdan, ne di televîzyona dewleta Tirkde bi zimanê Kurdî weşan dahate çêkirin û ne jî di qada navnetewîde pirsê Kurdan waqas dahate niqaşkirin. Her gavên ku ji alî dagirkeranve tê avêtin bi fedekariya gelê Kurd çêdibe. Lewma, ger em ji bo azadiyê di tekoşin, divê em bizanibin ku azadî bê bedel destnakeve. Him ji bo rakirina tecrîtê û him jî bo vala derxistina konseptê pelçiqandinê pêwîstî bi pêvajoyek çalek heye.

Di her çar perçeyên Kurdîstanê û li derveyê welat, divê bi yek rihî, bi yek zanistiyê û bi yek îradeyê em Kurd xwe tevger û tanzîmbikin.

Votan Zapata Ölülerimizde Yaşıyor

“O hem bu topraktandı,
hem de değildi; halkımı-
zin savunucusu ve kalbi;
Votan Zapata.”

***

Su anda onbinlerce ka-
dın, erkek, çocuk, yaşlı
tüm Meksika yerlileri, yüz-
lerce ejidos'da kasabalarda,
köylerde ve Meksika kırları-
rındaki kabilelerde birleşmiş
durumdalar. Ellerimiz asfal-
tın kalbine dek uzanıyor. He-
pimiz üç renkli ve ortasında
yılanı parçalayan bir kartal
resmi bulunan bir bayrağın
önünde, aynı sefaleti paylaşı-
yoruz. 501 senedir aynı ortak
unutuluşun içine atılmışız,
aynı boş ölümü biçmişiz. Bir
yüzü, ismin yokluğunu, hayatı riske atmayı ve ölü-
lerimizi diğerlerinin geleceğine adamayı paylaşıyo-
ruz. Hepimiz bu bayrak için aynı adağı paylaşıyo-
ruz: Tüm gökler ve topraklar için, onlara tahakküm
edenleri bir defada değiştirmek.

Bunu yapmak için biz isimsizler, kendini ele
verenler, “profesyonel umutlular” biz dağda olan-
lar, adımları karanlık olanlar, biz saraylarda sesi
olmayanlar, özel arazilerde yabancı olanlar, tarihin
mülksüzleri, vatansızlar, geleceksizler, taze öfke-
nin sahipleri, keşfedilmiş hakikatin sahipleri, nef-
retin uzun gecesine uzanmış olanlar. Sahici kadın
ve erkekler... En küçükler... En onurlular... En
sonuncular... En iyiler...

Bize şimdi gereken şey, sözlerimizi içerisine ala-
bilsin diye kardeş kalbin kapısını açabilmektir.
Ağzlarımızdan hakikatin çıkması lazım, kalbimizi
ellerimiz arasına almamız lazım. Kardeşler, bizim arkamızda kimin olduğunu, bizi kimin yönlendirdiğini, adımlarımız arasında yürüten, kalbimize hakim

Emiliano Zapata

olan, ölülerimizin üzerinde
duranın kim olduğunu bil-
menizi isterdik.

Sonunda hakikati bil-
menizi istiyorduk kardeş-
ler ve işte: Kendimizi ölü-
rken gördüğümüz o uzun
gecenin ilk saatlerinde en
eskilerimiz, ızdıraplarını-
za ve unutuluşumuza yar-
dım edecek birinin oldu-
ğunu söylediler. Sözüünü
uzaktan getiren bir adam,
dağlarımıza ulaştı ve sahici
erkek ve adamların dilini
konuştu. Onun yolu, hem
bu topraklardaydı hem de
değildi; ölülerimizin ağ-
zından, en bilgin yaşlıları-
mızın ağzından çıkardığı
söz kalbimize dokundu.

Bu toprağın tohumu olma-
mış olan ve olmayan biri, ölerek bu toprağa ulaştı.
Yeniden yaşamak için karlık çatılı dağa evini yapı-
rak yeniden yaşamak için yabancı olan kişisel tari-
hini kurban eden biri vardı ve var. Kardeşler. Adı
birçok şeyin arasındaydı ve hala arasında. O duru-
yordu ve yumuşak sözleri ızdırabımız içine giriyor-
du. O hem bu topraktandı, hem de değildi; halkı-
mızın savunucusu ve kalbi; **Votan Zapata.**

Votan Zapata, bu topraklarda doğan ve uzaklar-
dan gelen ışık. Votan Zapata, bizimkilerin arasında
yeniden ve her zaman telaffuz edilen isim. Votan
Zapata, 501 yıldır ölülerimizin arasında yaşayan tit-
rek bir ışık. Votan Zapata, ismini değiştiren, yüzü
olmayan adam, bizi koruyan körpe ışık. Votan Za-
pata gelmiş olduğu halde geliyordu. Hep bizim ya-
nımızdaydı. Umut ölerek, öliyordu. Votan Zapata
gelmiş olduğu halde geliyordu. İsimsiz isim, Votan
Zapata, Miguel ile baktı, Jose Maria ile yürüdü, Vi-
cente oldu. Benito diye çağırıldı, küçük kuşla uçtu,
Emiliano ile ata bindi, Francisco ile haykırdı, Pedro

ile giyindi, ölerek yaşadı, adı olmadan adlandırıldı, bizim toprağımızda. İsimsiz isim Votan Zapata zaten orada olarak geldi toprağımıza. Konuşurken sözünü ağızımızda sakladı. Gelirken zaten oradaydı. Halkın savunucusu ve kalbi, Votan Zapata. Tamamıyla bizim aramızda ve değil... Giderken hala kalıyor... Halkın savunucusu ve kalbi Votan Zapata. Gecenin hakimi... Dağın efendisi... Biz... Halkın savunucusu ve kalbi, Votan Zapata. O bir tane ve bir sürü. Hiçbiri ve hepsi. Orada olduğu halde geliyor. Halkın savunucusu ve kalbi, Votan Zapata.

İşte gerçek böyle kardeşler. Bunu bilmeniz lazımsız. O bizim hayatımızda ölmeyecek. Zaten ve her zaman ölümümüzde yaşıyordu. Halkın savunucusu ve kalbi, Votan. İsimsiz adlandırılıyor, yüzü olmayan surat, herkes ve hiçbiri, sadece bir tek ve bir sürü, yaşayan ölü, halkın savunucusu ve kalbi, Votan. Tapacamino kuşu, hep bizim önümüzde, bizim arkamızda gidiyor. Halkın savunucusu ve kalbi Votan.

İsimsizliğimizin adını aldı, yüzü olmayanların yüzünü aldı, dağda gökyüzü oldu. Adı ve yüzü olmayan yolumuz, bizimle beraber bir isim aldı: **Zapatist Ulusal Kurtuluş Ordusu.**

Bu yeni isimle birlikte tüm isimsizler adlandırılmış oldu. Yüzümüzü örten bu bayrakla birlikte hepimizin bir yüzü oldu. Adlandırılmayan bu

isimler kendi adını söylüyor: Halkın savunucusu ve kalbi, Votan Zapata.

Zapatist Ulusal Kurtuluş Ordusu: Silahlanan taze öfke. Adlandırılmayan isim. Savaş çıkaran adaletsiz barış. Doyuran ölüm. Umuttan kaygı. Neşeli ızdırıp. Sessiz çığlık. Yabancı bir gelecek için temiz bir bugün. Herkes için her şey, bizim için hiçbir şey. Biz, adlandırılmayanlar, tüm zamanların ölüleri, biz onur cahilleri, vatanımızın unutulmuş köşesi. Biz Zapatist Ulusal Kurtuluş Ordusu. Biz, üç renkli kartalın altındaki siyah ve kırmızı bayrak. Biz gökyüzünde nihayet yükselen kırmızı yıldız. Ama asla tek yıldız değiliz, diğerlerinden biriyiz, evet en küçüğü. Biz sadece bakış ve ses olanlar Biz Zapatist Ulusal Kurtuluş Ordusu. Biz halkın savunucusu ve kalbi, Votan.

Gerçek böyle kardeşler. Biz oradan geliyoruz. Oraya gidiyoruz. O, orada olduğu halde geliyor. Ölümü öldürerek yaşıyor. Votan Zapata, baba ve anne, kız ve erkek kardeş, büyük ve küçük, biz, burada olduğumuz halde geliyoruz.

Dans ederek karşılayın hakikatimizi, kalbimizi alın. Zapata bu topraklarda yaşadı, yaşıyor ve her zaman yaşayacak.

**Meksika güneydoğu dağlarından
EZLN**

Zapata Kimdir?

Meksika devriminin önderlerinden ve bir halk kahramanı olan Emiliano Zapata, köylü bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Zapata 17 yaşındayken babasını kaybetti. Bir yıl sonra köylülerin topraklarına el konulmasına karşı protesto hareketine katıldığı için tutuklandı. Tahliyesinden sonra köylülerle birlikte toprak mücadelesini veren Zapata, Meksika diktatörlüğüne karşı ayaklanan Francisco Madero'ya katıldı. Kendisine bağlı küçük gerilla grubuyla önemli başarılar kazandı.

Zapata bir öğrencinin yardımıyla **Ayala Planı** olarak bilinen siyasal ve ekonomik bir plan hazırladı. Bu programı uygulayabilmek için "Toprak ve Özgürlük!" sloganıyla yeni hükümete karşı gerilla mücadelesini başlattı. Zapata savaş sırasında ele geçirdiği toprakları köylülere dağıttı. Zapata'ya bağlı gerillaların hemen tümü köylüydü. Çatışma çıktığı zaman topraklarını bırakıp savaşa gidiyorlar, sonra geri dönerek tarımla uğraşıyorlardı.

Carranza'nın kurduğu mecliste Zapata yanlıları çoğunluğu ele geçince yeni bir iç savaşın başlamasına neden oldu. Carranza yönetimi direnişi kırmak ve gerilla güçlerini dağıtmak için hareket geçtiğinde Zapata, 12 Nisan 1919'da düşürüldüğü bir pusuda katledildi. Emiliano Zapata, Meksika halkı arasında bir efsane kahraman olarak yaşamaya devam ediyor. Günümüzde de 'Zapatistler' olarak bilinen **EZLN**, Emiliano Zapata'dan devraldığı mirası sürdürüyor.

Dünyanın İlk Kürtçe Bilgisayar Sistemi: 'Linux'a Kurdi'

Röportaj: Davut ÖZALP

Bilgisayar işletim sistemi olan Linux'un Kürtçe'sini hazırlamak için çalışmalar yürüten Kadir Dilsiz, projeyi bir an önce bitirmek için Kürt aydın ve yazarlar başta olmak üzere herkesten destek bekliyor.

Çok kullanışlı, canlı ve gelişmeye açık olduğundan dolayı bilgisayar ortamında geleceğin işletim sistemi ve yükselen değeri olarak nitelendirilen Linux'un Kürtçe'si hazırlanıyor. Projenin mimarı ise Fransa'da yaşayan Kadir Dilsiz isimli bir Kürt genci. Dilsiz, Kürtçe'nin ilk defa bilgisayarda kullanılabilmesine olanak sağlayan projesine ilişkin Davut Özalp'ın sorularını yanıtladı.

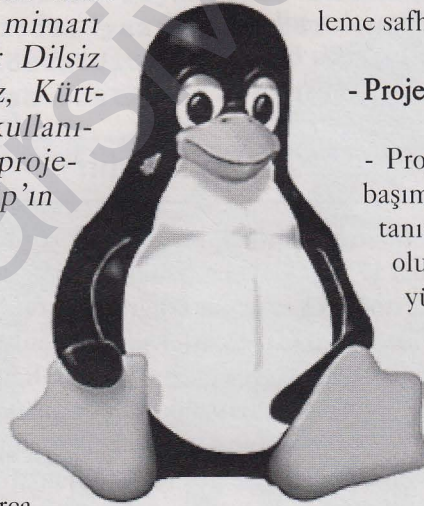
***

- Linux'a Kurdi! Bu fikir nasıl ortaya çıktı?

- Bu projeyi Kürt dili açısından çok önemli görüyorum. Milyonlarca Kürt başka dillerde bilgisayar kullanmak zorunda kalıyor. Bütün etkenlerin yanı sıra bu şekilde de Kürt dili zamanla kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor. Yani bir öğrenci düşünün, okulda başka dilde eğitim alıyor, başka dilde bilgisayar kullanıyor. Bu şekilde kendisini psikolojik olarak Kürtçe'ye tabi ki, konsantre

edemez. Ama Kürtçe bilgisayar kullanan birisi Kürtçe'yi güncel yaşamına koyup daha güzel bir şekilde ürün verebilir ve geleceği de Kürtçe olur. 'Linuxa Kurdi' ile Kürtçe uluslararasılaşacak.

Kısa bir süre önce çıkan Linux Mandrake Community 10 Kürtçe'yi de içerisine aldı. Yani dünyada ilk defa bir bilgisayar sisteminde Kürtçe dilde yüklenilebilecek ve Kürtçe kullanılabilir. Ama tercüme bitmediğinden sadece ilk yükleme safhasında 'Kurdi'yi görebiliyoruz.

- Projeye ne zaman başladınız?

- Projeye 2003'ün Eylül ayında tek başıma başladım. İnternet ortamında tanıdığım 2 kişi de bana yardımcı oluyor. Şu ana kadar tercüme yüzde 2'sini bitirdik. Tercüme biter bitmez 'Linux Mandrake ftp' aracılığıyla rahatlıkla indirilebilecek. Tercüme bitirilmesi için bütün Kürtlerin yardımını bekliyorum. Tek başıma ancak bir yılda yapabileceğim. Ama 30 ya da 40 kişi yardımcı olursa birkaç günde bitirebiliriz.

- Çalışmalarınız nasıl gidiyor?

- Maddi imkansızlıklardan dolayı ağır bir şekilde devam ediyor. 'VB, C, Delphi'de de nosyonlarım

var. Şu ana kadar Windows ile çalışan 2 tane Kürtçe program yaptım. Kurdistan Media Player ve Koçero Web Browser. İkisi de Kürtçe ve isteyenler 'www.kaderland.net' sitesinden indirebilirler.

Ayrıca bütün Kürt sitelerini bir araya toparlamak için yapmış olduğum Kürt arama motoruna bütün Kürt sitelerini ve kendilerinin tanıdığı siteleri **www.kaderland.net**'e kayıt yapmaya davet ediyorum. Bu şekilde Kürt halkı rahatlıkla Kürt sitelerine ulaşabilir ve kendi dillerinde arama yapabilirler.

- Bu çalışmayı bir an önce tamamlamak için neler gerekiyor?

- Bu konuda yardımcı olmak isteyenler, herhangi bir alanda uzman olmaları gerekmiyor. Sadece Kürtçe'yi iyi biliyorlarsa ve bilgisayarı olan herkes benimle '**webmaster@kaderland.net**'ten bağlantıya geçebilirler. Gereken her türlü bilgiyi o arkadaşlara internet aracılığıyla verebilirim, onlara yardımcı olabilirim.

Şunu da eklemek istiyorum; bu sadece bir terçüme projesi değildir. Aynı zamanda 'Linux Kurdistan'ın kuruluşudur. Bundan dolayı destek vermek isteyen bütün herkesi bekliyorum.

Kürtçe bilgisayar programı yapılmasında sponsorluk yapmak isteyen her kuruma da açığım. Teklifte bulunmak isteyenler benimle bağlantıya geçebilirler.

Geniş yelpazede oluştu

Temelde çok kullanıcı ve çok görevli bir bilgisayar işletim sistemi olarak bilinen Linux güçlü bir işletim sistemi olan UNIX'in çok gelişmiş bir türevidir.

Linux'un kalbi olan kernel (çekirdek), başta Linus Torvalds olmak üzere dünyanın dört bir yanındaki yüzlerce programcı tarafından oluşturuldu. Linux sadece Intel değil, Sparc, Alpha, Macintosh platformlarında da çalışabilir bir sistem. Linux'a Kurdi'nin internet adresi ise <http://www.linux-ku.com/>

KARAMSAR OLMAK ZOR DEĞİL

**ZOR OLAN
ÇILGIN BİR FIRTINADAN SONRA
GÖKKUŞAĞI GİBİ
GÜLÜMSEYEBİLMEKTİR...**

**KUCAKLAMAYA
KOLLARININ YETMEYECEĞİ
BİR AĞAÇ, BİR TOHUMLA BAŞLAR;**

**EN UZUN YOLCULUKLAR,
BİR ADIMLA BAŞLAR;**

**GERÇEK SEVGİLER İSE
BİR TEBESSÜMLE BAŞLAR...**

**ANNEM HER FIRSATTA ÇOCUKLARINA
GÜNEŞE DOĞRU ZIPLAMALARINI
ÖĞÜTLERDİ**

**GÜNEŞE ULAŞAMAZDIK AMA
HİÇ OLMAZSA
AYAKLARIMIZ YERDEN KESİLİRDİ**

Z.N. HURSTON

Felsefe

Olmaz Felsefesi

“Oblomovizm, felsefi bir durumdur. Feodal aristokrasinin kendini değiştiremediği noktada ulaştığı en son miskinlik durumudur. Oblomovlukla olmaz. Hiç düşünme, kafa yorma, hiç kendini planlama, örgütleme, gerçekten yerli yerince bir emek, çaba sahibi olma ancak başkaları kulağından tutar bir şeyler yaptırmaya yönelirse iyi kölelik, hizmetçilik yap. Kürtlere “herkesin askeri” diyorlar. Herkesin askerliğini yap ama kendine hiçbir şey yapma. Böyle olmaz, bu tür yaklaşımları, anlayışları aşmak gerekli. Unutmayalım ki Kürt toplumu üzerinde bilinçli bir biçimde böyle bir egemenlik sürdürülüyor. İnsanlar bu hale kendiliğinden gelmediler, getirildiler.”

***

İdealizm, imkanları elinde tutanların felsefesidir

Kendimizi kandırmamız gerekiyor. Yapılamaz diye bir şey yok. Olmaz düşüncesi, idealist bir felsefedir. İdealist felsefe, imkanları elinde tutanların felsefesidir. Kendileri için olmanın bir sakıncası yok. Çünkü başkalarını olmaza inandırdılar mı imkanları daha rahat ellerinde tutarlar. Baskıyı ve sömürüyü kolay uyguladıkları için olmazı dayatıyorlar. İdealizm, sömürgecilerin, emperyalistlerin, burjuvaların, feodallerin, ağaların ve beylerin felsefesidir. Öyle halka yarar getiren bir düşünce tarzı değildir. Kendimize olmaz anlayışını dayatmayacağız. Olmazı bir felsefe olarak almayacağız, öyle düşünmeyeceğiz. Yoksa insan parçalanır, ayak bağı yük olur, yok olup gider, fazla yaşayamaz.

İnkarcılık idealist olmanın bir sonucudur

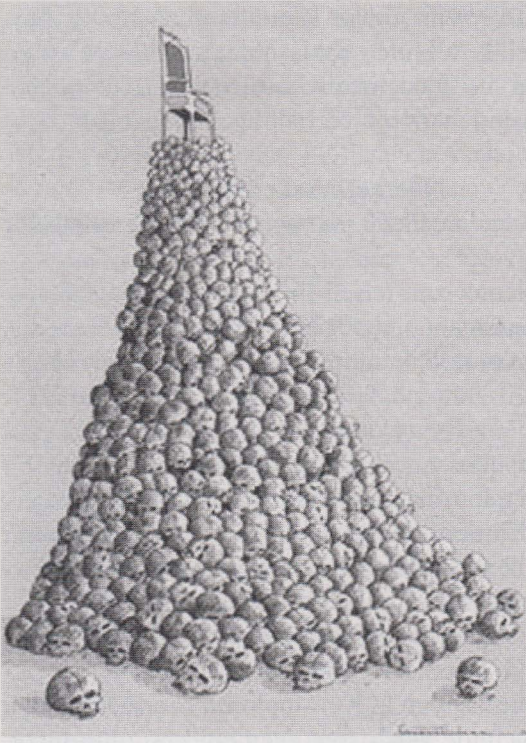
Eski Kürt yaklaşımıyla olmuyor. Eski Kürt yaklaşımı derken, yabancı egemenliğin ve onunla işbirliği yapmış, onun uşağı haline gelmiş ağaların, feodallerin temsil ettiği, yarattığı Kürt’ü tanımlıyoruz. Biz böyle Kürtlüğü reddettik. PKK onun karşıtıdır. Bazıları bu Kürt’ü getirip “en doğru Kürt budur” diye gözümüzün içine sokmaya çalışıyorlar. Bu kadar inkarcılık doğru bir tutum değil. İnkarcılık, idealist olmanın sonucudur. Materyalist değil, metafizik bir bakış açısına sahip. Hepimiz çok veya az, şu veya bu şekilde böyle yapıyoruz. Kendimizi doğru eğitmezsek, PKK felsefesinin ruhuyla donanmazsak eski Kürtlüğü yaşarız. Bunu yadırgamamak gerekiyor. Çünkü nedenleri var ve bu nedenler ortadan kaldırılmadıkça bu hep varolacaktır. Dolayısıyla nedenlerini ortadan kaldırmamız gerekiyor.

Bunu nasıl yapacağız?

Öncelikle gerçekten amacımız var mı; amaçlarımızın doğru olduğuna inanıyor muyuz; bu halke yeni bir yaşam gerektiğine inancımız tam mıdır; varolan yaşamı gerçekten reddediyor muyuz; ruhumuz, duygularımız, bilincimiz ve davranışlarımızla bu kötüdür diyor muyuz; yoksa kabul ediyor muyuz? Bunlar belli değil.

Mevcut olanı reddedip yenisini arama zayıf, arayışçılık yok. Çünkü başımızda bulunanlar, “aramayın, yeniye ulaşmayın, sizin yeniye ihtiyacınız yok” diye öğütlemiş, böyle eğitmiş ve şekillendirmişler. Böyle ruh vermiş, psikoloji kazandırmış ve düşüncelerimizi, duygularımızı buna göre şekillendirmişler. Bunu hiç görmeden, eleştirmeden, ne anlama geldiğini fark etmeden, buna karşı mücadele etmeden düşünce değişimi ortaya çıkmaz.

Bir halk nasıl yaşamamalı?

Beğeni, kabul-ret ve yaşam ölçülerimiz gelişmelidir. Daha iyi yaşamların olacağına inanmalıyız. Dünya değişti, insanlık çok fazla ilerledi, başka insanlar çok daha değişik biçimde yaşıyorlar ve bu yaşam Kürtlerin de hakkıdır. Bazılarının Kürtlük adına yaptığı, o yaşama ulaşmak değildir. Gidip onun süpürgecisi, uşağı ve bulaşıkçısı olmak o yaşamı yaşamak değildir. Bazıları "biz öyle yaşarız" diyor. Allah kahretsin o yaşamı! Ona mı yaşam diyeceğiz? Böyle yaşamayı esas alıp "bir halk böyle yaşamalı" demeyeceğiz. Kimse böylesi bir yaşamı, insanlığın ulaştığı düzeyi ifade eden bir yaşam olarak tanımlayamaz. Kimse gidip onun bunun kapısında süpürgeci, bulaşıkçı olup da "ben de bunların içine katıldım. İnsanlığın ulaştığı düzeye ulaştım. Bakın yan yanayız, birlikte bulunuyoruz" diyemez. O tarzda oluşa bir şeye ulaşma denilmez.

Anlayamıyorsak, bilincimiz yetmiyorsa, kendi yarattığımız maddi ortam bize çok fazla ileri bir şey göstermiyorsa, başkalarının yarattığı maddi ortamın içinde kendimizi görebiliriz. Çünkü dün-

Beğeni, kabul-ret ve yaşam ölçülerimiz gelişmelidir. Daha iyi yaşamların olacağına inanmalıyız. Dünya değişti, insanlık çok fazla ilerledi, başka insanlar çok daha değişik biçimde yaşıyorlar ve bu yaşam Kürtlerin de hakkıdır. Bazılarının Kürtlük adına yaptığı, o yaşama ulaşmak değildir. Gidip onun süpürgecisi, uşağı ve bulaşıkçısı olmak, o yaşamı yaşamak değildir. Bazıları "biz öyle yaşarız" diyor. Allah kahretsin o yaşamı! Ona mı yaşam diyeceğiz?

ya o kadar bir araya geldi, yakınlaştı ve iç içe geçti.

Eskiden böyle değildi. Bir yerde olan başka yerde olanın durumunu bilmiyordu, farkında değildi. Onun için de onun ulaştığı düzeyden yararlanamıyordu. Ama şimdi bu çok büyük ölçüde aşıldı. Yerküre bütünlük haline geldi. Yerkürede yaşayanlar bir araya geldiler. İnsanların birleşmesine karşı olan düşünceler olabilir ama bu düşünceyi reddediyoruz.

Materyalist yaklaşımla dünyaya ve yaşama yaklaşılmıyorsa bu kadar gelişme olmazdı

İnsanlığın böyle iç içe geçmesi iyi bir gelişmedir. Yoksa herkesin paramparça olduğu, doğada yaşayan hayvan toplulukları gibi birbirinden habersiz, birbirini etkilemeksizin, etkilediği zaman da birbirine hiç destekte bulunmadığı bir yaşam durumunu iyi bir yaşam durumu olarak kabul edemez, algılayamaz ve ele alamayız. Bu düzeyde bir gelişme, dev bir gelişmedir. Hiç kimse küçümsememelidir. Diyalektik materyalizme yüzde yüz uygundur. Zaten onun yaşama aktarılmasıyla veya yaşamın öyle bir bilinçle yaratılma çabalarıyla bu düzey ortaya çıktı.

Yoksa diyalektik yöntem ve materyalist yaklaşım ile dünyaya, yaşama yaklaşılmıyorsa, doğa ve toplum olayları böyle ele alınmıyorsa bu kadar gelişme ortaya çıkmazdı. Bu kadar dev ekonomik gelişme, sanayi devrimi ve bilimsel teknik devrim olmazdı. Yerkürenin bu kadar bütünlleştirilmesi, bilinir hale gelmesi, insanların bu yerküre üzerinde birbirini etkiler hale gelmesi asla mümkün olmazdı. Bunların hepsi diyalektik materyalist düşünce tarzıyla ortaya çıkan gelişmeler oldu.

İnsanlık metafizikle de belli gelişmeler sağladı. İdealizmle de bir ilerleme yaşandı. Dinler önemli gelişme adımlarını ifade etti, insanlığa önemli adımlar attırdı. Belli düzeyde gelişmeler ortaya çıkardı. Diyalektik materyalizmin bir bilim haline gelmesiyle ve bu bilimin metafiziği, idealizmi ciddi biçimde geriletmesiyle büyük gelişmeler ortaya çıktı. İnsanlık 200-300 yıldır dev gelişmeleri yaşıyor. Biz bunlardan yararlanabiliriz. Kendimiz yaratmadıysak da başkalarının yarattığı gelişmeleri görebilir, öğrenebilir ve o yaşama göre geri olanı eleştirebilir, reddedebiliriz.

“Olmaz” denilerek bir sonuca ulaşılmaz

Nihayetinde bu gelişmeleri insanlar yaratmış. Biz de yaratabiliriz, öyle bir yaşam düzeyini biz de yakalayabiliriz. Ama bu yaşamı doğru anlamakla, çaba harcamakla, doğru düşünceler temelinde çalışmakla olur. Yoksa “olmaz” diyerek o sonuca ulaşılmaz. Diğer yandan köle gibi, ruhuna kadar köleliği sindirmiş olarak gidip hizmetçiliğe devam ederek de o yaşama ulaşılmaz.

Demek ki öğrenmek, olmazı ve köleliği, hizmetçiliği reddetmek gerekiyor. O zaman insanlığın ulaştığı yaşam düzeyini doğru ve gerçekçi anlamak, onun kendimizin de hakkı olduğunu bilmek, kabul etmek ama bunu başkasından çalarak, başkasının yarattığı üzerine konarak değil; çalışarak, kendimizi örgütleyerek, kafamızı çalıştırarak yaratmamız gerekiyor.

Kendiliğindencilik ve keyfiyetçilik aşiretçiliğin ve feodalizmin yarattığı rehavettir

Böylece Kürdistan’da da gelişmeler ortaya çıkar. Kürt insanı ve Kürt halkı da insanlığın ulaştığı gelişme düzeyini, ölçülerini yaşar hale gelir, yaşayabilir ve onun da hakkıdır. Böyle yaparsa kesinlikle yaşama gücünü ortaya çıkartır. Ama böyle yapmazsa çıkartmaz. Böyle yapılmıyor, böyle bir bilinç gelişmiyor, bu bilinç doğru algılanmıyor, bu bilincin gereklerine göre hareket edilmiyor, donanılmıyor. Ondan sonra kendiliğinden böyle bir sonuç ortaya çıkmayınca “bakın çıkmadı” deniliyor. Tabi ki durduk yerde böyle

bir düzeye ulaşılmaz. Kendiliğindencilik ve keyfiyetçilik, tehlikeli yaklaşımlardır. Bunlar, aşiretçiliğin ve feodalizmin yarattığı rehavet oluyor. İşin içinde tam bir tembellik, oblomovluk var.

“Herkesin askerliğini yap; ama kendine hiçbir şey yapma” felsefeli aşılmalıdır

Oblomovizm, felsefi bir durumdur. Feodal aristrokrasinin kendini değiştiremediği noktada ulaştığı en son miskinlik durumudur. Oblomovlukla olmaz. Hiç düşünme, kafa yorma, hiç kendini planlama, örgütleme, gerçekten yerli yerince bir emek, çaba sahibi olma ancak başkaları kulağından tutar bir şeyler yaptırmaya yönelirse iyi kölelik, hizmetçilik yap. Kürtlere “herkesin askeri” diyorlar. Herkesin askerliğini yap ama kendine hiçbir şey yapma. Böyle olmaz, bu tür yaklaşımları, anlayışları aşmak gerekli. Yaşama doğru yaklaşım olmuyor. Bu tür bakış açılarını verenler sorumludurlar.

Unutmayalım ki Kürt toplumu üzerinde bilinçli bir biçimde böyle bir egemenlik sürdürülüyor. İnsanlar bu hale kendiliğinden gelmediler, getirildiler. Süs olsun diye de getirilmediler. Bu insanları, bu toplumu bu hale getirenler sadece dönüp bakmak ve gülmek için yapmadılar. Bundan çıkar sağlamak için yaptılar.

Demek ki bu tür bakış açıları ve yaşam anlayışları başkalarının işi ve başkalarına hizmet ediyor. Başkalarının, sömürgeciliğin, yabancı egemenliğin, emperyalizmin, egemen olanın, baskıcının verdiği. Bir kader ve zorunluluk değil, bilinçli bir biçimde verilir. Bunu görmemek, anlamamak, bu düzeyde bilincine varmamak gerçekten geri bir durumdur.

İsyancılık, bunu görmemek oluyor. Bunu görmüyor ama köle gibi kullanıldığını fark etmesi veya hissetmesi kör isyanı doğuruyor.

Ama bu durumu bilinçli bir biçimde görmesi devrimci eylemi ve politikacılığı doğuracak. Modern bir bakış açısını, felsefi anlayışı, ideolojik, siyasi bilinci ve örgütlülüğü yaratacak. Bilinçli bir biçimde bunu anlamayan, adeta içgüdüleriyle üzerine uygulananı reddedip isyana kalkmayı artık aşmak gerekiyor. Bu durum gelişmemişliği ifade ediyor, geriye götürüyor.

BİR GECEİNİN YAŞATTIKLARI

Mahir DERSİM

**Bir grup gerilla,
Dersim-Ovacık yolu üzerinde
eylem yapmıştı.**

**Eylem birkaç saat önce
yapılmış olmasına rağmen
tüm çevre köyler duymuştu.**

**Köyde, genç yaşlı,
kadın erkek herkes
bu eylemi konuşuyor
ve gündüz ortasında
böyle bir eylem yapmanın
imkansızlığını anlatıyorlardı.
Silah seslerine ve inanılmaz
eylem haberlerine yabancı
değildik.**

**Hemen hemen her gün
bir patlama haberi veya
gerilla macerası duyuyorduk.**

**Ama gündüz ortasında,
merkeze bu kadar yakın bir
caddede eylem yapılmış
olması şaşırtıcıydı.**

**Belki de bizi şaşırtan,
cesaretin büyüklüğü idi.**

Sizlere bir çatışmada nasıl direndiğimizi, eylem anında kalp atışlarımızın nasıl hızlandığını veya bir yoldaşın kanının elimizi nasıl yaktığını anlatmayacağım. Ne açlıktan ne susuzluktan ne de günlerce soluduğumuz barut kokusunun ağırlığından bahsetmeyeceğim. Sizlere bir yol yürüyüşünde yıldızlara nasıl göz kırptığımızı, karanlığın içinden uzanan elin kutsallığını, yoldaşın dünyalara değişmediğimiz tarif edilemez gülüşünü, gecenin devriliş yerini güne bırakışını mevziden seyretmenin inanılmaz heyecanını, soğuktan titrendiği bir anda el ele tutuşup halaya durmanın zevkini anlatmaya kalksam kitaplar yazılır.

Yaşadıklarımız acı ile hüznün, iyilik ile kötülüğün, komedi ile dramın ince bir çizgiyle birbirinden ayrıldığı anlardır. Hafızalarda kalanlar ise derin izler bırakanlardır. Bunlar ya büyük bir dönüşüme yol açmıştır yada bir ilktir. En zor anlar bile unutulmamışsa eğer, bilin ki zorun yarattığı güzelliştir belleğe işleyen. Çünkü 'zor' olan her şey zamanla aşılır. Yıllar sonra dönüp bakınca, yaşananlar kimi zaman hoş, kimi zaman buruk bir gülümseme olarak kalır yüzümüzde. Yeni zorluklar ve acılarla karşılaşınca bir gün onun da üzerinin soğuk bir külle kapanacağını biliriz. Ama üzerinden yıllar da geçse,

kilometrelerce uzağa da gitsek asla unutulmayanlar vardır.

Adı duyulmamış, tanınmamış olanlar var ki, bunların ne büyüklükleri ölçüye vurulur ne de sayıları hesaba gelir. Onlar ki yüz yıllar boyu yaşanan günahı temizlediler alınlarımızdan. Onlar ki yeniye sevdalarını bir kuşun uçuşunda, bir karıncanın telaşında, bir ceylanın güzelliğinde gördüler ve kendilerini onlardan bir parça saydılar. Onlar ki unutulmuşlar adına tarihe ak bir sayfa açtılar ve isimlerini yazma gereği bile duymadılar. Sadece beş kelime ile kendilerini ifadelendirmeyi yeterli gördüler: **Şehit!**

Her biri bir dünya, her biri bir efsanedir. Bir anıyla, bir romanla onların duygularını, hayallerini, öfkelerini, sevgilerini anlatmak mümkün değildir. Onları anlamak ve hissedebilmek için hayallerini ve yaşamlarını paylaşmak gerekir.

***

1993 yılı Temmuz sonlarıydı. Yaz tüm kavuruculuğu ile sürüyordu. Rüzgar, kendini ya geceleri birkaç saatliğine ya da güneş doğmadan hissettiriyordu. Dağların güney yamaçlarında yavaş yavaş sararmaya başlayan otlar en küçük esintide bir sağa bir sola yatıyordu.

Köyün üzerine sıcak hava göktüğünde herkeste uyuşukluk görülmeye başladı. Bugün köyde görülen canlılık farklı bir şeylerin olduğunu gösteriyordu.

Çünkü bu saatlerde köylüler ya uyurlar ya da bahçelerindeki ağaçların diplerinde soğuk ayranlarını yudumlayarak sohbet dalarlardı. Oysa bugün birbirlerine hayretler içinde bir şeyler anlatıyor, heyecanlarını yatıştırarak sorular soruyorlardı.

Kısa bir süre sonra tüm köy halkı olup biten her şeyi öğrenmişti. Bir grup gerilla, Dersim-Ovacık yolu üzerinde eylem yapmıştı. Eylem birkaç saat önce yapılmış olmasına rağmen tüm çevre köyler duymuştu. Köyde, genç yaşlı, kadın erkek herkes bu eylemi konuşuyor ve gündüz ortasında böyle bir eylem yapmanın imkansızlığını anlatıyorlardı. Silah seslerine ve inanılmaz eylem haberlerine yabancı değildik. Hemen hemen her gün bir patlama haberi veya gerilla macerası duyuyorduk. Ama gündüz ortasında, merkeze bu kadar yakın bir caddede eylem yapılmış olması şaşırtıcıydı. Belki de bizi şaşırtan, cesaretin büyüklüğü idi.

Arkadaşlar evimize sık sık uğradı. Ailemin devrimcilere sempatisi ve desteğinin yanında, ben de uzun zamandır milislik yapıyordum. Ailem tüm devrimcilere değer verir, onları elinden geldiğince desteklerdi. Benim hayallerimi dolduran sadece PKK gerillalarıydı. Onlarda beni çeken o sihirli şeyin ne olduğunu çok sonra öğrendim. O zamanlar adına 'macera' diyordum. Ve bu, benim için yaşam tercihi haline gelmişti. Yaşamımı onlara göre programlıyor, onlar gibi konuşmaya, onlar gibi davranmaya ve onlar gibi düşünmeye çalışıyordum. Ama biliyordum ki, bulunduğum yerde ne yaparsam yapayım onlar gibi olamayacaktım.

"Arkadaşlar yakınlarda olmalılar" diye düşündüm ve beklemeye başladım. Onları bekliyordum. Eylem yorgunlarının birazdan kapımızı çalacaklarını, sonra

gecenin zifirisine kapılıp gideceklerini düşündüm. Gülüşlerini, şakalarını hayalimde canlandırdım. Bazen perdeyi aralayıp dışarı bakıyordum. Bazen de gözümü kireci dökmüş tavanımızdan ayırmadan dağlara gidip geliyordum. Heyecanımı saklayamıyordum. Hızlı hızlı hareket ediyor, bir şeyi uzun süreli yapamı-

yordum. Ya oturuyor ya uzanıyordum. Ya da hiç çalınmadığı halde kapıyı aralayıp bakıyordum. Sonra bir an duruldum. Yine hayallere daldım. Mesela bir gecede dağları aşip başka bir dağın zirvesinde başımı çantama dayayarak uyumak, ya da soğuk namluyu birkaç saniye içinde kızıla çevirmek, bir şafak vakti gözümü kısımadan, güneşin doğuşunu seyretmek, içimdeki sesi çığılğa çevirmek istiyordum. Ve daha çok şey...

Gece geçmek bilmiyordu. Saat 10 olmasına rağmen sanki gece birazdan güne evrilecekti. Tahta kapı yavaşça çalındı. Hem duyuluyor hem duyulmuyordu. Yavaşça dokunan parmaklar sanki "bizi bekleyen için çalıyoruz" diyordu. Koştum, kapıyı açtım. Bunlar beklediklerimdi. Kapımda duranlar, geceyi yarıp gelen eylem yorgunlarıydı. Gözlerime inanamıyordum. İçimdeki o kıpır kıpır heyecanın doruğa ulaştığını duyumsuyordum. Hislerin sezgilere karıştığı bir duygu, bu gece onların geleceklerini söylemişti. Oysa eylem çok uzak bir yerde yapılmıştı ve ben o eylem için görevlendirilmemiştim. Buna rağmen onların geleceklerini hissetmiştim.

Gruptan iki arkadaş dışındaki arkadaşları tanıımıyordum. Daha sonradan, tanımadığım arkadaşların Amed eyaletinden geldiklerini öğrendim. Oldukça yorgun görünüyorlardı. Sırayla otururlarken silahlarını hemen yanlarına, duvara yasladılar. Sabahtan beri söylenen tüm sözler canlandı kulağımda. Aklımdan bin bir şey geçiyor, ne yapacağımı bilmiyordum. İçlerinden gözlüklü, uzun boylu olanı dikkatimi çekti. Grup komutanı olduğunu tahmin etmiştim.

Gruptan iki arkadaş dışındaki arkadaşları tanıımıyordum. Daha sonradan, tanımadığım arkadaşların Amed eyaletinden geldiklerini öğrendim. Oldukça yorgun görünüyorlardı. Sırayla otururlarken silahlarını hemen yanlarına, duvara yasladılar. Sabahtan beri

söylenen tüm sözler canlandı kulağımda. Aklımdan bin bir şey geçiyor, ne yapacağımı bilmiyordum.

İçlerinden gözlüklü, uzun boylu olanı dikkatimi çekti. Grup komutanı olduğunu tahmin etmiştim. Davranışları saygın ve mütevazıydı. Ağzından çıkan her sözcüğü havada kapıyor, bir diğerini bekliyordum. Geliş amaçlarını açıklamak istiyordu. Farklı dünyaların birbirine benzemeyen parçaları gibiydik. Aramızda asırları alacak kadar büyük bir uzaklık vardı sanki. Bu, duygularda mı böyleydi yoksa düşüncede mi, bilemiyorum. Gecenin karanlığını paylaştığım bu insanlara asırlar kadar uzak olsam da dokunacak kadar yakın olduğumu biliyordum. İsimleri veya ait oldukları yerler hiç önemli değildi. Çünkü aramızda mekandan ve zamandan da öte bir bağ vardı. Adını koyamıyordum. Yüreğim bu kadar duyguyu taşıyamayacak kadar küçük ve olması gerekeni yaratamayacak kadar güçsüzdü.

O gece bir sondu ya da sonu olmayan bir başlangıç. İlk değildi yaşadıklarım ama ilk kez dolup taşıyordum ve artık aramızda serili duran bu uzaklığı ilk kez bir koşuda aşmak istiyordum. Coğrafyaya yabancıydılar. Ayrıntıları ile tanımadıkları bu arazide başarılı bir eylem yapmış olmalarına rağmen geri çekilme kaygısı duyuyorlardı. İçimi başarıyı paylaşamamanın ezikliği buruyorsa da, kaygılarına ortak olmayı şans gibi görüyordum.

Düşman, sabah erkenden eylem alanına ve geri çekilme yapılabilecek her yere operasyon başlatacaktı. Köyümüz ve yakın çevresi, gerilla için fazla kullanışlı değildi. Ayrıca düşman alanı ayrıntılarına kadar tanıyordu. Bu nedenle onların çok uzak bir alana gitmeleri gerekiyordu.

- *Bize yardım eder misin?* diye sordu Ali İhsan arkadaş. Cevabım, günler öncesinden hazırlanmışım gibi kendiliğinden, biraz da aceleyle çıkıverdi ağzımdan:

- *Elbette*, dedim.

Onları Kızılkayalar'a götürecektim. Kızılkayalar, düşmanın tanımadığı bir alandı. Aslında arkadaşlar da fazla kullanmıyorlardı. Eğer bu gece oraya ulaşırsak, ertesi gün çıkabilecek bir operasyon Kızılkayalar'ın dışında kalacak, kalmasa bile hiçbir etkisi olmayacaktı. Bunları Ali İhsan arkadaşına anlattım. Gözlüklerinin arkasında olmasına rağmen gözlerinin ışıldadığını görüyordum. Bana büyük zevk ve onur veren bu görevin başarıya ulaşacağını duymak, belli ki onu da mutlu etmişti. Yüzünde gülümsüme belirdi:

- *Bizi oraya götürür müsün? Kızılkayalar'a giden yolu bilmiyoruz*, dedi. Kendimi bu göreve çoktan hazırlanmış olduğumu hissettirircesine başımı salladım.

Gece tüm sessizliği ile çökmüştü köyün üzerine. Yaşam karanlıkta sürüyordu. O gece karanlıkla dost oldum. Kaygılarımın, korkularımın, sıkıntılarımla kapılıp gittiği kara bir nehir gibi geliyordu bana. Çocukluk korkularım, gençlik arayışlarım, sonu gelmeyen maceralarım ve devrim hayallerim hepsi birbirine karışmıştı. Ama her şey hem çıplak hem de sadeydi. İçinde ne abartı ne de küçümseme vardı.

- *Kızılkayalar'a sadece bir defa gittim. Yolu hayal meyal hatırlıyorum ama hafızamı zorlarsam çıkarabilirim*, dedim.

***

Her şey yerli yerine oturmuş, sadece harekete geçmek kalıyordu. Ancak ailemin bundan hoşlanacağını zannetmiyordum. Gecenin bir vaktinde bir grup gerilla ile sabaha operasyon yapılacağı neredeyse kesinken, dağlara gitmeme asla izin vermeyeceklerdi. Onlara keskin bir tavır alıp gitmem gerekiyordu ki, bu da önü alınamaz birçok sorun doğuracaktı. Ya da gitmeyecek, arkadaşları tehlikenin ortasında bırakacak ve bunun sonrasındaki acıyı hayatım boyunca çekecektim. Kararımı gitmekten yana vermiştim. Bir üçüncü yol bulabilir umuduyla kaygılarımı Ali İhsan arkadaşına da anlattım.

Gruptaki arkadaşlar, tavır almam gerektiğini, ailemin tutucu yaklaştığını söylediler. Gerçeklik böyle olabilirdi ama bunu daha zararsız ve ikna edici bir yöntemle çözebilirdik. Gruptaki arkadaşlar bu tavırı benim almam gerektiğine inanıyorlardı. Ama Ali İhsan arkadaş farklı düşünüyordu.

- *Ben konuşurum*, dedi. "*Kendi işimizi yapalım daha sonra ne olursa olsun diyemeyiz*" diye ekledi. Bir farklılık ve incelik vardı bu tavırda. Halk ve gerilla arasındaki bağı çok hassas ve incelikli ele almasından kaynaklanan bu tavırı anlamam uzun zaman olsa da o gece beni zor durumdan kurtarması bunun göstergesiydi.

Ailemle uzun uzun konuştu. Olgun ve saygılı tavırları vardı. Sesinde ve yüzündeki ifadede ne bir kandırma ne de emir hissediliyordu. Sadece karşısındaki insanları, duygularının yanında mantıklı ve gerçekçi düşünmesi konusunda ikna etmeye çalışıyordu. "*Oğlunuz bizi götürecektir*" deyip çıkabilirdi ya da bana

“sen git söyle” de diyebilirdi. Hangi şekilde olursa olsun bu sorun çözülecekti. Ama sonrası benim ve ailemin yaşayacağı sorunlardı. O, bunların yaşanmasını istemiyordu. Eylemden geldiklerini, çok yorgun olduklarını, ancak bu gece uzak bir alana gitmeleri gerektiğini ve en önemlisi de araziye tanımadıkları için yarın çatışmaya girebileceklerini söyledi. Bu nedenle benim onlara öncülük yapmam için izin istedi. Ailem kabul etti. Onları etkileyen, arkadaşların zor durumda olmaları mıydı, bilemiyorum. Ama şundan eminim ki, onun yaptığı her davranış, söylediği her söz beni etkilemişti. Adını koyamadığım, çözemediğim bu duyuyu sadece hissediyordum.

Saat 11’i geçiyordu. Yıldızlar ışıltılı yanıyordu. Temmuz sıcağına inat bir rüzgar esiyordu serin serin. O da benim gibi kaçamak bir gece yaşıyordu. Hiç yolunun düşmediği bir vadiye gelmişti. Belki o da başka serüvencilere yol gösteriyordu. Bitmesini istemediğim ve yaşamım boyunca unutmadığım bir gece başlıyordu. Zaman, duygularıyla yaşayacaklarım arasına bir uçurum gibi giriyordu. Tan vaktine kadardı her şey, doruğa ulaşmıştı heyecanım, merakım, gururum ve sevgim. Kim olduklarını, nasıl insanlar olduklarını bilmeden, sadece içinde oldukları ve yaratmak istedikleri dünyaya duyduğum özlem, beni akıl almaz bir şekilde sürüklüyordu.

Güzel, inanılmaz derecede heyecanlı olduğu kadar tehlikeliydi de. Bir yanım atıldığı bu maceranın doyumsuz hazzı ile coşarken, diğer yanım kaygı taşıyordu. Kaygım “yapabilir miyim?” sorusunun ötesine gitmediği halde, tahterevallinin bir ucunu kaldıracak kadar ağır olabiliyordu. Belki de kaygılar beni inanılmaz bir hevesle çeken bu duygunun tamamlayıcısıydı. Macera, dengeyi korumaktı belki de. Başına geleceklerden korkmak ama ulaşacağının da tarif edilemez heyecanının tadına varmak. Öyle ki, bazen küçük bir düşünce ile panik oluyordum, bazen de kendimi yıldızlara dokunacak kadar yakın hissediyordum.

Ali İhsan arkadaş yol planını öğrenmek istedi. Kızılkayalar yolu üzerinde Dersim-Erzincan caddesi ve Harçık nehri vardı. Bu iki geçiş en tehlikeli yerlerdi. En geç saat 01’de nehri geçmiş olmamız gerekiyordu ki şafak sökmeden Kızılkayalar’a ulaşabilelim. O an, o yoldan sadece bir defa geçtiğimi, bu nedenle yolu kaybetme ihtimalimin olduğunu söylemeden edemedim. Söylediklerim bir şeyleri değiştirebilir hatta başladığı-

na inanmadığım bu geceyi hemencecik bitirebilirdi de. Korkarak ve sonucuna katlanmaya hazır bir şekilde, söylediklerimin yüzlerinde yarattığı ifadeye bakmadan edemiyordum. Birazdan birisi “o zaman bizimle gelme” diyecek diye beklerken, kalp atışlarım soluğumla yarışıyor gibiydi. Ali İhsan arkadaş görmüş geçirmiş bir edayla gülümseyince, bunun ne anlama geldiğini anlamıştım. Söze gerek kalmadığı halde tartıştık. Yarı şaka yarı ciddi konuşuyordu. Tüm kaygı ve korkularımı gidermeye çalıştı. Güvensizlik ve güçsüzlüğe izin vermiyordu. Aslında kendisine duyduğu güvenden kaynaklanıyordu bu.

- *Bu alanı tanımıyorum ama arazide yol bulmayı bilirim. Sana yardımcı olurum, dedi.*

Ve çok önemsiz bir şeymiş gibi fazla uzatmadan hazırlıkların tamamlanıp tamamlanmadığını kontrol etti. İki arkadaş köyde kaldı. Ertesi gün gelecek olan yeni savaşı grubunu bekleyeceklerdi. Onları da sonra arkadaşlara ben ulaştıracaktım. Her şey bizi dinliyor gibiydi. Odanın duvarları, ailem, uzaktan gelen köpek sesleri, rüzgar, dağlar, yıldızlar, köyümüz... Sanki dikkat kesilmiş bizi dinliyorlardı. Sessiz bir anlaşma içindeydik. Ne onlar bu gece bana karışacak ne de ben onlara bağlı kalacaktım. Sonsuz bir boşluğa atlanmış gibi hafif, korkusuz ve hesapsız olacaktım.

Ali İhsan arkadaş yola çıkmadan önce eylemde aldıkları bir silahı bana uzattı. Geçici de olsa birkaç saatliğine yaşam ile ölüm arasındaki sınırdaydım. Soğuk namluya dokunduğumda parmaklarımdan yüreğime ve beynime akan sıcak bir nehir hissettim. Gerilla değildim ama silah beni bir taraf yapmıştı. Yaşamın bu yöntemini bir geceliğine de olsa öğrenecektim. Kendimi savunma esas olsa da, içimde önünü almakta zorluk çektiğim istemlerim vardı.

- *Bu silahı al. Bir arkadaş da seninle birlikte öncü olacak, dedi.* Rahat hareketleri, benim mucize diye adlandırdığım tüm olayları daha da gizemleştiriyordu.

Yola koyulduk. Gece her taraf sessizdi ve biz ondan daha sessizdik. Patikalar yıllardır bizi bekliyormuş gibiydi. Engel olacak tek bir taş ya da izleri kaybettirecek ot yığınları yoktu. Neredeyse süpürüldüğünü düşünecektim. Yıldızlar yağacak gibiydi. Rüzgar yüzümü yalayıp geçtiğinde, rüzgarın hızına yetişmek için adımlarımı hızlandırdım. Yorgunluk, bardaktan boşanan su gibi akıyordu bedenimden.

Öyle hızlı yürüyordum ki, öncülük yaptığım bu

grubun eylemden geldiğini ve yorgun olduklarını düşünemiyordum. Bir ara mesafeyi oldukça açmış gruptan kopmuştuk. Beklemeye koyulduk. Ali İhsan arkadaş bize yetiştiğinde soluk soluğaydı:

- Çok hızlı yürüyorsun. Bunlar sadece gerilla. Kanatları yok ki! diye şakayla karışık uyardı.

Şakacı biriydi. Yorgunluk ya da zorluklar onun moralinde fazla etkili olmuyordu. Onun bu yönü bana sıradışı gelmişti. Böylesi yorgunluk anlarında kızar, bağırır ya da birilerine sataşırız. O, çok geleneksel bir alışkanlığı yıkmıştı. Zor koşulların, yapılması gerekenin önünde engel olmasına ya da insanlar arasındaki ilişkileri zedelemesine izin vermiyordu. Şakası beni düşündürmüştü. "Yavaş gidersen iyi olur" dediğinde, arkadaşların yorgunluklarını göz önünde bulundurmam gerektiğini anlamışım. Ama daha yavaş bir tempo ile yürürsek hedefimize iki saat geç ulaşacaktık.

- Bu tempo ile yürürsek yetişemeyiz. Hızlı olmalıyız, dedim. Bunun üzerine Ali İhsan arkadaş grubu topladı ve onlara kısa bir açıklama yaptı:

- Yorgunluğunuzu anlıyorum. Bir gün pusuda bekledik, eylem yaptık ve hiç beklemeden de geri çekiliyoruz. Eylemimizi başarılı saymak için kayıpsız ve çatışmasız bir geri çekilme yapmalıyız. Olumsuz bir şeyler yaşarsak, eylem başarısız sayılacaktır, dedi ve ekledi:

- Eylemde gösterdiğiniz fedakarlığı şimdi de gös-

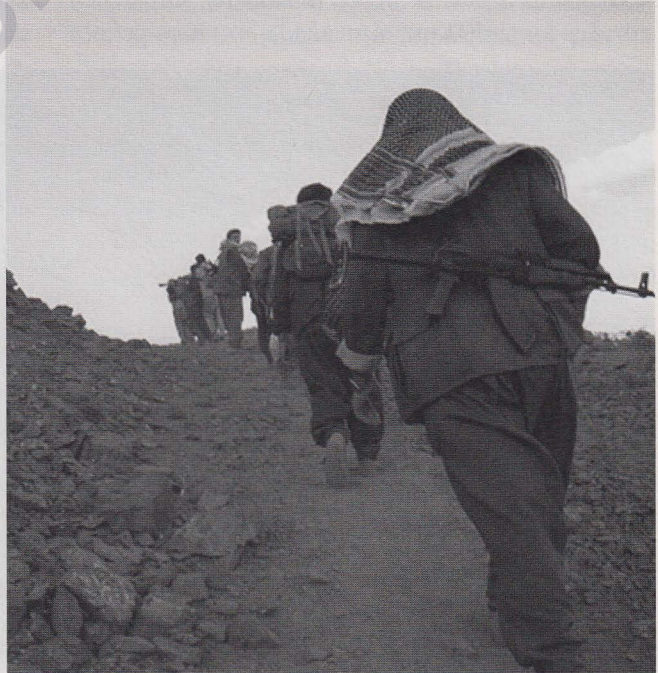
Arada bir dönüp Ali İhsan arkadaş bakıyordum. Bazen şaka yapıyor, bazen yorulan bir arkadaşın silahını alıyor, bazen de daha hızlı olmaları için uyarı yapıyordu. Kimdi? Nereliydi? Buraya nereden ve nasıl gelmişti? Hakkında binlerce sorunun olduğu ama bir tek cevabımın olmadığı bu insanı takip etmekten kendimi alıkoyamıyordum. Şimdiye kadar gördüğüm gerillalardan bir farkı vardı ama bir türlü anlayamıyordum. Bir yandan çok doğal, diğer yandan resmi, bazen esnek bazen de katı. Ama her halükarda onun yanında kendimi güvende ve güçlü hissediyordum. Bu zamansız ve mekansız yolculuğun içinde onu ilk görüşümdü.

termelisiniz. Kendimizi biraz daha zorlamalıyız.

Buna benzer birçok şey söyledi. Gruptan bir itiraz ya da rahatsızlık içeren çıkışlar bekliyordum. Ama o her konuştuğunda dinleniyordu.

Yolumuza devam ettik. Arkadaşlar eskiye oranla daha hızlı yürüyorlardı. İknanın gücünü görüyordum. Arkadaşlar, olması gereken karşısında ne şikayet ediyorlardı ne de yakınıyorlardı. Tüm güçleriyle, belki de yeniden güç yaratarak bırakıyorlardı kendilerini geceye. Bedenlerinin dili susmuş, sadece mırıldandıkları türkünün hafif melodileri çarpıyordu kulaklarına. Ve yürüyorlardı. Yaşama yürüyüştü onlarınki. Yaşamak ve yaşatmak için süzülüyorlardı gecede. Belki tüm enerjileri tükenmiş, yorgunluğun zirvesinde seyrediyorlardı ama yine de yürüyorlardı.

Arada bir dönüp Ali İhsan arkadaş bakıyordum. Bazen şaka yapıyor, bazen yorulan bir arkadaşın silahını alıyor, bazen de daha hızlı olmaları için uyarı yapıyordu. Kimdi? Nereliydi? Buraya nereden ve nasıl gelmişti? Hakkında binlerce sorunun olduğu ama bir tek cevabımın olmadığı bu insanı takip etmekten kendimi alıkoyamıyordum. Şimdiye kadar gördüğüm gerillalardan bir farkı vardı ama bir türlü anlayamıyordum. Bir yandan çok doğal, diğer yandan resmi, bazen esnek bazen de katı. Ama her halükarda onun yanında kendimi güvende ve güçlü hissediyordum. Bu zaman-

sız ve mekansız yolculuğun içinde onu ilk görüşümdü.

Nehre ulaştığımızda rahat bir nefes almıştık. Çünkü hem belirlediğimiz saatte ulaşmış hem de olumsuz bir şey yaşamamıştık. Nehir öyle sakin akıyordu ki, kalp atışlarımızın onu rahatsız edeceğini düşündüm. En az yıldızlar kadar sakin olan nehri, yüzerek geçmemiz gerekiyordu. Ali İhsan arkadaş, iki arkadaş nehrin aktığı yöne doğru gönderdi. Bu arkadaşlar yüzme biliyorlardı. Geçiş sırasında bir arkadaş suya kapılırsa kurtarınlar diye böyle bir tedbir geliştirmişti. Önce anlayamamıştım. Çünkü her şey önceden planlanmış gibiydi.

İlk olarak ben ve Ali İhsan arkadaş geçecektik. Geçiş yolunu tespit etmek gerekiyordu. Biz geçebilirsek, diğer arkadaşlar da geçecekti. Birçok arkadaş bu büyüklükte bir nehri yüzerek geçmemiş olmanın kaygısını yaşıyordu. Bu kadar fedakarlıktan sonra sadece yüzememe kaygısıyla zaman kaybedilmeye başlandı. Ali İhsan arkadaş biraz çıkışarak biraz da kavratarak, suyu geçmekten başka yolun olmadığını, nehrin kıyısında da kalınmayacağını söyledi. Arkadaşlardaki panik onda yoktu. Çünkü aldığı tedbirlerin rahatlığını yaşıyordu. Onun her şeyi ayrıntılarıyla düşünmesi cesaret veriyordu.

İkimiz geçtikten sonra o dönüp diğer arkadaşları getirdi. Grupları geçirirken bir arkadaş suda sürüklenmeye başladı. Aşağıda bekleyen iki arkadaş, sürüklenen arkadaş kurtardı. Kurtarılan arkadaş yanımıza gelince

Ali İhsan arkadaş şaka yapmadan edemedi:

- *Bir arkadaş Bingöl-Elazığ asfaltını geçerken, gecenin karanlığında asfaltı dere sanmış ve paçalarını sıvamaya başlamış.*

İnce şakalarına kimsenin alınmamasına şaşırmıştım. Oysa onun açık sözlülüğüne alışık olan arkadaşlar anlamlar çıkarıyor ve eleştiri olarak kabul ediyorlardı. Bir insan hem olgun hem ciddi hem de bu kadar esprili olabilir miydi? Yol boyunca onun yaptığı esprileri hatırlayıp gülüyordum.

Yolun tehlikeli olan kısmını geçmiş sayıyorduk. Önümüzde bir köy vardı ama yolumuzun sonuna gelmiştik. Köyü geçtikten sonra bitmesini istemediğim sihirli gecenin sonuna gelmiş olacaktım. Çünkü Ali İhsan arkadaş, noktanın uzak olduğunu, benim güvenilir bir yerde kalmam gerektiğini ve köyde kalmamın mantıklı olduğunu söylüyordu. Birazdan ayrılacak ve bu gecenin hafızamın ayrıntılarındaki izlerini düşünüp tekrar tekrar yaşayacaktım. Her saniyesini yıllara değişmeyeceğim gecenin bitiyor olması sadece acı vermiyordu; bazı duygularımın daha keskin olmasını da sağlıyordu. Daha önce de gerillaya katılma istemim olmasına rağmen karar vermekte yaşadığım tereddüdü o gece hissettiklerim gidermişti. Bilip de söylemediğim, yaşayıp da adını koyamadığım birçok duyguyu o gece dokunacak kadar yakın hissetmeye başlamıştım. Kuşukularım, korkularım giderilmişti. Çünkü bir gerilla nasıl olur, o gece biraz daha anladım.

Ayrılık vakti gelip çatmıştı. Bana köyde kalmam gerektiğini söyledi. Çünkü sabah erkenden yola çıkıp bizim köyde bekleyen iki arkadaş ve yeni savaşçı grubunu getirmem gerekiyordu.

Ancak onlardan birkaç dakikalığına da olsa ayrılmayı düşünmüyordum.

Ama Ali İhsan arkadaş kabul etmedi. Noktanın uzak olduğunu, benim yıpranacağımı ve ertesi güne kadar yeni savaşçının getirilmesi gerektiğini söyledi. Yine de kabul etmedim.

Köye birlikte girdik. Köylüler yaz aylarının sıcaklığını, damlarında hafif esen rüzgarın tadını çıkararak uyuyorlardı. Evlerin çevresinde toplanmış olan kuru otlar, yazın sonlarına geldiğimizi hatırlatsa da, dam sohbetleri hala çekiciliğini koruyordu. Bunu sadece biz düşünmüyorduk. Uğradığımız eve bizden önce gitmiş olan TIKKO gerillaları da damda oturmuş, köylülerle Marksizm üzerine tartışmalar yürütüyorlardı. Onları biraz olsun tanıyordum ve teori düzeylerinin ne boyutta olduğunu biliyordum. Onlarla bir tartışmaya başlamak demek, sabahlara kadar konuşmaları anlamına geliyordu. Bu nedenle arkadaşların alacağı tavrın ne olacağını kestiremiyordum. Bana göre arkadaşların pratiği tartışmasızdı ancak bunlara laf yetiştirebilirler miydi? Bunu tahmin edemiyordum. Biraz da kaygılanarak eve doğru yürüdük. Ali İhsan arkadaş önde yürüyordu. Sakin ve güvenli yürüyüşünden *'ya TIKKO'cuları tanımıyor ya da benim bilmediğim bir şeyler var'* sonucuna ulaştım.

Evin damında ev sahibi ve birkaç genç vardı. Selamlaştıktan hemen sonra daha oturmamıştık ki Ali İhsan arkadaş sert bir uyarı yaptı, *"sigaralarınızı söndürün"* dedi. Evin etrafı kuru ot yığınlarıyla doluydu ve rüzgar esiyordu. Küçük bir kıvılcımın yol açacağı felaketi tahmin edebiliyordum. Ayrıca köylülerin aylardır verdikleri emeklerinin de bir anda uçup gitmesine neden olabilirdi. Tepkileneceklerini düşündüm ama Ali İhsan arkadaşın küçük bir dikkatsizliğin yol açacağı durumları anlatıp eleştirmesi üzerine bir şey demediler. Köylüler de ona hak vermişti. Tartışmaya başlamadan önce böylesi bir tavır, yaşam ve ideolojik duruşumuzu az da olsa yansıtmıştı. Daha sonra onların geç saatlere kadar köyde kalıp sohbet etmelerini eleştirdi.

Tartışmaya başladıklarında Ali İhsan arkadaş son derece sakin konuşuyordu. Yaşam tarzlarının doğru olmadığını, fazla kazandırıcı olmadığı gibi köylülere dayanarak yaşamının devrimci tutuma da girmediğini anlattı. Hiçbir şey söylemediler. Özeleştirir vermeye yetindiler. Köylüler biraz daha oturmamızı istediyse de Ali İhsan arkadaş, köyde geç saatlere kadar kalmanın her iki grup açısından iyi olmayacağını, herhangi bir durumda köylülerin de bundan zarar göreceğini söyledi. Orada anladım. Sadece askeri bir komutan değil, yaşamın her ayrıntısını düşünen bir öncüyü.

Ayrılık vakti gelip çatmıştı. Bana köyde kalmam gerektiğini söyledi. Çünkü sabah erkenden yola çı-

kıp bizim köyde bekleyen iki arkadaşı ve yeni savaşçı grubunu getirmem gerekiyordu. Ancak onlardan birkaç dakikalığına da olsa ayrılmayı düşünmüyordum. Ama Ali İhsan arkadaş kabul etmedi. Noktanın uzak olduğunu, benim yıpranacağımı ve ertesi güne kadar yeni savaşçı grubunun getirilmesi gerektiğini söyledi. Yine de kabul etmedim.

O günü kafamdaki tüm soruları sorarak ve cevaplarını dinleyerek geçirdim. Ayrılacağım zaman Ali İhsan arkadaş bana çalışmaları daha iyi nasıl yürütmem konusunda bilgiler verdi. En küçük ayrıntıya dikkat ediyordu, her şeyi ciddiye aldığı belliydi. Bana zarar gelmemesi için olası tüm tehlikelerin hesabını yapmıştı. Gelebilecek tüm tehlikelere karşı nasıl bir savunma içinde olacağıma dair uzun uzun konuştu. Sonra da bana *"bir şey söylüyor musun?"* dedi.

Her şey söylenmişti. Bana söyleyecek söz kalmamıştı, cevabını bulamadığım sorularımın yanıtına ulaşmıştım. Onlar için sıradan bir geceydi. Belki sorulduğunda hatırlamayacaklardı bile. Ama benim için tüm birikintilerimin taşan noktasıydı. Farklılıklara adım atma cesaretini o gece buldum. Gözlerimdeki perdeyi o gece kaldırmış, kendi adıma o gece karar almıştım. Artık yaşamın diğer adı savaş olmalıydı. Ayrılırken yaşadığım tarifi zor duygular, onlardan ayrılmak istemeyişimden kaynaklanıyordu. Sanki yıllardır aradığımı bulmuşken bırakıp gitmem isteniyordu. Ali İhsan arkadaş *"bir şey söylüyor musun? Herhangi bir isteğin var mı?"* diye sorduğunda, *"evet, sizinle kalmak istiyorum"* diye bağırmanın için zor tuttum kendimi. Bir yanım *"görevini tamamla!"* diğer yanım ise *"hiçbir şeyi dinlemeden katıl!"* diyordu. Ayrılacağım sırada;

- *Duydum ki Paris'te moda olan, iki gün sonra Dersim'de de moda oluyormuş. Modada bu kadar gelişkin olan Dersim'de kendime bir ayakkabı bulamadım, dedi. Esprisine espri ile cevap verip;*

- *45 numara ayakkabı Dersim'de moda değil herhalde, dedim.*

Gülmeye başladık. O da güldü. Ayrıldık. Dersim'e ulaşır ulaşmaz ilk işim onun için bir ayakkabı aramak oldu. Birçok arkadaş tanıdım hepsi de birer kahramandı. Etkilendiğim, yokluğundan acı duyduğum, anıları dün gibi hafızamda kalan yüzlerce arkadaş. Ama arkama dönüp baktığımda O, gökyüzündeki en parlak yıldız gibi duran ve zamanın sevgisinden hiçbir şey götüremediği bir gerilladır benim için.

“40’dan fazla ülkede faaliyetlerini 3 milyonu aşkın üyesiyle sürdüren Greenpeace’in merkezi, Hollanda’nın başkenti Amsterdam’da. Ülkelerde gönüllülerin çalışmaları ile ayakta duran örgüt, hiçbir şekilde herhangi bir devlet tarafından yapılan yardımları kabul etmiyor. Üyelerinin katkıları ve sivil toplum örgütlerinin bağışları ile ayakta duran örgüt, tamamen barışçıl sivil itaatsizlik eylemlerini esas alıyor.”

***

Başta nükleer denemeler olmak üzere çevreye zarar veren her türlü beşeri faaliyete karşı uluslararası alanda eylemler düzenlemek amacıyla kurulan Greenpeace, 3 milyondan fazla üyesi olan dünyanın en büyük çevre örgütü.

6 Kasım 1971’de ABD’nin Alaska eyaleti açıklarındaki Amchitka adasında bir nükleer deneme gerçekleştirilecekti. Aylar öncesinden nükleer denemeye karşı kamuoyu yoğun tepki göstermişti. Bu tepkiler gittikçe örgütlenmeye başladı. O dönemde Kanada’nın batı ucundaki Vancouver şehriden bir avuç savaş karşıtı ve çevreciden oluşan bir grup daha sonra adı “Greenpeace” (Yeşilbarış) olacak derme çatma bir gemi kiralarak Amchitka adasına doğru yol aldı.

Eylemciler denemenin gerçekleşmesini engelleyemedi ve Amchitka adasında o güne kadar gerçekleştirilen nükleer denemelerin en büyüğü yapıldı. Denemede 5

megatonluk nükleer bir bombanın patlatılması sonucu 10 km uzunluğunda ve 60 m derinliğinde dev bir krater oluştu. Eylemciler o gün belki başarılı olmadı ama 3 milyondan fazla üyesi olacak dünyanın en büyük çevre örgütünün temellerini attı. Greenpeace bu olayın ardından 1971 yılının sonunda Vancouver’de kuruldu. Amchitka eyleminde kullanılan Phyllis Cormack gemisinin adı da Greenpeace olarak değiştirildi.

Greenpeace kuruluşunda başta nükleer denemeler olmak üzere çevreye zarar veren her türlü beşeri faaliyete karşı uluslararası alanda eylemler düzenlemek amacıyla kuruldu. Greenpeace eylemcileri, o günden bu yana Kongo’daki ekvatorial ormanları yok eden şirketlerden Pasifik’te düzenlenen nükleer denemelere kadar çok çeşitli olaylar karşısında aktif eylemlere girişti.

Gökkuşuğu Savaşçısı adlı gemi batırıldı

Greenpeace’in ilk başarısı, protestoların ardından Fransa’nın yüzey nükleer denemelerine son vermesi oldu. Avustralya’nın balina avcılarına karşı 1979’da ciddi tedbirler almasında baş rolü oynayan Greenpeace,

ilk yıllarında denizlerdeki petrol tesislerine karşı yaptığı eylemlerle de kamuoyunda büyük sempati topladı. Bu eylemler bugün de örgütün açık denizlerdeki üç gemisi ile (Gökkuşuğu Savaşçısı II, Esperanza ve The Artic Sunrise) devam ediyor.

1985 yılı örgütün kamuoyunda adının en çok duyulduğu yıl oldu. Fransa’nın Pasifik’te gerçekleştireceği bir nükleer

GREENPEACE

denemeyi engellemek için yola çıkmaya hazırlanan Greenpeace'e ait Gökkuşuğu Savaşçısı adlı gemi, Yeni Zelanda'nın Auckland limanında Fransız gizli servisinin düzenlediği bombalı bir sabotaj ile batırıldı. Olayda Fernando Pereira adlı bir Greenpeace fotoğrafçısı hayatını kaybetti.

Olayın ardından arkasına büyük bir kamuoyu desteği alan Greenpeace'in üye sayısı, iki yıl içerisinde 1 milyonu aştı. Yüzlerce gönüllü eyleminin katılımı ile örgüt bu tarihten sonra çevreye zarar veren devlet ve uluslararası şirketin adeta kabusu oldu. Bombalamanın dördüncü yıldönümünde de örgüt Gökkuşuğu Savaşçısı-II adlı gemiyi faaliyete soktu.

40'dan fazla ülkede faaliyetlerini 3 milyonu aşkın üyesiyle sürdüren Greenpeace'in merkezi, Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da. Ülkelerde gönüllülerin çalışmaları ile ayakta duran örgüt, hiçbir şekilde herhangi bir devlet tarafından yapılan yardımları kabul etmiyor. Üyelerinin katkıları ve sivil toplum örgütlerinin bağışları ile ayakta duran örgüt, tamamen bağımsız sivil itaatsizlik eylemlerini esas alıyor.

Örgütün bugünkü temel çalışma alanları:

Ormanların korunması: Greenpeace verilerine göre dünyadaki doğal ormanların yüzde 80'i insan faaliyetleri nedeniyle yok olmuş durumda. Örgütün temel hedefleri arasında ekvator kuşağındaki ormanların korunması ve kısa vadeli kar amaçları için ormanlara zarar veren şirketlere karşı eylemler düzenlenmesi bulunuyor.

Küresel ısınmanın durdurulması: Fosil yakıtların kullanılması ve sanayi gazlarının kontrolsüz olarak atmosfere salınması nedeniyle iklim kuşaklarının değişmesi ve deniz sularının seviyelerinin yükselmesi gibi etkileri olan küresel ısınmaya neden olan tüm faaliyetlere karşı örgüt çeşitli ülkelerde sayısız kampanya yürütüyor. Örgütün bu

konudaki temel faaliyet alanı ise ABD ve "kahverengi bulutun" milyarlarca insanın yaşamını tehdit ettiği Güneydoğu Asya. Örgüt ayrıca çevreye zarar vermeyecek alternatif enerji kaynaklarının yaratılması ve yöntemlerinin geliştirilmesi için yapılan çalışmaları destekliyor.

Organik maddelerin temizlenmesi: Greenpeace'in hükümetler ve uluslararası kurumlar nezdinde en önemli çalışma alanlarından biri ise çevre kirliliğine yol açan organik maddelerin temizlenmesi. Doğada kaybolması çok uzun süre alan plastik ürünlerin, özellikle PVC türü plastiklerin üretimi ve temizlenmesi, bugün nükleer atıkların depolanması kadar önemli bir sorun.

Okyanusların korunumu: Kontrolsüz balıkçılık ve özellikle büyük balıkların avlanması, okyanuslardaki ekolojik dengenin korunması açısından büyük bir tehdit. 1940'lardan bu yana okyanuslardaki büyük balıkların yüzde 90'ı insan kaynaklı faaliyetler nedeniyle yok olurken, Greenpeace bugün özellikle Japonya gibi ülkelerin balina avcılarına karşı aktif bir direniş sergiliyor.

Genetik mühendisliği tehdidinin ortadan kaldırılması: Genetik mühendislik doğal dengenin korunması açısından bugün ciddi bir tehdit. İnsan sağlığı için de büyük bir tehdit oluşturan genetik işlem görmüş gıdalara karşı kampanyalar düzenleyen örgüt, genetik biliminin yanlış uygulamalarının çok ciddi biyolojik kirlenme yaratacağını savunuyor.

Nükleer çağın sonu

Greenpeace'in kuruluşundaki en temel amaç olan nükleer denemelerin durdurulması ve nükleer silahsızlanma gibi konular da bugün öneminden hiçbir şey kaybetmedi. Çevre açısından büyük tehdit oluşturan nükleer reaktörlerin yerini artık alternatif enerji kaynaklarına bırakması gerektiğini savunuyor.

DOĞUBEYAZIT DEPREMİNDE YAŞAMINI YİTİRENLERİ
SAYGIYLA ANIYOR YAKINLARINA VE AİLELERİNE
BAŞSAĞLIĞI, YARALILARA ACİL ŞIFALAR DİLİYORUZ.

Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi (TECAK)

okuyucudan okuyucudan okuyucudan okuyucudan okuyucudan

YAZ DOSTUM

Yaz dostum
Yaz ki anlasınlar
Beyinleri pas tutan insanlar
için yaz
Kulakları çatlayan, damarları
tıkananlar için yaz
Ne asırlar gelip geçti
Yenemedi, yıkamadı sevdami-
zı ve aşkımızı dağlarda
Biz güneşin ve ateşin çocuk-
larıyız
Kawaların torunlarıyız biz
İşte bundandır ki yıkamadılar
aşkımızı
Yenemediler sevdamızı dağlarda
Ne kurşunlar durdurabildi bizi
Ne de gökyüzünde çakan şim-
şekler
Ne de başımıza iliklerimize
akan yağmur suyu
Çünkü biz bu halkın çocukla-
rınız
Zerdüşt'ten kalmayız
Yaz dostum
Yaz ki anlasınlar sevdamızı
dağlarda

Biz ki Agit'in komutasında yü-
rüyenler
Zilan'ın intikamıyla hareket
edenler
İşte bundandır
Şeyh Said'in sözünü yerde bı-
rakmamamız
Aşkımızla dağlarda yanan ate-
şin yanında halay çekmemiz
Ve özgürlük türküleriyle ba-
ğırmanız

Ellerin kalem tutsun dostum
Sayfalar yetsin
Silahlar konuşsun diyorduk o

yıllar
İşte onandı dağlarda
Silahların zilgit sesleri geliyor-
du o yıllar
Çünkü biz bu halkın çocukla-
rınız
Apo'nun özgürlük savaşçılarıydık
Yaz dostum
Yaz ki anlasınlar sevdamızı
dağlarda

Rüstem (Cemal) YILDIZ
Schaafheim/Darmstad
ALMANYA

GERILLA

Yokuşlu inişli yollar
Üzerlerinde dolaşır bulutlar
Elleri tetikte
Şahin bakışlı gerilla
Aç sussuz gezer
Ekmeği dörde böler
Her iklime uyum sağlar
Kadğlarda dağ gibidir gerilla
Özgürlüğün elçileri
Bu dünyanın seçkinleri
Cennetin bekçileri
Asil insandır gerilla

**Mektuplarımız için
posta adresimiz:**

Özgür Gençlik

Postbus 2263
5600 c.g.

Eindhoven/NL

Email adresi:
ozgurgenclik@gmx.net

Mezopotamya'nın gülleri
Düzenlerin liderleri
Kürdistan'ın sahipleri
Bizim gerilla

Rojhat Erdem
Gehren
ALMANYA

TANRIÇAYDI

Zekiydi düşmanı anlarcasına
İstiyordu kardeşçe yaşamayı
Lanetlediler onu tarih sayfala-
rında amansız
Amansız bir atom yüreğimiz
dağladı
Newroz çiçeklerin arasına ka-
tıldı
***

30 Haziran'dan Temmuz'a
uzandı özgürlüğe
Malatya'dan Dersim'e
Uzandı özgürlüğe
Savaşmaya ve de sevmeye
Düştü kızıl toprağa
Gürledi GÖK!
Ağladı GÜNEŞ!
Sızladı TOPRAK!
Bir cevherdi çilekeş
Hüzünlü
O bir reddi red!
Özgürlüktü özgürlük
Kızıl toprağa düşen
Dağların kızı
Doğanın cenneti
Yaşamın KAYNAĞI
Bir ZILAN'dı O!

Adem AKYÜZ
Schaafheim/Darmstad
ALMANYA

ABDULLAH ÖCALAN

GİFTİ

Bir Halkı Savunmak

Mezopotamya Yayınları

Mezopotamien Verlag und Vertrieb GmbH
Stolbergerstr. 200
50 933 Köln/Deutschland
Tel: 0049 221 499 59 43

"Pozitif hukukun ölçüleri göz önünde bulundurulduğunda, haklarımın ciddiyetle irdeleneceğine pek ihtimal vermiyorum. Ayrıca davanın altındaki politik ekonomik zemin ve komplo gerçeğinin gücü hukukun gücünün çok üstündedir. Kaldı ki hukukun kendisi uzun vadeli kural ve kurumlara bağlanmış siyasetten başka bir şey değildir. AIHM için de bu husus geçerlidir. Ama yine de savunma hakkımı kullanmak, ahlaki, siyasi ve hukuki bir görevdir. Altı yıldır süren bu savunma savaşımının, daha önceki ideolojik pratik savunmalarımın hem anlamca hem de yapılandırmalarının çok üstünde olduğuna inanmaktayım. Başkalarını ölümüne yargılamak isteyenler kendilerini de yargılayabilmelidir. Başkalarını savunmak isteyenler önce kendilerini savunmayı bilmelidir. Başkalarını özgür kılmak isteyenler de önce kendilerini özgür kılmayı bilmelidir. Böylece hiç özgür doğmamış çocuklarımızın belki de özgür doğma hakları bir gerçeklik haline gelebilecektir."

MİZAH-MİZAH-MİZAH

Küçük Çocukların Çıldırtan Soruları

- Baba yeni aldığın ayakkabılarım ne renk?

- Kahverengi yavrum.
- Peki kahve ne renk?
- ....?!

***

- Enişte bu ne?
- Çakmak...
- Enişte bu ne?
- Çakmak...
- Enişte bu ne?

- Çakmak Bahadır!

- Enişte bu ne?
- Gazoz kapağı!
- Olur mu, o çakmak!

***

- Anne bu ne?
- Buzdolabı yavrum...
- Neden?

***

- Teyze bu ne?
- Uçak...

- O uçak değil bi kere, helikopter!

***

- Baba!
- Efendim kızım?
- Akşam olunca biz uyuyoruz ya...
- Eee?
- Sabah kalkacağımızı nereden biliyous?
- !!?

- Bunu kırırım mı?

- Hayır.
- Bunu kırırım mı?
- Hayır.
- Bunu kırırım mı?
- Hayır.

.....

- Bunu kırırım mı?
- Kır allahın cezası kır!
- Neden?

HEDİYE PAPAĞAN

Üç yahudi genç kardeş kendi işlerini kurup zengin olmuş ve yaşgününde annelerine aldıkları hediyeleri birbirilerine anlatarak böbürleniyormuş.

Birincisi demiş ki: "Ben anneme kocaman bir ev aldım."

İkincisi: "Ben bir Mercedes aldım ve bir de şoför tuttum."

Üçüncüsü: "Benim hediyem hepinizden güzel. Annemin Tevrat'ı okumayı ne kadar sevdiğini ve gözleri iyi görmediği için artık okuyamadığını biliyorsunuz. Ona bütün Tevrat'ı ezbere bilen büyük kahverengi bir papağan gönderdim. Onu eğitmek için 12 haham 12 yıl boyunca uğraşmış. Bu papağan için havraya 20 yıl boyunca her yıl 1 milyon dolar bağışlayacağım, ama buna değer. Annem sadece bölümün adını söyleyecek ve papağan ona ezbere okuyacak."

Kısa bir süre sonra anneleri üçüne de birer teşekkür mektubu yazmış:

Birinciye: "Milton, bu ev çok büyük. Bana tek bir odası yetiyor ama hepsini temizlemek zorunda kalıyorum."

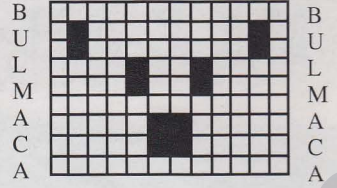
İkinciye: "Marvin, yolculuk etmek için çok yaşlıyım, arabayı hiç kullanmıyorum ve şoför çok kaba."

Üçüncüye: "Canım Melvin'im, annesini mutlu etmeyi bilen tek evladım sensin. Tavuk çok lezzetliydi, teşekkür ederim!"

Bulmaca

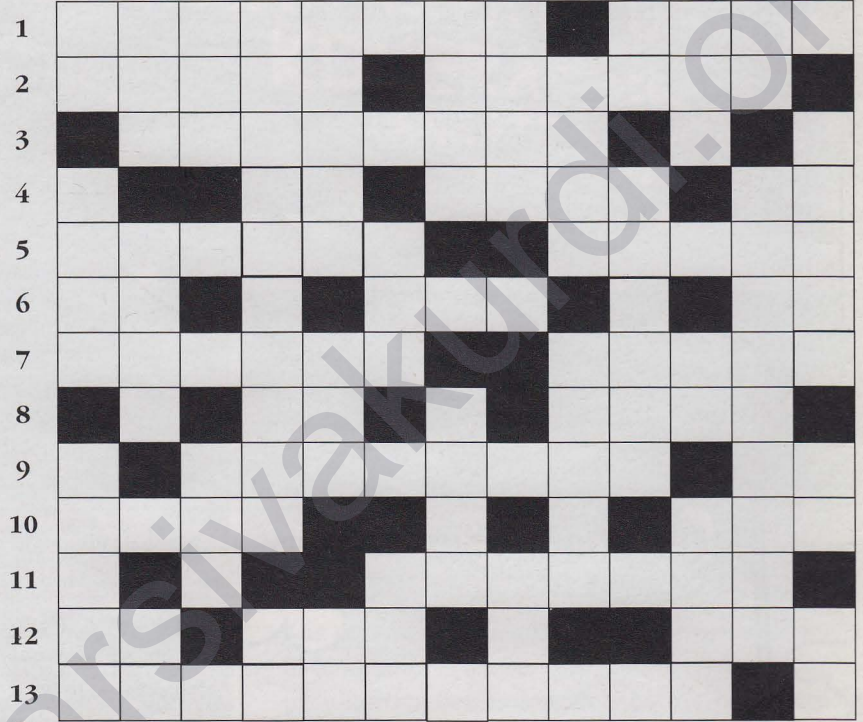
BULMACA

Soldan Sağa

- 1- 14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu eylemini başlatan Kürt Özgürlük Hareketi önderlerinden - Asya'da bir ülke
- 2- İlgü - Yırtıcı bir hayvan
- 3- "Kürdistan'ın Kızıl Yıldızı" olarak tanımlanan gençlik önderi
- 4- "Öfke"nin ünsüzleri - Eleme aracı - Rütbesiz asker
- 5- Bir hakaret sözü ya da gülünç, ilginç tavırlara olan kimseye söylenir - İslamiyette günün son namazına verilen ad
- 6- Kalsiyumun simgesi - Üzerinde maden dövülen demir araç - Yetmeyen
- 7- Bir ay - "Muzaffer ....." (Kürt siyasetçi)
- 8- İngilizce'de erkeğe hitap - Bir kişi tarafından söylenen müzik parçası
- 9- Asya'da bir ülke - Kilo metre
- 10- Müslümanlıkta Allahın emri - Cet
- 11- Kürdistan'da bir il
- 12- Beddua - Bir bağlaç - Avuç içi
- 13- 14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu eylemini başlatan Kürt Özgürlük Hareketi önderlerinden

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Yukarıdan Aşağıya

- 1- Türkçe'de bir harfin okunuşu - Babanın erkek kardeşi - İyi duruma gelme, onma
- 2- Bir göz rengi - İsviçre'de bir ırmak - Kabaca evet
- 3- Meta - Demokratik Serhildan Partisi
- 4- 14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu eylemini başlatan Kürt Özgürlük Hareketi önderlerinden - İridyumun simgesi
- 5- Sulu kimse, gevşek - Soy - Lityum'un simgesi
- 6- Ana gövde - Kürtlerin tarihte kurduğu konfederasyon biçimindeki bir devlet
- 7- Kaza - Bir anakara
- 8- Gerçek - Bir peynir türü
- 9- İngilizce'de tamam - 1980'li yıllarda Türk bürokratlarına düzenlediği saldırılarla çıkış yapan Ermeni örgüt
- 10- Sicim - Yelken kürekle yol alan en büyük savaş gemisi
- 11- Nazım Hikmet'in soyadı - Kırmızı - Ankara'nın bir ilçesi
- 12- Utanma - Diyarbakır zindanında Kürt tutsaklara zulümüyle nam yapan işkenceci yüzbaşı
- 13- Bozukluk - Eski dilde su - Beyaz